

CLASIFICAREA INTERNAȚIONALĂ STANDARD A EDUCAȚIEI

ISCED 2011

UNESCO

Constituția Organizației Culturale Științifice și Educaționale a Națiunilor Unite (UNESCO) a fost adoptată de 20 de țări la Conferința de la Londra din noiembrie 1945 și a intrat în vigoare pe data de 4 noiembrie 1946. În prezent, organizația are 195 de state membre și 8 membri asociați.

Principalul obiectiv al UNESCO este de a contribui la pace și securitate în lume, promovând colaborarea între națiuni prin intermediul educației, științei, culturii și comunicării, astfel încât să stimuleze respectul universal pentru justiție, statul de drept și drepturile omului și pentru libertățile fundamentale ale tuturor cetățenilor lumii conținute în Carta Națiunilor Unite, indiferent de rasă, sex, limbă sau religie.

Pentru a-și îndeplini mandatul, UNESCO desfășoară cinci acțiuni principale: 1) studii de cercetare legate de educație, știință, cultură și comunicare pentru lumea de mâine; 2) dezvoltarea, transferul și împărtășirea cunoștințelor prin intermediul cercetării, formării profesionale și activităților de învățământ; 3) stabilirea standard de acțiuni pentru pregătirea și adoptarea de recomandări statutare și instrumente interne; 4) expertizarea prin cooperare tehnică pentru statele membre în legătură cu proiectele și politicile lor de dezvoltare; și 5) schimbul de informații de specialitate.

Sediul central al UNESCO se află la Paris, Franța.

Institutul de Statistică al UNESCO

Institutul de Statistică al UNESCO (UIS) este biroul de statistică al UNESCO și depozitarul Națiunilor Unite pentru statistici mondiale în domeniul educației, științei și tehnologiei, culturii și comunicării.

UIS a fost înființat în 1999. Acesta a fost creat pentru a îmbunătăți programul statistic al UNESCO și pentru a dezvolta și furniza statistici operative, exacte și de politici relevante necesare în zilele noastre în domeniile economic, politic și social, din ce în ce mai complexe și aflate într-o schimbare rapidă.

Sediul UIS se află la Montreal, Canada.

Publicat în 2012 de:

UNESCO Institute for Statistics
P.O. Box 6128, Succursale Centre-Ville
Montreal, Quebec H3C 3J7
Canada

Tel: (1 514) 343-6880
Email: uis.publications@unesco.org
<http://www.uis.unesco.org>

ISBN 978-92-9189-123-8
Ref: UIS/2012/INS/10

Graphic design: JCNicholls / www.jcnicholls.com

©UNESCO-UIS 2012

CUVÂNT ÎNAINTE

Deoarece sistemele naționale de educație diferă din punct de vedere al structurii și al conținutului programei de învățământ, poate fi dificil de comparat performanța țărilor în decursul timpului sau să se monitorizeze evoluția către obiectivele naționale și internaționale. Pentru a înțelege și a interpreta corect intrările, procesele și rezultatele sistemelor educaționale dintr-o perspectivă globală, este esențial să ne asigurăm că datele sunt comparabile. Lucrul acesta poate fi realizat prin aplicarea Clasificării Internaționale Standard a Educației (ISCED) și a cadrului standard utilizat pentru clasificarea și raportarea statisticilor de educație comparabile la nivel național.

Clasificarea ISCED 2011 a fost adoptată de Conferința Generală a UNESCO la a 36-a sesiune a sa din noiembrie 2011. Elaborată inițial de UNESCO în anii '70 și revizuită în 1997, clasificarea ISCED servește drept instrument pentru compilarea și prezentarea statisticilor de educație, atât la nivel național cât și internațional. Din când în când, cadrul este actualizat pentru a prinde mai bine evoluțiile înregistrate de sistemele de educație din întreaga lume.

ISCED 2011 include definiții îmbunătățite pentru tipurile de educație și clarifică aplicarea lor la ISCED. Au fost adăugate categorii noi la clasificarea nivelurilor pentru recunoașterea extinderii educației timpurii și a restructurării învățământului universitar. Noile categorii includ, de asemenea:

- i) introducerea de calificări educaționale ca unitate statistică conexasă împreună cu programul de învățământ;
- ii) sisteme de codificare de trei cifre pentru nivelurile programelor de învățământ și ale nivelului de educație absolvit;
- iii) o secțiune despre guvernarea ISCED; și
- iv) un glosar extins.

Aceste îmbunătățiri au fost introduse de o comisie tehnică consultativă internațională, alcătuită din experți internaționali în educație și statistică, inclusiv din cadrul partenerilor și organizațiilor internaționale importante, precum Eurostat și Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD). Procesul extins de revizuire a inclus o serie de întruniri regionale ale experților și o consultare globală formală coordonate de Institutul de Statistică al UNESCO (UIS), la care au fost invitate să ia parte toate statele membre UNESCO.

Programele UIS și UNESCO-OECD-Eurostat (UOE) de colectare a datelor vor fi adaptate la aceste noi standarde. Statele membre vor aplica ISCED 2011 atunci când vor raporta, începând cu 2014, statisticile de educație.

ISCED 2011 va contribui la producția de statistici de educație mai credibile și comparabile la nivel internațional, care să reflecte progresul sistemelor educaționale din întreaga lume.

decembrie 2012

Hendrik van der Pol
Director
Institutul de Statistică al UNESCO

CUPRINS

Secțiunea 1.	Ce este ISCED?.....	5
Secțiunea 2.	Unitatea de clasificare.....	6
Secțiunea 3.	Programe de cuprindere a nivelurilor ISCED, programe secvențiale și programe modulare.....	8
Secțiunea 4.	Sfera de cuprindere a educației în ISCED.....	10
Secțiunea 5.	Variabile de clasificare încrucișată.....	12
Secțiunea 6.	Tipuri de date.....	18
Secțiunea 7.	Sisteme de codificare.....	20
Secțiunea 8.	Conducere	22
Secțiunea 9.	Nivelurile ISCED.....	24
	ISCED nivel 0 – Educația timpurie.....	25
	ISCED nivel 1 – Învățământ primar.....	28
	ISCED nivel 2 – Învățământ gimnazial.....	31
	ISCED nivel 3 – Învățământ liceal.....	36
	ISCED nivel 4 – Învățământ postliceal.....	41
	Învățământ superior.....	44
	ISCED nivel 5 – Învățământ superior de scurtă durată	46
	ISCED nivel 6 – Licență sau nivel echivalent.....	50
	ISCED nivel 7 – Master sau nivel echivalent.....	54
	ISCED nivel 8 – Doctorat sau nivel echivalent.....	58
Secțiunea 10.	Analogia dintre nivelurile ISCED 2011 și ISCED 1997.....	61
Anexa I.	ISCED 2011 – platforme educaționale posibile.....	67
Anexa II.	Codificarea programelor educaționale	68
Anexa III.	Codificarea nivelului de educație absolvit	70
Anexa IV.	Domenii și grupe largi de învățământ.....	72
Anexa V.	Educație non-formală în ISCED: alte probleme.....	75
Anexa VI.	Glosar.....	77

SECȚIUNEA I CE ESTE ISCED ?

1. Clasificarea Internațională Standard a Educației (ISCED) aparține Familiei Internaționale a Națiunilor Unite a Clasificărilor Sociale și Economice care se aplică în statistică în întreaga lume în scopul strângerii, compilării alcătuirii și analizării datelor comparabile la nivel național. ISCED este clasificarea de referință pentru organizarea programelor de învățământ și a calificărilor conexe pe domenii și niveluri educaționale. ISCED este un produs al unui acord internațional și adoptat formal de Conferința Generală a statelor membre UNESCO.
2. ISCED este proiectat să servească drept cadru pentru clasificarea activităților educaționale, așa cum sunt definite în programe și a calificărilor care rezultă în categorii agregate internațional. Conceptele și definițiile de bază ale ISCED sunt, prin urmare, proiectate să fie acceptate internațional și să cuprindă întreaga gamă a sistemelor de învățământ.
3. ISCED clasifică programele de învățământ după conținut, folosind două variabile principale de clasificare încrucișată: niveluri de învățământ (*vezi Secțiunea 9*) și domenii de educație (*vezi Anexa IV*). ISCED 2011 prezintă o revizuire a clasificării nivelurilor de învățământ din ISCED 1997. De asemenea, acesta introduce o clasificare conexă a nivelului de educație absolvit bazată pe calificările educaționale recunoscute.
4. Informațiile compilate în conformitate cu ISCED pot fi utilizate pentru alcătuirea de statistici referitoare la multiplele aspecte ale învățământului, care sunt de interes pentru factorii de decizie și pentru alți utilizatori de statistici de educație la nivel internațional. Aceste aspecte includ înscrierea, frecventarea, resursele umane sau financiare investite în învățământ și nivelul de educație absolvit al populației.
5. Aplicarea ISCED înlesnește transformarea statisticilor detaliate ale învățământului național referitoare la participanți, furnizori și sponsori ai educației, compilate pe baza conceptelor și definițiilor naționale, în categorii agregate care pot fi comparate și interpretate la nivel internațional.
6. Colectările de date ale statisticii educației adunate conform ISCED se pot baza pe surse de date diferite, ca de exemplu registrele administrative, anchetele individuale sau în gospodării și statisticile macro-economice agregate. Îndrumările privind implementarea ISCED 2011 în sursele statistice vor fi incluse într-un manual de utilizare și în alte materiale de instruire (*vezi Secțiunea 8*).
7. ISCED 2011 se bazează pe trei componente: i) concepte și definiții convenite la nivel internațional; ii) sistemele de clasificare; iii) corelări ISCED ale programelor de educație și ale calificărilor conexe în țările din întreaga lume.
8. Corelările ISCED constituie un instrument esențial pentru organizarea informațiilor despre sistemele de educație, programele lor și calificările conexe în vederea asigurării comparabilității informațiilor la nivel ISCED și a susținerii interpretării acestora în scop statistic internațional.
9. Corelările ISCED asigură un proces transparent de codificare a programelor naționale de educație și a calificărilor conexe în categorii comparabile pentru utilizare în statisticile internaționale, făcând legătura între criteriile clasificării proprietăților programelor de educație și calificările conexe.

SECȚIUNEA 2 UNITATEA DE CLASIFICARE

10. Unitățile de bază ale clasificării în ISCED sunt programele naționale (și sub-naționale) de educație și calificările educaționale conexe recunoscute.
11. În ISCED, un program de învățământ este definit ca fiind un set coerent sau o succesiune de activități educaționale sau comunicări proiectate și organizate să realizeze obiective de învățare predeterminate sau să îndeplinească un set specific de sarcini educaționale pe o perioadă continuă de timp. Obiectivele presupun îmbunătățirea cunoștințelor, aptitudinilor și competențelor în orice context personal, civic, social și/sau legat de ocuparea forței de muncă. Obiectivele de învățare sunt direct legate de scopul pregătirii pentru studii mai avansate și/sau pentru o profesie, meserie sau clase de profesii sau meserii dar pot fi legate și de dezvoltarea personală și de timpul liber. O caracteristică comună a unui program de educație este aceea că, la îndeplinirea obiectivelor de învățare sau a sarcinilor educaționale, absolvirea este certificată.

Conceptele cheie din textul de mai sus vor fi înțelese după cum urmează:

12. **ACTIVITĂȚI EDUCAȚIONALE:** activități planificate care presupun o formă de comunicare menită să determine învățarea.
13. **COMUNICARE:** o relație între două sau mai multe persoane sau între un agent neînsuflețit și persoane, ce presupune transferul de informații (mesaje, idei, cunoștințe, strategii, etc). Comunicarea poate fi verbală sau non-verbală, directă/față în față sau indirectă/la distanță și poate antrena o gamă variată de canale și comunicații de masă.
14. **ÎNVĂȚARE:** culegere individuală sau modificare de informații, cunoștințe, înțelegere, atitudini, valori, aptitudini, competente sau comportamente prin intermediul experienței, practicii, studiului sau instruirii.
15. **ORGANIZAT:** planificare într-un model sau succesiune cu scopuri explicite sau implicite. Aceasta presupune o agenție (persoană/e sau organism) furnizoare care înlesnește un mediu de învățare și o metodă de instruire prin intermediul căreia se organizează comunicarea. Instruirea presupune, în mod normal, un profesor sau instructor care este angajat în comunicarea și îndrumarea cunoștințelor și aptitudinilor menite să determine învățarea. Mediul de instruire poate fi, de asemenea, indirect, de ex. prin intermediul radioului, televizorului, programelor de calculator, filmelor, înregistrărilor, Internetului sau altor tehnologii de comunicare.
16. **SUSȚINUT:** experiența de a învăța posedă elementele de durată și continuitate.
17. Un program de educație poate fi, într-un context național, strict definit și reglementat. Definiția ISCED pentru un program de educație ia în considerare multiplele posibilități existente în diferite țări cu scopul de a atinge comparabilitatea la nivel internațional.
18. În cadrul unui program de educație, activitățile educaționale pot fi, de asemenea, grupate în sub-componente descrise variat în contexte naționale drept “cursuri”, “module”, “unități” și/sau “subiecte”. În ISCED, “curs” este echivalent ca înțeles cu “modul”, “unitate” și/sau “subiect”. Un program de educație poate avea componente importante care nu sunt caracterizate în mod normal drept cursuri – de exemplu, activități ludice, perioade de experiență practică, proiecte de cercetare și pregătirea de disertații.

19. Clasificarea programelor de educație determină raportarea statisticilor privind sistemele de educație, de ex. înscrierea, nou veniți, profesori și alte resurse umane și financiare. Statisticile referitoare la un program de educație pot furniza informații despre legăturile dintre intrări (nou veniți în sistem), proces (participare) și rezultat (calificare).
20. În contextul ISCED, calificarea educațională este confirmarea oficială, de obicei sub forma unui document care atestă încheierea cu succes a unui program de educație sau a unei etape a programului. Calificările pot fi obținute prin: i) absolvirea unui program educațional complet; ii) absolvirea unei etape a unui program educațional (calificări medii); sau iii) validarea cunoștințelor dobândite, aptitudinilor și competențelor, independent de participarea la un program de educație. Absolvirea unui program este, în mod normal, garantată dacă studentul a realizat obiectivele de învățare specificate. Creditele individuale acordate pentru absolvirea cursurilor individuale (ex. module sau subiecte) nu sunt considerate calificări în ISCED. În asemenea situații, va constitui calificare un număr suficient de credite sau subiecte echivalente ca durată și/sau cuprindere a programei unui program complet.
21. ISCED 2011 consideră calificările recunoscute corespunzătoare unui program educațional ca unitate conexasă a clasificării. În ISCED, termenul “calificare” este sinonim cu “acreditare”. Alți termeni precum “certificat”, “titlu” sau “diplomă” sunt tipuri de calificare și sunt tratați ca fiind sinonimi în cadrul ISCED. Clasificarea calificărilor recunoscute oficial de către autoritățile naționale competente din educație reprezintă baza statisticilor referitoare la nivelul de educație absolvit.
22. În ISCED, programele educaționale sunt clasificate primele și apoi sunt clasificate calificările. Corelarea ISCED este instrumentul care arată legătura dintre programele educaționale și calificări. În mod normal, un program educațional conduce la o calificare. Totuși, în anumite cazuri, mai multe programe pot conduce la aceeași calificare și un program poate conduce la un număr de calificări diferite.
23. Recunoașterea educației (anterioare) prin educația non-formală sau învățarea informală a devenit mai obișnuită în multe țări în ultimii zece ani. ISCED 2011 ține cont, în mod specific, de clasificarea calificărilor obținute prin deprinderea dovedită de abilități, cunoștințe și competențe comparabile cu absolvirea unui program formal educațional și recunoscut printr-o calificare formală.
24. ISCED 2011 nu este proiectat să evalueze direct competențele persoanelor, deoarece nu există o relație directă între programele educaționale sau calificări și realizările educaționale efective. Programele educaționale la care a participat o persoană sau pe care le-a absolvit sunt, în cel mai bun caz, doar o aproximare a abilităților, cunoștințelor și competențelor însușite la momentul absolvirii lor.
25. Cadrele de calificare naționale și regionale pot fi instrumente folositoare pentru a diferenția cunoștințele, abilitățile și competențele legate de programe și calificări. Asemenea cadre există în multe țări pentru a descrie nivelurile competențelor și abilităților pentru populație din perspectiva realizărilor educaționale. Se recomandă ca țările să asigure transparența legăturilor dintre ISCED și cadrul lor de calificare național sau regional, dacă există.

SECȚIUNEA 3 **PROGRAME DE CUPRINDERE A NIVELURILOR ISCED, PROGRAME SECVENȚIALE ȘI PROGRAME MODULARE**

26. La clasificarea programelor educaționale naționale pe nivelurile ISCED, punctele de tranziție dintre programele naționale și punctele de ieșire pe piața muncii nu coincid totdeauna cu punctele de tranziție dintre nivelurile ISCED. Pot fi identificate trei asemenea cazuri: i) programe care cuprind două sau mai multe niveluri ISCED; ii) două sau mai multe programe secvențiale care constituie împreună un nivel ISCED; și iii) programe care sunt furnizate în module sau cursuri, fără o succesiune clară.
27. Un program educațional național cu o durată care depășește criteriile pentru un nivel ISCED (*vezi paragrafele 70 și 71*) este considerat ca acoperind mai mult de un nivel. Prin urmare, este necesară identificarea punctului (punctelor) de tranziție de la un nivel ISCED la următorul în cadrul cursului programului, conform criteriilor. De exemplu, când un program educațional primar național durează opt ani sau mai mult, clasele finale trebuie clasificate ca ISCED nivel 2 (adică primele șase clase ca ISCED nivel 1 și ultimele două clase ca ISCED nivel 2).
28. Pentru a clasifica un program care cuprinde mai mult de un nivel ISCED, trebuie folosite punctele de tranziție existente în cadrul programului, precum stadii sau calificări intermediare, pentru a atribui clasele referitoare la programul corespunzător nivelurilor ISCED. Dacă nu există un asemenea punct de tranziție, durata cumulativă obișnuită a nivelului ISCED (*vezi paragraful 71*) oferă îndrumare pentru identificarea granițelor dintre nivelurile ISCED. Pentru mai multe detalii despre nivelurile ISCED, consultați Secțiunea 9.
29. Programele cuprind un nivel ISCED nu oferă, în mod normal, o calificare la sfârșitul nivelului ISCED inferior. În aceste cazuri, pot fi utilizate alte criterii pentru a determina finalizarea nivelului, de exemplu frecventarea în totalitate a clasei finale clasificată la cel mai scăzut nivel ISCED sau accesul la clasele clasificate ca fiind la cel mai înalt nivel ISCED.
30. Există motive speciale pentru raportarea privind programele care depășesc nivelurile ISCED. Numerele de înscriere trebuie raportate după nivelul ISCED, folosind în mod normal statistici după clasă sau an pentru a face diferența.. De asemenea, poate fi necesară estimarea resurselor umane și financiare după nivel (sau grupe de niveluri, de ex. învățământul universitar). Când se raportează noii intrați la un nivel ISCED sau absolvenții unui nivel ISCED, toate nivelurile pe care le depășește programul sunt luate în considerare separat.
31. Pentru concordanța cu criteriile de durată pentru nivelurile ISCED (*vezi paragrafele 70 și 71*), ar putea fi necesară clasificarea a două sau mai multe programe secvențiale la același nivel ISCED dacă durata lor însumată îndeplinește criteriul de durată minimă însă durata lor individuală nu o îndeplinește. În asemenea cazuri, avansarea de la primul la al doilea sau la următorul program din sistemul educațional nu se reflectă atunci când se raportează datele despre absolvenți de la nivelul ISCED dat, dar orice calificări intermediare recunoscute pot fi raportate în sub-categorii: i) “absolvirea parțială a nivelului” la nivelurile ISCED 2 și 3; sau ii) “fără absolvirea nivelului” la alte niveluri ISCED (*vezi paragraful 60*). O asemenea situație poate apărea dacă într-un sistem educațional nivelurile ISCED 1 și 3 sunt formate mai degrabă dintr-o secvență de patru decât de două sau trei programe.

32. Două sau mai multe programe secvențiale care constituie un nivel ISCED necesită o atenție specială la raportare. Înscrierea ar trebui combinată pentru toate programele din nivel. Datele referitoare la admiși îi iau în considerare numai pe cei care intră în primul program din nivelul ISCED, în timp ce datele referitoare la absolvenți îi iau în considerare numai pe cei care absolvă programul final din secvența din cadrul nivelului. În ceea ce privește nivelul de educație absolvit, numai absolvirea recunoscută a programului final din secvență contează ca absolvirea nivelului. Absolvirea recunoscută a unor programe anterioare din cadrul nivelului ISCED se raportează în sub-categoriile “absolvire parțială a nivelului” sau “fără absolvirea nivelului” (vezi paragraful 60).
33. Programele modulare le permit studenților să-și alcătuiască conținutul educației într-un mod mai flexibil prin combinarea diverselor cursuri sau module. O combinație de module este considerată program educațional dacă îndeplinește definiția ISCED pentru program educațional (vezi paragraful 11).
34. Toți participanții la module care constituie un program educațional sunt considerați ca înscriși în program, chiar dacă urmează doar unele dintre module, care pot fi mai scurte decât durata obișnuită a nivelului ISCED dat. Un program modular este considerat absolvit atunci când au fost absolvite numărul și tipurile de module necesare pentru programul educațional.

SECȚIUNEA 4 SFERA DE CUPRINDERE A EDUCAȚIEI ÎN ISCED

35. ISCED 2011 cuprinde programele educaționale formale și non-formale oferite în orice etapă din viața unei persoane. Calificările care sunt recunoscute de autoritățile competente din educația națională, indiferent de modul în care sunt obținute (ex. prin absolvirea unui program educațional formal sau prin intermediul unui program educațional non-formal sau printr-o activitate de învățare informală), sunt utilizate cu scopul de a măsura nivelul de educație absolvit. ISCED nu cuprinde programe de învățare informală, ocazională sau întâmplătoare și nici calificări care nu sunt recunoscute. Învățământul formal și non-formal cuprinde o varietate de programe educaționale care sunt proiectate în cadrul unui context național, ca de ex. învățământul inițial, învățământul regulat, programe a doua șansă, programe de alfabetizare, învățământ pentru adulți, educație continuă, învățământ deschis și la distanță, învățământ vocațional, tehnic și pentru ucenici, formare profesională sau învățământ pentru nevoi speciale.
36. **Învățământul formal** este învățământul instituționalizat, intenționat și planificat prin intermediul organizațiilor publice și al organismelor private recunoscute și - în ansamblul lor - constituie sistemul de învățământ formal al unei țări. Programele învățământului formal sunt astfel recunoscute ca atare de către autoritățile de resort din învățământul național sau de către autorități echivalente, de ex. oricare altă instituție în cooperare cu autoritățile naționale sau sub-naționale din învățământ. Învățământul formal constă mai ales din învățământul inițial (*vezi paragraful 37*). Învățământul vocațional, învățământul pentru nevoi speciale și unele părți din învățământul pentru adulți sunt adesea recunoscute ca făcând parte din sistemul de învățământ formal. Calificările din învățământul formal sunt prin definiție recunoscute și, prin urmare, se află în sfera de cuprindere a ISCED. Învățământul instituționalizat apare când o organizație furnizează acorduri educaționale structurate, ca de ex. relații și/sau interacțiuni elev-profesor, care sunt special proiectate pentru educație și învățare.
37. În mod obișnuit, învățământul formal se desfășoară în instituții de învățământ care sunt proiectate să furnizeze învățământ de zi pentru elevi într-un sistem proiectat ca un parcurs educațional continuu. Acesta este denumit învățământ inițial și definit ca învățământ formal al persoanelor înaintea primei lor intrări pe piața muncii, adică atunci când frecventează, în mod normal, învățământul de zi.
38. De asemenea, învățământul formal include învățământul pentru toate grupele de vârstă cu un conținut al programelor și calificări care sunt echivalente cu acelea din învățământul inițial. Programele care se desfășoară parțial la locul de muncă pot fi, de asemenea, considerate învățământ formal în cazul în care conduc la o calificare recunoscută de autoritățile naționale din învățământ (sau echivalente). Aceste programe sunt adesea furnizate prin cooperarea dintre instituțiile de învățământ și angajatori (ex. ucenicia).
39. Ca și învățământul formal (dar spre deosebire de cel informal, ocazional sau întâmplător), **învățământul non-formal** este învățământul care este instituționalizat, intenționat și planificat de un furnizor de educație. Caracteristica definitorie a învățământului non-formal este aceea că este un adaos, o alternativă și/sau completare a educației formale în cadrul procesului de învățare a indivizilor de-a lungul vieții. Este adesea furnizat pentru a garanta dreptul de acces la educație pentru toți. Acesta se adresează persoanelor de toate vârstele dar nu oferă neapărat o structură continuă; poate fi scurt ca durată și/ sau scăzut în intensitate; și este în mod obișnuit furnizat sub formă de cursuri scurte, ateliere sau seminarii. Cel mai adesea, învățământul non-formal conduce la calificări care nu sunt recunoscute ca formale sau echivalente cu calificările formale de către autoritățile de profil din învățământul național sau sub-național sau nu conduc la nicio calificare. Cu toate acestea, calificările

formale, recunoscute, pot fi obținute prin participarea exclusivă la programe specifice de învățământ non-formal; aceasta se întâmplă adesea când programul non-formal completează competențele obținute în alt context.

40. În funcție de contextul național, învățământul non-formal poate cuprinde programe care contribuie la alfabetizarea adulților și tinerilor și învățământ pentru extrașcolari, precum și programe pentru aptitudini de viață, aptitudini de muncă și pentru dezvoltare socială și culturală. Poate include formarea la locul de muncă pentru îmbunătățirea sau adaptarea calificărilor și aptitudinilor existente, formarea pentru șomeri sau persoane inactive, precum și căi de învățământ alternativ la învățământul formal și formare în anumite cazuri. De asemenea, acesta poate include activități de învățare pentru auto-dezvoltare și care, deci, nu au legătură neapărat cu locul de muncă.
41. Absolvirea unui program de învățământ non-formal și/sau a unei calificări educaționale non-formale nu oferă, în mod obișnuit, acces la un nivel superior de învățământ decât dacă se validează în mod corespunzător în sistemul de învățământ formal și recunoscut de către autoritatea de resort din învățământul național sau sub-național (sau echivalent).
42. În ISCED 2011, se face o diferențiere clară între învățământul formal și cel non-formal pentru scopuri statistice. ISCED 2011 recomandă folosirea criteriilor de echivalență a conținutului și/sau calificărilor rezultate pentru clasificarea programelor de învățământ non-formal. Informații suplimentare referitoare la clasificarea programelor de învățământ non-formal sunt disponibile în Anexa V. În prezent, exercițiile de colectare a datelor internaționale referitoare la educație (corelări, anchete, recensăminte etc.) se axează, în principal, pe învățământul formal.
43. **Învățământul informal** nu se află în sfera de cuprindere a ISCED pentru măsurarea participării la educație, deși calificările recunoscute obținute prin învățarea informală sunt luate în considerare atunci când se determină nivelurile de educație absolvite. Învățământul informal este definit ca reprezentând forma de învățare intenționată sau deliberată dar nu instituționalizată. Prin urmare, acesta este mai puțin organizat și structurat decât învățământul formal sau non-formal. Învățământul informal poate include activități de învățare care apar în cadrul familiei, la locul de muncă, în cadrul comunității locale și în viața de zi cu zi, fiind auto-direcționate sau direcționate de familie sau societate. Ca și învățământul formal și non-formal, învățământul informal poate fi diferențiat de cel ocazional sau întâmplător.
44. ISCED exclude, de asemenea, **învățământul ocazional** sau **întâmplător**, adică diverse forme de învățare care nu sunt organizate sau care implică o comunicare menită să determine învățarea. Învățământul ocazional sau întâmplător poate avea loc ca activitate secundară sau de zi cu zi, ca eveniment sau comunicare care nu sunt proiectate ca activități educaționale deliberate sau de învățare. Ca exemple, se pot menționa învățarea care are loc pe parcursul unei întruniri, cea din timpul ascultării unui program radio sau urmărind un program tv care nu este conceput ca un program educațional.

SECȚIUNEA 5 VARIABILE DE CLASIFICARE ÎNCRUCIȘATĂ

45. Principalele variabile de clasificare încrucișată ale ISCED sunt nivelurile și domeniile de educație (vezi *Anexa V pentru domenii de educație*). În cadrul nivelurilor ISCED, programele și calificările sunt clasificate ulterior după dimensiuni complementare. Acestea includ:

- orientarea programului;
- absolvirea nivelului ISCED;
- accesul la niveluri superioare ale ISCED și
- poziția în structura națională a titlurilor și calificărilor.

Nu toate dimensiunile complementare se aplică la toate nivelurile. În plus, nivelul 0 ISCED este ulterior subdivizat conform tipului de program și grupei de vârstă vizate. Categoriile și subcategoriile furnizate de aceste dimensiuni complementare permit o colectare și raportare mai detaliată a datelor naționale comparabile la nivel național.

46. Alte caracteristici și atribute descriptive ale programelor și calificărilor în afară de cele descrise în ISCED pot include: furnizorul de educație, locația sau cadrul educațional, contextul instituțional, modul furnizării educației, tipul participantului sau modul de participare. Deși nu sunt incluse în mod special în ISCED ca dimensiuni complementare, aceste caracteristici servesc drept funcție importantă la identificarea naturii programelor din multe țări și la definirea domeniului colectărilor de date.

Niveluri

47. Noțiunea de “niveluri” de educație este reprezentată printr-un set ordonat, care grupează programele educaționale în funcție de gradele experiențelor de învățare, precum și de cunoștințele, aptitudinile și competențele pe care fiecare program este proiectat să le ofere. Nivelul ISCED reflectă gradul de complexitate și de specializare al conținutului unui program educațional, de la fundamental la complex.

48. Prin urmare, nivelurile de educație sunt construite pe baza presupunerii că programele educaționale pot fi grupate într-o serie ordonată de categorii. Aceste categorii reprezintă pași mari de progres educațional din punct de vedere al complexității conținutului educațional. Cu cât este mai avansat programul, cu atât este mai înalt nivelul educațional.

49. Clasificarea programelor educaționale într-o evoluție a nivelurilor are ca scop reflectarea întregii game de căi educaționale disponibile în sistemele de învățământ. Majoritatea sistemelor de învățământ asigură mai multe căi educaționale posibile de la nivelul 0/1 ISCED la nivelul 8 (vezi **Figura 2 din Anexa I**). Persoanele își pot stabili căile educaționale în multe feluri, deoarece sistemele de învățământ asigură căi cu multiple ramuri, secvențe de programe alternative și prevederi pentru a doua șansă.. Cu toate acestea, persoanele rareori trec prin toate nivelurile posibile.

50. Clasificarea programelor de învățământ pe niveluri are ca scop să reflecte conținutul acestora. Totuși, programele de învățământ (curricula) sunt prea diverse și complexe pentru a evalua și compara direct conținutul programelor sistemelor educaționale în mod consecvent. Datorită lipsei măsurilor directe pentru clasificarea conținutului educațional, ISCED utilizează criteriile proxy care ajută la clasificarea unui program de învățământ dat, la nivelul ISCED adecvat. Criteriile proxy sunt uneori specifice pentru fiecare nivel ISCED și

sunt explicate în secțiunea respectivă. Criteriile generale pentru durată și durată cumulativă pe fiecare nivel sunt rezumate la sfârșitul acestei secțiuni.

51. Aceste criterii proxy sunt alcătuite din criterii principale și secundare. Criteriile principale arată caracteristicile necesare ale programelor educaționale de la nivelul ISCED respectiv. Criteriile secundare arată caracteristicile comune multor programe educaționale – dar nu tuturor – la nivel ISCED (vezi Secțiunea 9).
52. Criteriul principal pentru clasificarea unui program este complexitatea și specializarea conținutului său educațional și modul în care este reflectat conținutul în criteriile proxy. Contextul instituțional nu trebuie folosit ca un substitut pentru conținutul educațional ca și criteriu de clasificare. De exemplu, programele ISCED 4 pot avea loc în instituții care, în mod obișnuit, oferă programe ISCED 5 sau 6.

Orientarea

53. Orientarea unui program este diferită la nivelurile ISCED de la 2 la 5, cu posibilitatea utilizării la nivelurile ISCED de la 6 la 8. Există două categorii de orientare: învățământ general și vocațional. La nivelurile învățământului universitar, vor fi folosiți termenii “academic” și “profesional” în locul termenilor general și, respectiv, vocațional. ISCED 2011 încă nu definește mai clar academic și profesional pentru nivelurile ISCED superioare, dar deschide posibilitatea de a face diferența între orientarea academică și cea profesională în viitor, de exemplu pe baza domeniilor de învățământ. La nivelul ISCED 5, vor fi folosite definițiile învățământului general și vocațional până când se vor elabora definițiile pentru academic și profesional.
54. Învățământul **vocațional** reprezintă programe educaționale proiectate pentru ca cei care învață să acumuleze cunoștințe, deprinderi și competențe specifice unei anumite ocupații, afaceri sau clase de ocupații sau afaceri. Asemenea programe pot avea componente bazate pe practică (de ex. ucenicie, programe educaționale cu sistem dublu). Absolvirea unor asemenea programe conduce la calificări vocaționale relevante pe piața muncii, recunoscute ca orientate spre meserii de către autoritățile naționale competente și/sau piața muncii.
55. Învățământul **general** reprezintă programe care sunt proiectate să le dezvolte celor care învață cunoștințele generale, deprinderi și competențe, precum și aptitudini legate de alfabetizare și calcul matematic, adesea pentru a-i pregăti pe participanți pentru programe educaționale mai avansate, la același nivel ISCED sau superior și pentru a pune bazele unei învățări pe tot parcursul vieții. Aceste programe se bazează, de obicei, pe școală sau colegiu. Învățământul general include programe educaționale proiectate să pregătească participanții pentru intrarea în învățământul vocațional dar nu îi pregătesc pentru angajarea într-o anumită profesie, afacere sau clasă de meserii sau afaceri și nici nu conduce direct la o calificare relevantă pe piața muncii.

Absolvirea și accesul la niveluri superioare de învățământ

56. Cerințele pentru absolvirea unui program educațional, adică realizarea obiectivelor sale de învățare, sunt în mod obișnuit stipulate în specificațiile programului și includ de obicei:
 - cerințe de frecvență (înscrierea și frecvența regulată până în ultimul an al programului); și/sau
 - dobândirea demonstrată de cunoștințe, deprinderi și competențe planificate.

57. Dobândirea de cunoștințe, deprinderi și competențe care formează obiectivul de învățare al unui program de învățământ este, în mod normal, validată de:

- trecerea (adică a reuși) unui examen final sau serii de examene bazate pe programa de învățământ;
- acumularea numărului specific de credite de studiu; sau
- trecerea unei evaluări formale a cunoștințelor, deprinderilor și competențelor dobândite.

În învățământul formal, absolvirea are ca rezultat, de obicei, o calificare recunoscută de autoritățile naționale din domeniu.

58. Programele educaționale la nivelurile ISCED 1 și 2 (și, ocazional, ISCED 3 sau 4) nu se finalizează întotdeauna cu o calificare. În aceste cazuri, trebuie folosite alte criterii în locul calificărilor pentru a decide absolvirea; de exemplu, frecvența pe durata întregului ultim an al programului sau accesul la un nivel superior de învățământ.

59. Absolvirea programelor la nivelurile ISCED de la 1 la 3 este întotdeauna considerată ca încheiere de nivel atunci când calificarea obținută este proiectată să asigure accesul direct la un nivel ISCED superior. În cazul nivelului ISCED 3, “nivelul ISCED superior” este considerat nivelul ISCED 5, 6 sau 7. Calificările sunt considerate ca asigurând accesul la un nivel ISCED superior chiar dacă acest acces este limitat numai la unele dintre programele de nivel superior ISCED. Absolvirea programelor clasificate la nivelul ISCED de la 4 la 8 este considerată ca terminare de nivel. Totuși, pentru nivelul de educație absolvit, calificările recunoscute obținute înaintea încheierii programului (prin absolvirea unei etape a programului care a condus la o calificare intermediară recunoscută) sunt clasificate la un nivel ISCED inferior. Când o calificare obținută nu asigură acces direct la un nivel ISCED superior, absolvirea programelor poate fi considerată ca încheiere de nivel (fără acces) sau necompletare de nivel. Numai la nivelurile ISCED 2 și 3 calificările care nu oferă acces la un nivel ISCED superior pot fi considerate ca încheiere de nivel (fără acces), completare parțială de nivel sau necompletare de nivel.

60. Programele de învățământ și calificările corespunzătoare din cadrul nivelurilor ISCED 2 și 3 se evidențiază prin patru subcategorii:

- fără completarea nivelului** (și, astfel, fără acces direct la un nivel ISCED superior – care în cazul nivelului ISCED 3 este accesul către nivelurile 5, 6 sau 7);
- completare parțială a nivelului fără acces direct** la un nivel ISCED superior;
- completare a nivelului fără acces direct** la un nivel ISCED superior;
- completare a nivelului cu acces direct** la un nivel ISCED superior (care în cazul ISCED 3 este către primele programe universitare la nivelurile 5, 6 sau 7).

61. Absolvirea programelor la nivelurile ISCED 2 sau 3 care nu oferă acces la programe ISCED de nivel superior (care în cazul nivelului ISCED 3 este nivelul ISCED 5, 6 sau 7) este considerată ca încheiere de nivel sau completare parțială de nivel dacă programul îndeplinește următoarele criterii: i) programul are o durată de cel puțin doi ani de studiu la nivelul ISCED dat și ii) durata cumulată de la începerea nivelului ISCED 1 este de cel puțin 8 ani pentru programele de nivel ISCED 2 și de cel puțin 11 ani pentru programele de nivel ISCED 3. Absolvirea unor programe mai scurte la oricare nivel ISCED este privită ca o completare numai a programului. Pentru nivelul educațional absolvit, orice calificare recunoscută obținută în urma absolvirii unor programe mai scurte, este clasificată la un nivel ISCED inferior programului însuși.

62. Programele care:

- a. nu îndeplinesc criteriile de conținut, durată minimă și/sau durată cumulativă, sunt clasificate ca fiind categoria 1 (fără completare de nivel);
- b. îndeplinesc criteriile de conținut, durată minimă și durată cumulativă, fac parte dintr-o secvență de programe din cadrul aceluiași nivel ISCED (dar nu sunt ultimul program din secvență) și, prin urmare, nu oferă acces direct la un nivel ISCED superior sunt clasificate ca fiind categoria 2 (completare parțială a nivelului);
- c. îndeplinesc criteriile de conținut, durată minimă și durată cumulativă și sunt programe terminale clasificate ca fiind categoria 3 (completare de nivel fără acces direct). Acest tip de programe conduc, de obicei, direct la obținerea de calificări relevante pe piața muncii;
- d. sunt programe de nivel ISCED 3 care oferă acces numai la programe de nivel 4 ISCED sunt, de asemenea, clasificate ca fiind categoria 3 (completare de nivel fără acces direct);
- e. oferă acces direct la învățământul universitar la nivelurile ISCED 5, 6 sau 7 sunt clasificate ca fiind categoria 4 (absolvirea nivelului cu acces direct).

63. Un program pentru un grup specific de participanți (adulți sau persoane cu nevoi speciale) poate avea o durată mai scurtă sau mai lungă față de un program similar din învățământul obișnuit la un nivel ISCED dat. Totuși, absolvirea unui program ar trebui să conteze ca încheiere de nivel dacă calificarea obținută indică dobândirea unui nivel echivalent de cunoștințe, deprinderi și competențe ca în învățământul obișnuit, la același nivel.

64. Participarea la un program fără absolvire nu califică pentru completarea nivelului sau completarea parțială a nivelului și – cu excepția nivelurilor ISCED 0 și 1 – nu este luată în considerare la stabilirea nivelurilor de educație absolvite. Astfel, nivelul de educație absolvit al persoanelor care nu absolvă un program dat este cel mai înalt nivel obținut înainte de a intra în respectivul program.

65. În timp ce criteriile pentru completarea nivelului se referă la absolvire și sunt, astfel, direct aplicabile persoanelor, programele educaționale în totalitatea lor sunt clasificate conform celor mai înalte calificări posibile pentru care sunt proiectate, chiar dacă unii participanți nu vor obține această calificare.

Poziția în structura națională de diplome și calificări

66. Programele la nivelurile ISCED 6 și 7 se disting prin poziția lor în structura națională de diplome și calificări. Având în vedere că secvența de programe și calificări naționale este necesară pentru a număra corect înscrișii pentru prima dată și absolvenții învățământului universitar (sau nivelurilor sale componente). Poziția unui program este atribuită pe baza secvenței de diplome și calificări din cadrul sistemelor naționale de învățământ universitar.

67. Programele nivelului ISCED 6, care nu necesită completarea anterioară a unui alt program de nivel 6 pentru admitere, sunt clasificate ca programe de grad unu. Toate celelalte programe de nivel 6 ISCED sunt clasificate ca programe de gradul doi sau mai mult.

68. Programele ISCED de nivel 7 care nu necesită completarea anterioară a unui program de nivel 6 pentru înmatriculare, sunt clasificate ca programe de prim grad. Alte programe de nivel 7 pot necesita fie completarea anterioară a unui program de nivel 6, fie a unui alt program de nivel 7. Aceste programe sunt clasificate separat în ISCED, pentru a-i identifica mai bine pe cei care se înmatriculează pentru prima dată și absolvă un nivel ISCED 7.

Criteriile de durată și de durată cumulată

69. Datorită importanței lor la clasificarea programelor pe niveluri și la identificarea completării nivelurilor, criteriile de durată sunt descrise aici în detaliu. Criteriile rămase sunt descrise în Secțiunea 9.

70. Următoarele durate ale nivelurilor ISCED sunt folosite ca și criterii pentru clasificarea programelor de învățământ formal:

- ISCED 0: nu există criterii de durată, totuși un program ar trebui să fie compus din cel puțin echivalentul a 2 ore pe zi și 100 de zile pe an de activități educaționale pentru a fi inclus;
- ISCED 1: în mod normal, durata variază între 4 și 7 ani. Cea mai obișnuită durată este de 6 ani;
- ISCED 2: în mod normal, durata variază între 2 și 5 ani. Cea mai obișnuită durată este de 3 ani;
- ISCED 3: în mod normal, durata variază între 2 și 5 ani. Cea mai obișnuită durată este de 3 ani;
- ISCED 4: în mod normal, durata variază între 6 luni și 2 sau 3 ani;
- ISCED 5: în mod normal, durata variază între 2 și 3 ani; și
- ISCED 8: durata este de minim 3 ani.

Durata obișnuită a nivelurilor 6 și 7 ISCED este mai ușor descrisă prin raportarea la durata programelor la nivelurile respective, deoarece durata nivelului ISCED depinde de secvența de programe de la aceste niveluri din diferite țări.

- ISCED 6: durata programului de licență sau a programelor echivalente de nivel variază, în mod obișnuit, de la 3 la 4 ani sau mai mult atunci când urmează direct nivelului 3 ISCED sau de la 1 la 2 ani când urmează unui alt program de nivel 6 ISCED;
- ISCED 7: durata programului de master sau a programelor echivalente de nivel variază, în mod obișnuit, de la 1 la 4 ani când urmează nivelului 6 ISCED sau de la 5 la 7 ani când urmează direct nivelului 3 ISCED.

71. ISCED utilizează următoarele intervale de durate cumulate ca și criterii pentru clasificarea programelor de învățământ formal în funcție de nivel:

- ISCED 1+2: durata cumulată obișnuită este de 9 ani dar poate varia între 8 și 11 ani; și
- ISCED 1+2+3: durata cumulată obișnuită este de 12 ani dar poate varia între 11 și 13 ani. Admiterea în învățământul universitar necesită, de obicei, un minim de 11 ani de învățământ de nivel ISCED de la 1 la 3.

72. La aplicarea criteriilor de durată programelor modulare sau seral, durata teoretică a programului ar trebui măsurată în echivalentul celui de zi (full time equivalents).

73. Cu toate că obiectivul principal al ISCED este promovarea colectării și utilizării datelor de educație comparabile, este recunoscut faptul că pot exista condiții naționale specifice care necesită flexibilitate în fixarea duratei în funcție de nivel. De aceea, un interval de ani este dat în paragrafele 70 și 71. În mod ideal, cea mai comună sau obișnuită durată este utilizată atunci când se face clasificarea programelor.

74. Durata în funcție de nivel și durata cumulată, așa cum apare în paragrafele 70 și 71, servește ca ghid. Cu toate acestea, punctele de tranziție instituțională pot fi utilizate ca și criterii pentru atribuirea unui program unui nivel ISCED. Alegerea punctelor naționale de tranziție pentru a armoniza categoriile internaționale este determinată, în primul rând, de conținutul programelor educaționale, și nu de durată (cumulată).

SECȚIUNEA 6 TIPURI DE DATE

75. ISCED se aplică, în majoritatea cazurilor, statisticii referitoare la participanți, înscriși, absolvenți și nivelul de educație. ISCED nu este un ghid pentru colectarea de date și nu stabilește în detaliu cuprinderea colectării datelor sau modul în care să fie făcute operaționale unitățile statistice. Totuși, în cazul implementării ISCED pentru diferite tipuri de statistici, se ține cont de următoarele principii.

Înmatriculare, frecvență și înscriși

76. Pentru a măsura corect înmatricularea, frecvența și înscrișii, elevii trebuie repartizați unui nivel, categorii sau sub-categorii ISCED. Contextul instituțional nu trebuie folosit ca bază pentru alcătuirea statisticilor. Elevii din cadrul aceleiași instituții, aflați la diferite categorii și niveluri ISCED, trebuie raportați separat, dacă e nevoie prin estimări. Elevii din programele de învățământ care cuprind nivelurile ISCED trebuie raportați utilizând statisticile în funcție de clasă sau etapă.

77. Elevii sunt repartizați pe niveluri și categorii ISCED, conform caracteristicilor programului și nu cu cele ale elevilor, luați individual. De exemplu, categoria “învățământul preșcolar” vizează copiii de 3 ani și peste dar copiii sub această vârstă, care sunt înscriși în asemenea programe, trebuie raportați, de asemenea, la această categorie. Similar, statisticile care utilizează categoriile privind accesul la un nivel superior trebuie să se bazeze pe proiectul programului și nu pe calea individuală a unui elev.

78. Noii înscriși la un nivel ISCED trebuie diferențiați de înscrișii dintr-un program de învățământ care nu intră într-un nivel nou (de ex. cei care au mai intrat în același nivel ISCED). Înmatriculații într-un program de învățământ precedat de un program la același nivel sunt excluși atunci când sunt raportați înmatriculații într-un nivel. Pentru programele care cuprind două niveluri ISCED, participanții care intră în prima clasă a nivelului ISCED superior trebuie considerați ca înmatriculați la un nivel ISCED, chiar dacă din punct de vedere național ei își continuă studiile în cadrul aceluiași program.

Absolvenți

79. Absolvenții unui nivel ISCED îi includ pe cei care au intrat și au terminat un program de învățământ care este clasificat ca “final de nivel”. În principiu, numai acei elevi care termină cu succes întregul nivel sau un set de niveluri în care s-au înscris (de ex. prima absolvire în învățământul universitar) trebuie numărați pentru a păstra legătura între înscriși, înmatriculare și absolvenți. Elevii care primesc aceeași calificare sau una echivalentă prin absolvirea numai a unei etape a unui nivel ISCED, nu trebuie numărați ca absolvenți.

80. Absolvenții trebuie numărați numai o dată pentru fiecare nivel ISCED dat, la nivelul celui mai înalt program absolvit. Acest lucru este relevant mai ales pentru învățământul liceal și cel universitar, unde o serie de programe pot urma unul după celălalt în cadrul aceluiași nivel ISCED. Măsurarea exactă a absolvenților presupune ca fiecare individ să fie urmărit pe întreg nivelul (sau set de niveluri) de la admitere la terminare. Adesea, lucrul acesta nu este posibil în practică și este necesară dezvoltarea metodelor de estimare pentru a obține numărul de absolvenți, de exemplu printr-o mulțime de anchete de urmărire pe bază de eșantion.

Nivel de educație absolvit

81. Nivelul de educație absolvit al unei persoane este considerat ca fiind cel mai înalt nivel ISCED finalizat de persoana respectivă. Din motive operaționale, nivelul de educație absolvit este măsurat, de obicei, ținând cont de cel mai înalt program educațional absolvit, care este, de obicei, atestat printr-o calificare recunoscută. Calificările intermediare recunoscute sunt clasificate la un nivel inferior programului însuși.
82. De obicei, un program educațional este considerat ca fiind finalizat atunci când elevul a frecventat și terminat un program de învățământ formal și îi este acordată o calificare recunoscută (*vezi și paragrafele de la 56 la 58*).
83. Autoritățile naționale din domeniul educației pot recunoaște calificările obținute prin programe de învățământ non-formal sau prin validarea deprinderilor obținute prin intermediul învățământului informal ca echivalente ale calificărilor învățământului formal. De asemenea, aceste calificări sunt considerate ca făcând parte din conceptul nivelului de educație așa cum este definit de ISCED. Calificările din învățământul non-formal sau validarea deprinderilor care nu sunt recunoscute ca echivalente ale calificărilor formale nu se află în sfera de cuprindere a ISCED (*vezi paragraful 35*).
84. Definiția ISCED pentru nivelul de educație absolvit trebuie privită diferit față de alte concepte legate de realizările educaționale individuale. Realizările individuale pot include nivelurile educaționale urmate dar nu finalizate sau cunoștințele, deprinderile și competențele reale ale unui individ (de ex. nivelul cunoștințelor de citit și socotit) așa cum sunt stabilite prin testarea standardizată sau anii de școlarizare.
85. Persoanele care frecventează numai o parte a programului de învățământ sau nu îndeplinesc cerințele de finalizare (de ex. nu trec de examenul final) nu se califică pentru absolvirea programului. Acestea trebuie clasificate conform celui mai înalt nivel ISCED absolvit (adică înainte de intrarea în programul care nu a fost finalizat).
86. Pentru clasificarea nivelului de educație absolvit, nivelul 0 are o semnificație diferită decât pentru clasificarea programelor de învățământ: înseamnă că nu s-a finalizat nivelul 1 ISCED. Acesta include persoane care nu au urmat niciodată un program educațional, care au urmat învățământul preșcolar sau care au urmat o formă de învățământ primar dar nu au finalizat nivelul 1 ISCED. Sunt luate în considerare mai multe sub-categorii pentru acest nivel de educație (*vezi Tabelul 4*).
87. Nivelul de educație poate fi clasificat în funcție de nivelul ISCED finalizat (sau parțial finalizat), de orientarea programului și de accesul la niveluri ISCED superioare. Dacă o persoană a reușit să finalizeze același nivel ISCED mai mult de o dată (de ex. luând două programe diferite care sunt, în mod normal, oferite ca opțiuni paralele), trebuie raportate caracteristicile celei mai recente calificări obținute.
88. Statisticile referitoare la nivelul de educație absolvit cuprind persoane din toate grupele de vârstă, unii sau mulți dintre aceștia având finalizate programe educaționale sau având obținute calificări diferite de cele oferite în prezent. Pentru a realiza comparabilitatea indicatorilor de-a lungul timpului și între cohorte de educație, nivelul de educație trebuie clasificat pe baza caracteristicilor programelor educaționale și a calificărilor recunoscute la momentul finalizării.

SECȚIUNEA 7 SISTEME DE CODIFICARE

89. Clasificarea ISCED constă din scheme de codificare paralele pentru programe de învățământ (ISCED-Programe sau ISCED-P) și niveluri de educație (ISCED-Nivel absolvit sau ISCED-A). În cadrul ambelor scheme sunt identificate nouă niveluri separate. În cadrul fiecărui nivel sunt folosite dimensiuni complementare pentru a identifica categorii și sub-categorii ulterioare, dacă este cazul. Sistemele de codificare de trei cifre sunt folosite pentru a codifica atât programele de învățământ, cât și nivelul de educație absolvit.

Tabelul 1. Codificarea nivelurilor ISCED (prima cifră)

ISCED-Programe (ISCED-P)		ISCED-Nivel absolvit (ISCED-A)	
0	Învățământ preșcolar	0	Inferior învățământului primar
1	Învățământ primar	1	Învățământ primar
2	Învățământ gimnazial	2	Învățământ gimnazial
3	Învățământ liceal	3	Învățământ liceal
4	Învățământ postliceal	4	Învățământ postliceal
5	Învățământ universitar - ciclu scurt	5	Învățământ universitar - ciclu scurt
6	Diplomă de licență sau nivel echivalent	6	Diplomă de licență sau nivel echivalent
7	Master sau nivel echivalent	7	Master sau nivel echivalent
8	Doctorat sau nivel echivalent	8	Doctorat sau nivel echivalent
9	Neclasificat în altă parte	9	Neclasificat în altă parte

Tabelul 2. Codificarea categoriilor ISCED (a doua cifră)¹

ISCED-Programe (ISCED-P)		ISCED-Nivel absolvit (ISCED-A)	
0	Nedefinit mai departe	0	Nedefinită mai departe
1	Dezvoltarea educației timpurii	1	N-a urmat niciun program educațional
2	Învățământ pre-primar	2	O formă de educație preșcolară
3	Neutilizat	3	O formă de educație primară (fără completarea nivelului ISCED 1)
4	General / academic	4	General / academic
5	Vocațional / profesional	5	Vocațional / profesional
6	Orientare nespecificată ²	6	Orientare nespecificată ³
7	Neutilizat	7	Neutilizat
8	Neutilizat	8	Neutilizat
9	Neclasificat în altă parte	9	Neclasificat în altă parte

¹ Programe: tipul programului (ISCED-P nivel 0), orientare (ISCED-P nivelurile 2-8), nedefinit (ISCED-P nivel 1).

Nivel: participare (ISCED-A nivel 0), orientare (ISCED-A nivelurile 2-5), nedefinit (ISCED-A nivelurile 1 și 6-8).

² Utilizat la ISCED-P nivelurile de la 6 la 8.

³. Utilizat la ISCED-A nivelurile de la 5 la 8.

Tabelul 3. Codificarea ISCED a sub-categoriilor (a treia cifră)¹

ISCED-Programe (ISCED-P)		ISCED-Nivel absolvit (ISCED-A)	
0	Nedefinit mai departe	0	Nedefinit mai departe ²
1	Finalizarea cu succes recunoscută a programului este insuficientă pentru finalizarea sau finalizarea parțială a nivelului ISCED (și astfel fără acces direct la programe de nivel ISCED superior)	1	Neutilizat
2	Finalizarea cu succes recunoscută a programului este suficientă pentru finalizarea parțială a nivelului ISCED dar fără acces direct la programe de nivel ISCED superior	2	Finalizarea parțială a nivelului fără acces direct la programe de nivel ISCED superior
3	Finalizarea cu succes recunoscută a programului este suficientă pentru finalizarea nivelului ISCED dar fără acces direct la programe de nivel ISCED superior ³	3	Finalizarea nivelului fără acces direct la programe de nivel ISCED superior ³
4	Finalizarea cu succes recunoscută a programului este suficientă pentru finalizarea nivelului ISCED și cu acces direct la programe de nivel ISCED superior ^{3,4}	4	Finalizarea nivelului cu acces direct la programe de nivel ISCED superior ^{3,5}
5	Program de gradul întâi – diplomă de licență sau nivel echivalent (3 la 4 ani)	5	Neutilizat
6	Program de gradul întâi lung – diplomă de licență sau master sau nivel echivalent	6	Neutilizat
7	Program de grad secund sau mai mare, urmând unui program de diplomă de licență sau echivalent	7	Neutilizat
8	Program de grad secund sau mai mare, urmând unui program master sau echivalent	8	Neutilizat
9	Neclasificat în altă parte	9	Neclasificat în altă parte

¹ Programe: finalizare/acces (ISCED-P nivelurile 2 la 5 și 8), poziție în structura națională de grad/calificare (ISCED-P nivelurile 6-7), nedefinit mai departe (ISCED-P nivelurile 0-1).
Nivel absolvit: finalizare/acces (ISCED-A nivelurile 2-4), nedefinit mai departe (ISCED-A nivelurile 0-1 și 5-8).

² La nivelurile ISCED-A 1 și de la 5 la 7, inclusiv finalizarea unui program sau a unei etape a unui program la un nivel ISCED superior insuficient pentru finalizarea nivelului sau finalizare parțială.

³ În cazul nivelului 3 ISCED, nivelurile ISCED superioare se referă la ISCED-P nivelurile de la 5 la 7.

⁴ În cazul nivelurilor 5 și 8 ISCED, toate programele (complete) sunt clasificate ca tip 4, indiferent dacă oferă sau nu acces la niveluri ISCED superioare.

⁵ La nivelurile ISCED de la 2 la 4, inclusiv finalizarea unui program sau a unei etape a unui program la un nivel ISCED superior insuficient pentru finalizarea nivelului sau finalizare parțială.

90. Nu toate combinațiile de categorii și sub-categorii există sau sunt larg răspândite. Codurile de trei cifre prezentate în acest document sunt astfel limitate la combinațiile utilizate. Listele complete ale acestor coduri sunt date în Anexele II și III. Dacă utilizatorii ISCED observă combinații suplimentare de categorii și sub-categorii, lista de coduri de trei cifre poate fi extinsă folosind codurile rezervate pentru dimensiunile suplimentare.

SECȚIUNEA 8 CONDUCERE

91. Institutul Statistic al UNESCO (UIS) este custodele ISCED fiind, astfel, responsabil de dezvoltarea, întreținerea, actualizarea și revizuirea acestei clasificări de referință. De asemenea, oferă consiliere pentru folosirea eficientă și coerentă a ISCED pentru colectarea și analiza datelor. UIS are ca scop menținerea legăturilor cu custozii altor clasificări importante pentru a asigura coerența cadrelor standard înrudite.
92. Alte responsabilități ale UIS includ:
- descrierea modului în care sunt folosite structura și detaliile clasificării atunci când se produc și se prezintă statistici;
 - promovarea utilizării ISCED pentru statisticile comparabile transnaționale;
 - furnizarea de materiale de consiliere și de suport tehnic și de instruire pentru țări, în scopul asigurării implementării și utilizării efective a clasificării în întreaga lume;
 - stabilirea de mecanisme de monitorizare pentru un feedback adecvat din partea utilizatorilor ISCED în legătură cu problemele legate de utilizarea sa (*vezi paragraful 96*);
 - constituirea unui Comitet ISCED împreună cu alți parteneri colectori de date pentru revizuirea clasificării și pentru consultări legate de implementare (*vezi paragraful 97*).
93. UIS intenționează să producă un manual de utilizare pentru a facilita clasificarea și reprezentarea sistemelor naționale de învățământ pentru ISCED (inițial pentru programele și calificările învățământului formal). Manualul trebuie să ofere linii directoare și note explicative pentru interpretarea ISCED (incluzând câteva exemple de țări). Materiale suplimentare pentru orientare și instruire pot fi furnizate dacă este necesar și la cererea utilizatorilor.
94. Instruirea pentru implementare trebuie organizată sub formă de seminarii regionale, asistență și cooperare tehnică bazate pe necesitățile și înzestrările existente ale țărilor. De asemenea, UIS va lucra în strânsă colaborare cu partenerii de colectare a datelor asupra materialelor de instruire și a conținutului acestora. O atenție deosebită trebuie acordată transformării reprezentărilor de la versiunea ISCED 1997 la versiunea ISCED 2011 și consilierii legate de clasificarea programelor noi sau reformate.
95. UIS intenționează să mențină pe website-ul său o bază de date a corelării sistemelor naționale de învățământ cu ISCED (calificări și programe ale învățământului formal). Reprezentările vor fi actualizate astfel încât să reflecte schimbările din sistemele naționale de învățământ survenite de-a lungul timpului.
96. Pentru a se asigura conformitatea cu ISCED 2011, trebuie stabilite mecanismele de asigurare a calității pentru implementarea sa. UIS intenționează să colaboreze strâns cu țările și agențiile partenere colectoare de date (inclusiv Eurostat și OECD) pentru a se asigura că reprezentările sunt conforme cu clasificarea ISCED și actualizate după necesități. Trebuie stabilit un mecanism pentru “peer review”-ul corelărilor calificărilor și programelor învățământului național formal prin conlucrarea cu statele membre și cu alte agenții importante.
97. Trebuie constituit un Comitet ISCED care să informeze UIS despre clasificarea calificărilor și programelor naționale, să revizuiască versiunea actuală a ISCED și să identifice domeniile potențiale de dezvoltare ulterioară, deși revizuirile ISCED nu sunt de competența sa. Comitetul trebuie să fie alcătuit din UNESCO (ca agenție conducătoare în sistemul

organizatoric al ONU), custozi ai altor clasificări corespunzătoare și parteneri importanți de colectare a datelor din învățământ, precum Eurostat și OECD ca membrii permanenți). Alcătuirea Comitetului trebuie să fie echilibrată atât tehnic cât și geografic și, prin urmare, să includă un număr de experți în educație, statistică și clasificare care să aibă cunoștințe de ISCED și care să reprezinte în mod nepermanent diferite regiuni ale lumii, precum și reprezentanți din cadrul comunității cercetătorilor și utilizatorilor.

SECȚIUNEA 9 NIVELURI ISCED

98. Următoarele sub-secțiuni definesc cele nouă niveluri ISCED. Fiecare sub-secțiune este structurată după cum urmează:
- A. *Caracteristicile principale* descriu obiectivele programelor la diferite niveluri ISCED, modul în care este organizată instruirea (caracteristici ale procesului de predare-învățare și ale metodelor tipice de evaluare, dacă este cazul), după cum și cerințele de admitere. Pentru unele niveluri ISCED, nume naționale comune sau bine cunoscute de programe sunt indicate ca posibile exemple de corespondență între programele naționale de educație și nivelurile ISCED.
 - B. *Criteriile de clasificare* definesc în mod oficial modul în care sunt clasificate programele de educație la nivelul respectiv ISCED, folosindu-se criteriile principale și subsidiare. Pentru mai multe informații cu privire la conceptul general de „nivel” ISCED, consultați Secțiunea 5.
 - C. Secțiunea privind *programele care cuprind nivelurile ISCED* oferă indicații suplimentare pentru clasificarea programelor de educație ce se întind peste mai mult de un nivel ISCED. Pentru mai multe informații cu privire la conceptul de bază al programelor de învățământ care cuprind nivelurile ISCED, consultați Secțiunea 3.
 - D. *Dimensiunile complementare* definesc caracteristici ce disting două tipuri de programe în cadrul nivelurilor ISCED în funcție de orientarea programului, terminarea unui nivel și accesul la niveluri superioare ISCED, durata programului sau poziția în gradul național / structura de calificare. Pentru mai multe informații generale privind aceste dimensiuni complementare în ISCED, consultați Secțiunea 5.
 - E. *Alte programe incluse în nivelul ISCED* indică programe educaționale mai puțin obișnuite sau non-formale (de exemplu nevoi speciale, a doua șansă sau educația adulților) care ar putea să nu îndeplinească toate criteriile de clasificare (de ex. vârsta tipică de intrare), dar care sunt echivalente cu alte programe deja clasificate la acest nivel ISCED în termeni de complexitate a conținutului. Aceste programe sunt așadar și ele clasificate la nivelul ISCED respectiv.
 - F. *Clasificarea programelor educaționale* oferă codurile detaliate pentru nivelurile ISCED-P, categoriile și sub-categoriile ce sunt atribuite programelor educaționale.
 - G. *Clasificarea nivelului de studii absolvit* prezintă codurile detaliate pentru nivelurile ISCED-A, categoriile și sub-categoriile atribuite calificărilor educaționale și măsuri similare de absolvire a programelor educaționale. De asemenea, indică în ce cazuri o calificare educațională trebuie clasificată mai curând la un nivel diferit ISCED-A decât la un nivel ISCED-P al respectivului program educațional prin care se obține calificarea de obicei.
99. Urmărind descrierea nivelurilor ISCED, Secțiunea 10 conține tabele de corespondență (vezi *Tabelul 20* și *Tabelul 21*) care fac legătura între ISCED 2011 și ISCED 1997.

Nivelul ISCED 0 - Educația timpurie

A. Caracteristici principale

100. Programele din nivelul ISCED 0, sau educația timpurie, sunt de obicei proiectate cu o abordare holistică pentru a veni în sprijinul dezvoltării cognitive, fizice, sociale și emoționale timpurii a copilului și pentru a-i obișnui pe copiii mici cu o instruire organizată, în afara contextului familiei. Nivelul ISCED 0 se referă la programe timpurii care au o componentă educațională intențională. Aceste programe urmăresc dezvoltarea aptitudinilor socio-emoționale necesare în școală și societate. Ajută, de asemenea, și la dezvoltarea altor aptitudini necesare pentru pregătirea academică și îi pregătesc pe copii pentru învățământul primar.
101. La acest nivel programele nu sunt neapărat foarte structurate, dar sunt proiectate astfel încât să ofere un set organizat și folositor de activități educaționale într-un mediu sigur din punct de vedere fizic. Le permit copiilor să învețe prin interacțiune cu alți copii sub supravegherea personalului/educatorilor, prin activități creative și bazate pe joacă.
102. Programele din cadrul ISCED nivel 0 vizează copiii cu vârsta mai mică decât cea de intrare în nivelul ISCED 1. Sunt două categorii de programe ISCED 0: dezvoltarea educațională timpurie și învățământul preșcolar. Primul are un conținut educațional destinat copiilor mai mici (în intervalul de vârstă de la 0 la 2 ani), pe când cel de-al doilea program se adresează copiilor cu vârsta de la 3 ani până la vârsta pentru începerea învățământului primar.
103. Programele clasificate în nivelul ISCED 0 pot fi menționate în mai multe moduri, de exemplu: dezvoltarea și educația timpurie, joaca în școală, recepția, pre-primar, pre-școlar sau *educación inicial*. Pentru programele prevăzute în creșe, centre de zi, grădinițe sau *guarderías*, este important să se asigure că acestea îndeplinesc criteriile de clasificare ale nivelului ISCED 0 menționate mai jos. În scopuri de comparabilitate internațională, termenul „educația timpurie a copiilor” este utilizat pentru a denumi nivelul ISCED 0.

B. Criterii de clasificare

104. Pentru definirea educației timpurii, sunt relevante următoarele criterii:

Criterii principale

- a) Proprietățile educaționale ale programului (*a se vedea paragrafele 105 și 106*);
- b) Contextul instituțional (*a se vedea paragraful 107*);
- c) Vârsta țintă tipică a copiilor pentru care este proiectat programul (*a se vedea paragrafele 102 și 108*); și
- d) Intensitatea/durata programului (*a se vedea paragraful 110*).

Criterii secundare

- a) Calificările personalului (*a se vedea paragraful 111*);
- b) Existența unui cadru de reglementare (*a se vedea paragraful 112*); și
- c) Nu ține de învățământul obligatoriu (*a se vedea paragraful 113*).

105. Proprietățile educaționale ale **dezvoltării educaționale timpurii a copiilor** sunt caracterizate de un mediu de învățare stimulator din punct de vedere vizual și cu un vocabular bogat. Aceste programe favorizează auto-exprimarea, cu accent pe dezvoltarea limbajului și folosirea acestuia în comunicarea semnificativă. Acestea sunt oportunități pentru joaca activă, astfel încât copiii să-și poată exersa coordonarea și funcțiile motorii sub supraveghere și prin interacțiune cu personalul. Programele ce oferă numai îngrijire (supraveghere, nutriție, sănătate) nu sunt cuprinse în ISCED.
106. Proprietățile educaționale ale **învățământului preșcolar** sunt caracterizate de interacțiunea cu colegii și educatorii, interacțiune prin care copiii își îmbunătățesc utilizarea limbajului și aptitudinile sociale, încep să-și dezvolte abilități logice și de raționare și vorbesc prin intermediul proceselor de gândire. Ei sunt de asemenea familiarizați cu concepte alfabetice și matematice și încurajați să exploreze mediul înconjurător. Activitățile motorii supravegheate (i.e. exerciții fizice prin jocuri și alte activități) și activitățile bazate pe joacă pot fi văzute ca oportunități de învățare pentru a promova interacțiunea socială cu colegii și pentru a dezvolta aptitudini, autonomie și pregătirea pentru școală.
107. Programele ISCED 0 sunt de obicei bazate pe școală sau instituționalizate pentru un grup de copii (dintr-un centru, comunitate sau la domiciliu). Nivelul ISCED 0 exclude aranjamentele familiale care, deși pot avea un scop, nu sunt organizate într-un „program” (de exemplu, învățarea informală a copiilor de către părinți, alte rude sau prieteni nu este inclusă în ISCED 0).
108. În cadrul ISCED 0, programele de dezvoltare educațională timpurie vizează copiii între 0 și 2 ani; iar programele de învățământ preșcolar vizează copiii cu vârsta de 3 ani până la vârsta de începere ISCED 1. Limita superioară de vârstă pentru categoria învățământului preșcolar depinde în fiecare caz de vârsta teoretică de intrare în ISCED 1, de ex. învățământul primar (*a se vedea paragraful 117*).
109. Programele integrate de educație timpurie care se întind pe cele două sub-categorii ale ISCED 0 (de ex. programele educaționale pentru copiii de la 0 ani la cei cu vârsta potrivită de începere a ISCED 1) au nevoie de o atenție specială pentru clasificare. Pentru programele împărțite pe ani, etape sau cicluri: cele ce corespund criteriilor din paragraful 105 ar trebui clasificate ca dezvoltare educațională timpurie, iar cele ce corespund criteriilor din Paragraful 106 ar trebui clasificate ca făcând parte din învățământul preșcolar. Atunci când nu există vreo subdiviziune a programului, clasificarea în cele două categorii ar trebui să se bazeze pe vârstele participanților.
110. ISCED recomandă următoarea durată și intensitate minimă pentru a îmbunătăți comparabilitatea internațională: programele educaționale trebuie să însumeze cel puțin echivalentul a 2 ore pe zi și 100 de zile pe an de activități educaționale pentru a putea fi clasificate în ISCED.
111. Când este cazul, cerințele de calificări pedagogice pentru educatori reprezintă un bun criteriu proxy pentru un program educațional în acele sisteme de educație în care există o astfel de cerință. Servește pentru a diferenția educația timpurie de îngrijirea copiilor pentru care nu se cere personal pregătit din punct de vedere pedagogic.
112. Acolo unde este cazul, existența unui cadru de referință sau de reglementare emis sau recunoscut de autoritățile naționale relevante (de ex. un minister al educației, alt minister relevant sau vreo instituție afiliată) este un criteriu bun de mandatare al unui program educațional. Acesta va include orientări, standarde sau instrucțiuni care să descrie oportunitățile de învățare oferite copiilor mici.
113. În sistemele de educație care au învățământ obligatoriu, programele educaționale care nu sunt obligatorii și care se desfășoară înainte de începerea învățământului obligatoriu și îndeplinesc criteriile de mai sus sunt clasificate în nivelul ISCED 0. Mai mult, în unele țări, prima etapă sau

ciclu de învățământ obligatoriu se poate clasifica în nivelul ISCED 0 dacă îndeplinește criteriile acestui nivel. Astfel, începutul învățământului obligatoriu nu reprezintă un criteriu suficient pentru a diferenția programele ISCED 0 de programele ISCED 1, chiar dacă acesta este cazul în unele sisteme de învățământ.

C. Programe ce cuprind nivelurile ISCED

114. Programele educaționale ce cuprind nivelurile ISCED 0 și 1 au nevoie de o atenție specială la clasificare. În sistemele de învățământ în care educația timpurie a copiilor este inclusă în învățământul primar, doar acele grade, etape sau cicluri ce corespund criteriilor date în paragraful 104 ar trebui clasificate în nivelul ISCED 0. Gradele, etapele sau ciclurile ce corespund criteriilor date în paragraful 124 ar trebui clasificate în ISCED 1.

115. Dacă utilizarea criteriilor de clasificare nu rezultă într-o limită clară între nivelurile ISCED 0 și 1, se recomandă ca:

i) pentru programele ce cuprind nivelurile ISCED 0 și 1 și sunt organizate pe etape, sfârșitul etapei care este cea mai apropiată de vârsta de 6 ani să se folosească ca punct de tranziție între ISCED 0 și 1; și

ii) pentru programele ce cuprind nivelurile ISCED 0 și 1 și nu sunt împărțite în etape, gradele destinate copiilor cu vârsta sub 6 ani ar trebui clasificate în ISCED 0, iar cele rămase ar trebui clasificate în ISCED 1.

D. Dimensiuni complementare

116. O dimensiune diferențiază programele educaționale din nivelul ISCED 0:

- Grupa de vârstă vizată (*a se vedea paragraful 102*).

E. Alte programe incluse în nivelul ISCED 0

117. Programele incluse în ISCED 0 pentru copiii cu nevoi speciale corespunzătoare criteriilor descrise în paragraful 104, independent de vârsta copiilor.

F. Clasificarea programelor educaționale din nivelul ISCED 0

118. Programele educaționale din nivelul ISCED 0 au codul 010 pentru programele de dezvoltare educațională timpurie și 020 pentru programele învățământului preșcolar (*a se vedea paragraful 102*). Nu există sub-categorii diferențiate de a treia cifră.

G. Clasificarea nivelului de studii absolvit din nivelurile ISCED 0 și 1

119. Pentru clasificarea nivelului de studii absolvit, nivelul 0 (sub învățământul primar), este utilizată pentru persoanele care:

- nu au participat niciodată la un program educațional;
- au participat la o formă de educație timpurie (ISCED 0); sau
- au participat la o formă de învățământ primar dar nu au absolvit nivelul ISCED 1 (cu sau fără să fi participat la ISCED 0).

Codurile de clasificare pentru nivelul de educație absolvit în legătură cu învățământul preșcolar sau primar sunt prezentate în **Tabelul 4**.

Nivelul ISCED 1 - Învățământul primar

A. Caracteristici principale

120. Programele din nivelul ISCED 1, sau învățământul primar, sunt făcute în așa fel încât să-i înzestreze pe elevi cu aptitudinile fundamentale în citire, scris și matematică (de ex. alfabetizare și aritmetică) și să formeze o bază solidă pentru învățarea și cunoașterea domeniilor de bază, de dezvoltare personală și socială, în pregătirea pentru învățământul secundar inferior. Se concentrează pe învățarea la un nivel de bază de complexitate cu specializare puțină, dacă este cazul.
121. Activitățile educaționale de la nivelul ISCED 1 (în special în primele clase) sunt deseori organizate în jurul unităților, proiectelor sau spațiilor mari de învățare, de multe ori cu o abordare integrată, mai degrabă decât cu furnizarea unei instruiți în subiecte specifice. De obicei, există un profesor principal responsabil de un grup de elevi, care organizează procesele de învățare, cu toate că o clasă poate avea mai mult de un profesor, în special pentru anumite subiecte sau unități.
122. Vârsta este de obicei singura cerință de admitere la acest nivel. Vârsta obișnuită sau legală de admitere este de obicei nici sub 5 ani și nici peste 7 ani. Acest nivel durează de obicei 6 ani, deși durata acestuia poate varia între patru și șapte ani. Învățământul primar durează până la vârsta de 10 sau 12 ani (*a se vedea paragrafele 132 - 134*). După terminarea programelor de învățământ primar, copiii își pot continua educația la nivelul ISCED 2 (învățământul gimnazial).
123. La programele clasificate în nivelul ISCED 1 se poate face referire în mai multe moduri, de exemplu: învățământul primar, elementar sau de bază (etapa 1 sau clasele inferioare dacă un sistem de educație are un program care cuprinde nivelurile ISCED 1 și 2). Pentru comparabilitate internațională, termenul de „învățământ primar” este utilizat pentru a denumi nivelul ISCED 1.

B. Criterii de clasificare

124. Pentru definirea învățământului primar sunt relevante următoarele criterii:

Criterii principale

- a) Instruirea sistematică în cunoașterea fundamentală, aptitudini și competențe (*a se vedea paragraful 125*);
- b) Vârsta tipică de intrare și durata (*a se vedea paragraful 122*); și
- c) Instruirea organizată de obicei de un profesor principal (*a se vedea paragraful 126*).

Criterii secundare

- a) Parte din învățământul obligatoriu (*a se vedea paragraful 127*).
125. Granița dintre nivelul ISCED 0 și 1 coincide cu punctul de tranziție dintr-un sistem educațional în care începe predarea și învățarea sistematică prin citit, scris și aritmetică. Deși unele programe din nivelul ISCED 0 pot deja oferi o introducere în citit, scris și aritmetică, aceste programe nu le formează copiilor niște aptitudini de bază solide în aceste domenii și astfel, spre deosebire de ISCED 1, nu îndeplinesc pe deplin criteriile de clasificare. Tranziția de la

învățământul preșcolar la învățământul primar este, de obicei, marcată de admiterea intrarea în instituții sau programe educaționale naționale primare, elementare sau de bază.

126. De obicei, un profesor principal este responsabil pentru un grup de copii și facilitează procesul de învățare, deseori organizat în jurul unităților, proiectelor sau zonelor largi de învățare cu o abordare integrată (în special în primii ani de educație primară). Totuși, o clasă poate avea și alți profesori, în special pentru anumite subiecte specializate. Profesorii de la nivelul ISCED 1 sunt de obicei instruiți în abordări pedagogice pentru disciplinele de bază, pe când în programele din nivelul ISCED 2, pot fi mai mulți profesori care să predea diferite discipline, deseori cu o instruire mai aprofundată în anumite materii.
127. Începutul învățământului primar coincide deseori cu începutul învățământului obligatoriu, cu excepția sistemelor în care o parte din, sau tot învățământul preșcolar este deja obligatoriu. Prin urmare, acolo unde învățământul obligatoriu este legiferat, acesta începe o dată cu nivelul ISCED 1 sau înaintea acestuia.

C. Programe ce cuprind nivelurile ISCED

128. Programele educaționale ce cuprind nivelurile ISCED 0 și 1 sau 1 și 2 necesită o atenție specială la clasificare. În sistemele educaționale în care învățământul primar face parte dintr-un program educațional de opt sau mai mulți ani, doar acele clase, etape sau cicluri care corespund criteriilor date în paragraful 124 ar trebui clasificate la nivelul ISCED 1. Orice clase, etape sau cicluri ce corespund criteriilor din paragraful 104 ar trebui clasificate în nivelul ISCED 0, pe când altele ce corespund criteriilor din paragraful 143 ar trebui clasificate la nivelul ISCED 2.
129. Dacă utilizarea criteriilor de clasificare nu are ca rezultat realizarea unei granițe clare între nivelurile ISCED 0 și 1, criteriile suplimentare pentru determinarea sfârșitului nivelului ISCED 0 și a începutului nivelului ISCED 1 sunt prezentate în paragraful 115.
130. Dacă utilizarea criteriilor de clasificare nu are ca rezultat realizarea unei granițe clare între nivelurile ISCED 1 și 2, se recomandă ca:
- i) pentru programele ce cuprind nivelurile ISCED 1 și 2 și sunt organizate pe etape, sfârșitul etapei care este cea mai apropiată de șase ani după începutul nivelului ISCED 1 să fie utilizat ca punct de tranziție între nivelurile ISCED 1 și 2; și
 - ii) pentru programele ce cuprind nivelurile ISCED 1 și 2 și care nu sunt organizate în etape, numai primii șase ani ar trebui clasificați în nivelul ISCED 1, pe când anii rămași se clasifică în nivelul ISCED 2 (*a se vedea paragraful 149*).

D. Dimensiuni complementare

131. Niciuna.

E. Alte programe incluse în ISCED nivel 1

132. Nivelul ISCED 1 include programe pentru persoanele cu nevoi speciale dacă programul oferă predare și învățare sistematică a aptitudinilor fundamentale de citit, scris sau matematică, indiferent de vârsta participantului.

133. Acest nivel mai include și a doua șansă la învățământul primar sau programe de reintegrare. Astfel de programe educaționale vizează de obicei persoanele care:
- i) au abandonat școala înainte de a termina învățământul primar, permițându-le să reintre în sistemul educațional și să termine învățământul primar; sau
 - ii) au terminat învățământul primar dar vor să intre într-un program educațional sau să aibe o ocupație pentru care nu sunt încă calificați. Participanții au de obicei o vârstă mai înaintată decât vârsta tipică pentru nivelul ISCED 1 (dar nu neapărat adulți).
134. Programe de alfabetizare formale și non-formale similare prin complexitatea conținutului cu programele deja clasificate ca făcând parte din învățământul primar ce vizează adulții sau tinerii mai mari ca vârstă decât elevii de la nivelul ISCED 1 sunt, de asemenea, incluse la acest nivel.

F. Clasificarea programelor educaționale de la nivelul ISCED 1

135. Toate programele educaționale din ISCED 1 au codul 100. Nu există categorii sau sub-categorii care să se diferențieze prin a doua sau a treia cifră.

G. Clasificarea nivelului de educație absolvit din nivelurile ISCED 0 și 1

136. Atunci când se codifică nivelul de educație este nevoie de o atenție sporită la clasificarea persoanelor care au participat, dar nu au terminat învățământul primar.
137. Pentru nivelul de educație absolvit, calificările recunoscute din programele ISCED 2 care nu sunt considerate a fi parcurse suficient sau parțial sunt clasificate ca făcând parte din ISCED 1 (de exemplu programele cu o durată de mai puțin de doi ani în ISCED 2 sau mai puțin de opt ani cumulați de la începutul ISCED 1).
138. Codurile de clasificare pentru nivelul de educație absolvit în programele și calificările din nivelurile ISCED 0 și 1 din programele învățământului gimnazial, insuficiente pentru a fi considerate ca terminate sau parțial terminate în ISCED 2 sunt prezentate în **Tabelul 4**.

Tabelul 4. Codurile de clasificare pentru nivelul de educație absolvit în nivelurile ISCED 0 și 1 (ISCED-A)

Nivelul ISCED-A		Categorია		Sub-categoria	
0	Mai puțin decât învățământul primar	01	Nu a participat niciodată la un program educațional	010	Nu a participat niciodată la un program educațional
		02	O formă de educație timpurie	020	O formă de educație timpurie
		03	O formă de învățământ primar (fără terminarea nivelului)	030	O formă de învățământ primar (fără terminarea nivelului)
1	Învățământ primar	10	Învățământ primar	100	Inclusiv terminarea recunoscută a unui program de învățământ gimnazial, insuficient pentru terminarea nivelului sau terminarea parțială a nivelului.

Nivelul ISCED 2 - Învățământul gimnazial

A. Caracteristici principale

139. Programele din nivelul ISCED 2, sau învățământul gimnazial, sunt proiectate să continue construcția pe baza rezultatelor învățării de la nivelul ISCED 1. De obicei, scopul este stabilirea bazelor pentru învățarea pe tot parcursul vieții și dezvoltarea umană, pe baza cărora sistemele educaționale pot dezvolta ulterior alte oportunități educaționale. Unele sisteme educaționale pot furniza deja programe de învățământ profesional la nivel ISCED 2, pentru a oferi persoanelor calificări specifice locului de muncă.
140. Programele din acest nivel sunt de obicei organizate în jurul unui plan de învățământ (curriculum) mai orientat către subiect, introducând concepte teoretice într-o gamă largă de discipline. Profesorii au o pregătire pedagogică în discipline specifice și, mai des decât în ISCED 1, o clasă de elevi poate avea mai mulți profesori cu cunoștințe specializate pe materiile pe care le predau.
141. Nivelul ISCED 2 începe după patru sau șapte ani de învățământ în ISCED 1, șase ani de nivel ISCED 1 fiind cea mai obișnuită durată. Elevii sunt admiși în ISCED 2 de obicei între 10 și 13 ani (12 ani cel mai des).
142. Programele clasificate la nivelul ISCED 2 pot fi denumite în mai multe feluri, de exemplu: școala secundară (etapa întâi/clasele inferioare dacă există un program care depășește nivelurile ISCED 2 și 3), liceu de juniori sau gimnaziu. Dacă un program depășește nivelurile ISCED 1 și 2, sunt deseori folosiți termenii de 'învățământ elementar' sau 'școală de bază' (etapa a doua/clasele superioare). Pentru comparabilitate internațională, pentru a denumi nivelul ISCED 2 este utilizat termenul de 'învățământ secundar inferior'.

B. Criterii de clasificare

143. Pentru definirea învățământului gimnazial sunt relevante următoarele criterii:

Criterii principale

- a) Tranziția la o instruire mai orientată pe disciplina de învățământ (*a se vedea paragraful 144*);
- b) Cerințe de admitere (*a se vedea paragraful 145*); și
- c) Durata cumulată de la începerea nivelului ISCED 1 (*a se vedea paragraful 146*).

Criterii secundare

- a) Vârsta obișnuită de admitere (*a se vedea paragraful 141*);
 - b) Instruirea de către profesori specializați pe anumite discipline și calificările profesorilor (*a se vedea paragraful 147*); și
 - c) Legătura cu învățământul obligatoriu (*a se vedea paragraful 148*).
144. Granița dintre ISCED 1 și ISCED 2 coincide cu punctul de tranziție din sistemul educațional în care se pune accent pe instruirea orientată pe disciplina de învățământ.

145. Acest nivel necesită terminarea nivelului ISCED 1 sau capacitatea de a studia conținutul ISCED 2 printr-o combinație de învățământ anterior, precum și experiența de viață și muncă. Terminarea nivelului ISCED 1 sau a unui anumit nivel de realizare poate fi necesară pentru a intra în unele sau în toate programele din ISCED 2 dintr-o țară.
146. Nivelul ISCED 2 se termină după 8 sau 11 ani de învățământ de la începutul ISCED 1, durata de 9 ani cumulată fiind cea mai răspândită. La sfârșitul nivelului ISCED 2, elevii au de obicei 14 sau 16 ani (deseori 15 ani).
147. Cerințele privind calificările profesorilor pot diferi la nivelul ISCED 2 față de ISCED 1. Profesorii din ISCED 2 sunt deseori calificați în una sau mai multe discipline specifice și în pedagogie. În plus, organizarea instruirii poate diferi de cea din ISCED 1, deoarece deseori sunt mai mulți profesori la o singură clasă, care predau în domeniile lor de specializare.
148. În multe sisteme educaționale ce au o legislație privind învățământul obligatoriu, sfârșitul învățământului gimnazial coincide cu sfârșitul învățământului obligatoriu (general).

C. Programe ce cuprind nivelurile ISCED

149. Programele educaționale ce cuprind nivelurile ISCED 1 și 2 sau 2 și 3 necesită o atenție specială la clasificare. Numai acele clase, etape sau cicluri care corespund criteriilor date în paragraful 143 ar trebui clasificate în nivelul ISCED 2. Acele clase, etape sau cicluri corespunzătoare criteriilor din paragraful 124 ar trebui clasificate în nivelul ISCED 1, pe când altele ce corespund criteriilor din paragraful 166 ar trebui clasificate în ISCED 3.
150. Dacă utilizarea criteriilor de clasificare nu are ca rezultat realizarea unei limite clare între ISCED 1 și 2, se recomandă folosirea criteriilor din paragraful 130 pentru a determina sfârșitul ISCED 1 și începutul ISCED 2.
151. Dacă utilizarea criteriilor de clasificare nu are ca rezultat realizarea unei granițe clare între ISCED 2 și 3, se recomandă ca:
- i) pentru programele ce cuprind ISCED 2 și 3 organizate în etape, sfârșitul etapei care se apropie cel mai mult de nouă ani după începutul ISCED 1 să fie utilizat ca punct de tranziție între ISCED 2 și 3; sau
 - ii) pentru programele ce cuprind ISCED 2 și 3 și care nu sunt împărțite în etape, numai clasele dintre sfârșitul ISCED 1 până la terminarea a nouă ani de școlarizare după începutul nivelului ISCED 1 ar trebui clasificate ca făcând parte din ISCED 2. Anii rămași se clasifică în ISCED 3 (*a se vedea paragraful 171*).

D. Dimensiuni complementare

152. Două dimensiuni diferențiază programele educaționale la nivelul ISCED 2:

- Orientarea programului (a se vedea paragraful 153);
- Terminarea nivelului și accesul la niveluri superioare ISCED (a se vedea paragraful 154).

Orientarea programului

153. Următoarele două categorii de orientare sunt definite în paragrafele 55 și 54:

- General; și
- Profesional.

Terminarea nivelului și accesul la nivelurile ISCED superioare

154. Următoarele patru sub-categorii de terminare a nivelului și de acces la alte niveluri sunt definite pentru ISCED 2:

- i) Neterminarea ISCED 2 (și astfel fără acces direct la niveluri superioare ISCED): programe scurte, terminale (sau o secvență de programe) cu o durată mai mică de doi ani la nivelul ISCED 2 sau care să se termine după mai puțin de opt ani cumulați de la începutul ISCED 1. Aceste programe nu oferă acces la nivelul ISCED 3. Terminarea acestor programe nu echivalează cu terminarea nivelului ISCED 2.
- ii) Terminarea parțială a ISCED 2 fără acces direct la niveluri superioare ISCED: programe de cel puțin doi ani la nivel ISCED 2 și o durată cumulată de cel puțin opt ani de la începerea nivelului ISCED 1, care să facă parte dintr-o secvență de programe la nivel ISCED 2 dar să nu fie ultimele din această secvență la acest nivel. Aceste programe nu oferă acces direct la nivelul ISCED 3. Terminarea acestor programe echivalează doar cu terminarea parțială a acestui nivel (deoarece doar programul final din secvență poate oferi acces la ISCED 3).
- iii) Terminarea ISCED 2 fără acces direct la niveluri superioare ISCED: programe cu o durată de cel puțin doi ani la nivel ISCED 2 și care să se termine după cel puțin opt ani de durată cumulată de la începerea nivelului ISCED 1, dar care nu oferă acces la nivelul ISCED 3. Deși aceste programe sunt considerate a fi terminale, terminarea lor echivalează cu terminarea nivelului ISCED 2.
- iv) Terminarea ISCED 2 cu acces direct la niveluri superioare ISCED: orice programe care oferă acces direct la nivelul ISCED 3, indiferent de durata acestora la acest nivel sau durata cumulată de la începerea ISCED 1.

E. Alte programe incluse în nivelul ISCED 2

155. Nivelul ISCED 2 include programe potrivite persoanelor cu nevoi speciale și care sunt proiectate să dezvolte procesele fundamentale de predare și învățare ce au început la nivelul ISCED 1 și/sau să ofere calificări relevante locului de muncă.

156. Acest nivel include și a doua șansă pentru nivelul gimnazial sau programe de reintegrare. Astfel de programe educaționale vizează de obicei persoanele care:

- i) au abandonat școala după terminarea învățământului primar dar înainte de a termina învățământul gimnazial, permițându-le să reintre în sistemul educațional și să termine un program din învățământul gimnazial; sau
- ii) care au terminat învățământul gimnazial dar vor să intre într-un program educațional sau să aibă o meserie pentru care nu sunt calificați încă.

Participanții au, de obicei, o vârstă mai mare decât grupa de vârstă obișnuită pentru ISCED 2.

157. Acest nivel mai include și programe educaționale pentru adulți, echivalente în complexitatea conținutului cu educația oferită prin programele care sunt deja clasificate în acest nivel.

F. Clasificarea programelor educaționale din nivelul ISCED 2

158. Utilizarea a două dimensiuni complementare permite raportarea folosind categorii pentru orientare și sub-categorii pentru terminarea nivelului și accesul la niveluri ISCED superioare. Codurile pentru programele educaționale din învățământul gimnazial sunt prezentate în **Tabelul 5**.

Tabelul 5. Codurile de clasificare pentru programele educaționale din nivelul ISCED 2 (ISCED-P)

Categorii (orientarea)		Sub-categorii (terminarea nivelului și accesul la niveluri superioare ISCED)	
24	Învățământ gimnazial general	241	Insuficient pentru completarea nivelului sau completarea parțială a nivelului, fără acces direct la învățământul liceal
		242	Suficient pentru completarea parțială a nivelului, fără acces direct la învățământul liceal
		243	Suficient pentru completarea nivelului, fără acces direct la învățământul liceal
		244	Suficient pentru completarea nivelului, cu acces direct la învățământul liceal
25	Învățământ gimnazial profesional	251	Insuficient pentru completarea nivelului sau completarea parțială a nivelului, fără acces direct la învățământul liceal
		252	Suficient pentru completarea parțială a nivelului, fără acces direct la învățământul liceal
		253	Suficient pentru completarea nivelului, fără acces direct la învățământul liceal
		254	Suficient pentru completarea nivelului, cu acces direct la învățământul liceal

G. Clasificarea nivelului de studii absolvit la nivelul ISCED 2

159. Pentru studiile promovate, calificările recunoscute din programele nivelului ISCED 2 care nu sunt considerate a fi suficiente pentru completarea sau completarea parțială a nivelului ISCED 2 sunt clasificate în nivelul ISCED 1 (*a se vedea Tabelul 4*).

160. În mod similar, calificările recunoscute din programele nivelului ISCED 3 care sunt insuficiente pentru completarea sau completarea parțială a nivelului ISCED 3 sunt clasificate în nivelul ISCED 2.

161. Codurile de clasificare pentru nivelul de studii absolvit în învățământul gimnazial și pentru calificările din programele din învățământul liceal insuficiente pentru completarea sau completarea parțială a nivelului sunt prezentate în **Tabelul 6**.

Tabelul 6. Codurile de clasificare pentru studiile promovate în nivelul ISCED 2 (ISCED-A)

Categoria (orientarea)		Sub-categoria (completarea nivelului și accesul la nivelurile superioare ISCED)	
10	Învățământ primar	100	Completarea recunoscută a unui program din învățământul gimnazial, insuficient pentru completarea sau completarea parțială a nivelului
24	Învățământ gimnazial general	242	Completarea parțială a nivelului, fără acces direct la învățământul liceal
		243	Completarea nivelului, fără acces direct la învățământul liceal.
		244	Completarea nivelului, cu acces direct la învățământul liceal ¹
25	Învățământ gimnazial profesional	252	Completarea parțială a nivelului, fără acces direct la învățământul liceal
		253	Completarea nivelului, fără acces direct la învățământul liceal
		254	Completarea nivelului, cu acces la învățământul liceal ¹

¹ Inclusiv completarea recunoscută a unui program sau a unei etape a unui program de învățământ liceal, insuficient pentru terminarea sau terminarea parțială a nivelului.

Nivelul ISCED 3 - Învățământul liceal

A. Caracteristici principale

162. Programele din nivelul ISCED 3, sau învățământul liceal, sunt proiectate pentru a completa învățământul gimnazial, în vederea pregătirii pentru învățământul superior sau să ofere calificări necesare pentru angajare, sau ambele.
163. Programele de la acest nivel le oferă elevilor o instruire mai variată, specializată și aprofundată decât programele din ISCED 2. Acestea sunt mai diferențiate, cu o gamă mai mare de opțiuni și fluxuri disponibile. Profesorii sunt deseori calificați în materiile sau domeniile de specializare pe care le predau, în special la clasele mai mari.
164. Nivelul ISCED 3 începe după 8 sau 11 ani de școlarizare de la începutul nivelului ISCED 1. De obicei, elevii încep acest nivel între 14 și 16 ani. Programele din nivelul ISCED 3 se încheie de obicei după 12 sau 13 ani de la începutul nivelului ISCED 1 (sau în jurul vârstei de 17 sau 18 ani), 12 ani fiind durata cumulată obișnuită. Totuși, terminarea învățământului liceal poate varia în funcție de sistemul de educație, de obicei la 11 la 13 ani de școlarizare de la începutul nivelului ISCED 1.
165. La programele clasificate în nivelul ISCED 3 se poate face referire în mai multe moduri, de exemplu: școală secundară (etapa a doua/clase superioare), gimnaziu superior sau liceu. În scopuri de comparabilitate internațională, termenul de “învățământ liceal” este utilizat pentru a denumi nivelul ISCED 3.

B. Criterii de clasificare

166. Pentru definirea învățământului liceal sunt relevante următoarele criterii:

Criterii principale

- a) Etapa a doua/finală a învățământului liceal general sau liceal profesional (*a se vedea paragraful 167*);
- b) Cerințe de admitere (*a se vedea paragraful 168*); și
- c) Durata cumulată de la începutul nivelului ISCED 1 (*a se vedea paragraful 164*).

Criterii secundare

- a) Mai multe programe diferențiate, cu o gamă mai mare de opțiuni și fluxuri (*a se vedea paragraful 169*); și
 - b) Calificările profesorilor (*a se vedea paragraful 170*).
167. Programele ce formează etapa a doua/finală a învățământului secundar pot fi programe ISCED 3 generale sau profesionale. Unele dintre aceste programe permit accesul direct la nivelurile ISCED 4 și/sau 5, 6 sau 7. Atunci când se identifică punctele de tranziție între nivelurile ISCED, ar trebui să se asigure corespondența dintre general și profesional.
168. Nivelul ISCED 3 necesită terminarea învățământului gimnazial (ISCED 2) sau abilitatea de a face față conținutului nivelului ISCED 3, printr-o combinație de educație anterioară cu experiențe de viață și de muncă. O calificare specială obținută în nivelul ISCED 2 poate fi necesară pentru a putea intra în unele sau în toate programele nivelului ISCED 3.

169. Tranziția de la ISCED 2 la ISCED 3 coincide cu punctul de tranziție dintr-un sistem educațional în care programele le oferă elevilor o instruire mai variată, specializată și aprofundată în anumite materii sau domenii. Programele sunt mai diferențiate și există o gamă mai mare de opțiuni și fluxuri.
170. Standardele privind calificările profesorilor pot fi diferite la nivel ISCED 3 față de ISCED 2. În plus față de pregătirea pedagogică, profesorii pot fi mai bine pregătiți în ce privește materia pe care o predau.

C. Programe ce cuprind nivelurile ISCED

171. Programele educaționale ce cuprind nivelurile ISCED 2 și 3 sau 3 și 5 necesită o atenție specială la clasificare. Numai acele clase, etape sau cicluri care corespund criteriilor date în paragraful 166 ar trebui clasificate în nivelul ISCED 3. Acele clase, etape sau cicluri care corespund criteriilor date în paragraful 143 ar trebui clasificate în nivelul ISCED 2, pe când altele ce corespund criteriilor din paragraful 211 ar trebui clasificate în nivelul ISCED 5.
172. Dacă utilizarea clasificării nu are ca rezultat o graniță clară între nivelurile ISCED 2 și 3, criteriile ce determină încheierea nivelului ISCED 2 și începutul nivelului ISCED 3 sunt prezentate în paragraful 151.
173. Dacă durata teoretică a unui program profesional de nivel ISCED 3 depășește cu doi sau mai mulți ani durata teoretică a unui program general ISCED 3 din același sistem educațional, programul ar trebui să cuprindă învățământul liceal (nivelul ISCED 3) și învățământul postliceal (nivelul ISCED 4) sau învățământul superior de scurtă durată (ISCED 5). Clasele, etapele sau ciclurile care depășesc programul general de nivel ISCED 3 ar trebui clasificate în nivelurile ISCED 4 sau 5, în funcție de complexitatea conținutului lor.

D. Dimensiuni complementare

174. Două dimensiuni diferențiază programele educaționale din nivelul ISCED 3:

- Orientarea programului (a se vedea paragraful 175); și
- Finalizarea nivelului și accesul la niveluri ISCED superioare (a se vedea paragraful 176).

Orientarea programului

175. Următoarele două categorii de orientare sunt definite în paragrafele 55 și 54:

- General; și
- Profesional.

Finalizarea nivelului și accesul la niveluri superioare ISCED

176. Următoarele patru sub-categorii de finalizare și de acces sunt definite pentru nivelul ISCED 3:

- Nefinalizarea nivelului ISCED 3 (și deci fără acces direct la primele programe de învățământ superior la nivel ISCED 5, 6 sau 7):* programe scurte, terminale (sau secvență de programe) cu durata sub doi ani la nivel ISCED 3 sau care să se termine după mai puțin de 11 ani cumulați de la începutul nivelului ISCED 1. Aceste programe nu permit accesul direct la nivelurile ISCED 5, 6 sau 7. Finalizarea unor astfel de programe nu echivalează cu finalizarea nivelului ISCED 3. Aceste programe nu permit nici accesul la nivelul ISCED 4.

- ii) *Finalizarea parțială a nivelului ISCED 3 fără acces direct la primele programe de învățământ superior de nivel ISCED 5, 6 sau 7:* programe de cel puțin 2 ani la nivel ISCED 3 și cu o durată cumulată de cel puțin 11 ani de la începerea nivelului ISCED 1 și care fac parte dintr-o secvență de programe la nivel ISCED 3 dar nu sunt ultimele din această secvență. Aceste programe nu oferă acces direct la nivelurile ISCED 5, 6 sau 7. Finalizarea unor astfel de programe este echivalentă doar cu finalizarea parțială a nivelului (doar ultimul program din secvență poate permite accesul la învățământul superior de nivel ISCED 5, 6 sau 7). De notat este și faptul că aceste programe nu permit accesul direct nici la nivelul ISCED 4.
- iii) *Finalizarea nivelului ISCED 3 fără acces direct la primele programe de învățământ superior de nivel ISCED 5, 6 sau 7:* programe de o durată de cel puțin doi ani la nivel ISCED 3 și care să se termine după cel puțin 11 ani cumulați de la începutul ISCED 1. Aceste programe pot fi terminale sau pot permite accesul direct la nivelul ISCED 4. Finalizarea unor astfel de programe echivalează cu finalizarea nivelului ISCED 3.
- iv) *Finalizarea nivelului ISCED 3 cu acces direct la primele programe de învățământ superior de nivel ISCED 5, 6 sau 7:* orice programe ce oferă acces direct la primele programe de învățământ superior de nivel ISCED 5, 6 sau 7, indiferent de durata acestora la nivelul 3 sau durata cumulată de la începutul ISCED 1. Și aceste programe pot oferi acces direct la nivelul ISCED 4.

E. Alte programe incluse în nivelul ISCED 3

- 177. Nivelul ISCED 3 cuprinde programe destinate persoanelor cu nevoi speciale, care sunt echivalente în complexitatea conținutului cu programele deja clasificate la nivelul ISCED 3.
- 178. Acest nivel poate include unele programe profesionale din ciclul al doilea în cazurile în care punctele de tranziție de la sfârșitul celui de al doilea ciclu corespund cu punctele de tranziție dintre niveluri.
- 179. Acest nivel include și a doua șansă pentru nivelul liceal sau programe de reintegrare. Astfel de programe educaționale vizează de obicei persoanele care:
 - i) au renunțat la școală înainte de a termina învățământul liceal, permițându-le să reintre în sistemul educațional și să termine învățământul liceal; sau
 - ii) au terminat învățământul liceal dar doresc să intre într-un program sau o ocupație pentru care nu sunt încă calificați.

Participanții au, de obicei, vârsta mai mare decât cei cu vârsta caracteristică nivelului ISCED 3.

- 180. Acest nivel include și programe de educație pentru adulți, echivalente în complexitatea conținutului cu educația oferită în programele deja clasificate la acest nivel.

F. Clasificarea programelor educaționale la nivelul ISCED 3

- 181. Utilizarea a două dimensiuni complementare permite raportarea utilizând categorii pentru orientare și sub-categorii pentru finalizarea nivelului și accesul la niveluri ISCED superioare. Nu toate combinațiile de orientare, finalizare și acces există sau sunt răspândite în sistemele educaționale. Codurile pentru programele educaționale din învățământul liceal se regăsesc în **Tabelul 7.**

Tabelul 7. Codurile de clasificare pentru programele educaționale de nivel ISCED 3 (ISCED-P)

Categoria (orientarea)		Sub-categoria (terminarea nivelului și accesul la niveluri superioare ISCED)	
34	Învățământ liceal general	341	Insuficient pentru finalizarea nivelului sau finalizarea parțială a nivelului, fără acces direct la învățământul postliceal sau superior
		342	Suficient pentru finalizarea parțială a nivelului, fără acces direct la învățământul postliceal sau superior
		343	Suficient pentru finalizarea nivelului, fără acces direct la învățământul superior (dar poate oferi acces direct la învățământul postliceal)
		344	Suficient pentru finalizarea nivelului, cu acces direct la învățământul superior (poate oferi și acces direct la învățământul postliceal)
35	Învățământ liceal profesional	351	Insuficient pentru finalizarea nivelului sau finalizarea parțială a nivelului, fără acces direct la învățământul postliceal sau superior
		352	Suficient pentru finalizarea parțială a nivelului, fără acces direct la învățământul postliceal sau superior
		353	Suficient pentru finalizarea nivelului, fără acces direct la învățământul superior (dar poate oferi acces direct la învățământul postliceal)
		354	Suficient pentru finalizarea nivelului, cu acces direct la învățământul superior (poate oferi și acces direct la învățământul postliceal)

G. Clasificarea nivelului de studii absolvit la nivelul ISCED 3

182. În ceea ce privește studiile promovate, calificările recunoscute și obținute prin programele de nivel ISCED 3, care nu sunt considerate a fi suficiente pentru finalizarea nivelului ISCED 3, sunt clasificate în nivelul ISCED 2.
183. În mod similar, calificările recunoscute și obținute prin programele de nivel ISCED 4, care sunt insuficiente pentru finalizarea nivelului ISCED 4, sunt clasificate în nivelul ISCED 3.
184. Codurile de clasificare pentru nivelul de studii absolvit prin programele educaționale din învățământul liceal sunt prezentate în **Tabelul 8**.

Tabelul 8. Codurile de clasificare pentru nivelul de studii absolvit la nivel ISCED 3 (ISCED-A)

Categoria (orientarea)		Sub-categoria (completarea nivelului și accesul la nivelurile superioare ISCED)	
24	Învățământ gimnazial general	244	Finalizarea recunoscută a unui program educațional liceal general, insuficient pentru finalizarea completă sau parțială a nivelului
25	Învățământ gimnazial profesional	254	Finalizarea recunoscută a unui program educațional liceal profesional, insuficient pentru finalizarea completă sau parțială a nivelului
34	Învățământ liceal general	342	Finalizarea parțială a nivelului, fără acces direct la învățământul postliceal sau superior
		343	Finalizarea nivelului, fără acces direct la învățământul superior (dar cu posibil acces direct la învățământul postliceal)
		344	Finalizarea nivelului, cu acces direct la învățământul superior ¹ (și cu posibil acces direct la învățământul postliceal)
35	Învățământ liceal profesional	352	Finalizarea parțială a nivelului, fără acces direct la învățământul postliceal sau superior
		353	Finalizarea nivelului, fără acces direct la învățământul superior (dar cu posibil acces direct la învățământul postliceal)
		354	Finalizarea nivelului, cu acces direct la învățământul superior ¹ (și cu posibil acces direct la învățământul postliceal)
¹ . Inclusiv finalizarea recunoscută a unei etape dintr-un program de învățământ postliceal, insuficiente pentru terminarea nivelului			

Nivelul ISCED 4 - Învățământul postliceal

A. Caracteristici principale

185. Învățământul postliceal oferă dobândirea de experiență pe baza învățământului secundar, în vederea pregătirii pentru intrarea pe piața forței de muncă și pentru învățământul superior. Are ca scop acumularea de cunoștințe, aptitudini și competențe sub nivelul de complexitate caracteristic învățământului superior. Programele de nivel ISCED 4 (învățământul postliceal) sunt special realizate astfel încât să le ofere absolvenților nivelului ISCED 3 calificări sub nivelul învățământului superior, necesare pentru avansarea către învățământul superior sau pentru angajare atunci când calificarea de nivel ISCED 3 nu le garantează accesul. De exemplu, absolvenții de programe generale de nivel ISCED 3 pot opta să obțină o calificare profesională; sau absolvenții de programe profesionale de nivel ISCED 3 pot opta să-și crească nivelul de calificare sau să se specializeze mai departe. Conținutul programelor de nivel ISCED 4 nu este destul de complex pentru a fi considerat învățământ superior, deși este în mod clar învățământ postliceal.
186. Finalizarea unui program de nivel ISCED 3 este necesară pentru a intra în programele nivelului ISCED 4. Totuși, aceste cerințe de intrare pot fi mai reduse decât pentru programele superioare de nivel 5, 6 sau 7.
187. De obicei, programele de la acest nivel sunt concepute pentru intrarea directă pe piața forței de muncă. În unele sisteme educaționale există programe generale la acest nivel. Acest tip de programe vizează, de obicei, elevii care au finalizat ISCED 3 dar care vor să-și mărească oportunitățile de intrare în învățământul superior.
188. La programele clasificate în nivelul ISCED 4 se poate face referire în mai multe moduri, de exemplu: diplomă de tehnician, învățământ profesional primar sau *préparation aux carrières administratives*. Pentru comparabilitatea internațională, termenul de ‘învățământ postliceal’ este utilizat pentru a denumi nivelul ISCED 4.

B. Criterii de clasificare

189. Pentru definirea învățământului postliceal sunt relevante următoarele criterii:

Criterii principale

- a) Orientarea (*a se vedea paragraful 190*);
- b) Complexitatea conținutului mai ridicată decât la nivelul ISCED 3 și mai scăzută decât la nivelul învățământului superior (*a se vedea paragraful 191*); și
- c) Cerințe de intrare (*a se vedea paragraful 186*).

Criterii secundare

Niciunul.

190. Programele de nivel ISCED 4 nu sunt considerate ca făcând parte din învățământul superior și sunt de obicei programe profesionale și terminale care pregătesc pentru piața muncii. Programe generale la acest nivel pot exista în unele sisteme educaționale. Programele concepute pentru a revizui conținutul programelor de nivel ISCED 3 – de exemplu, cu scopul

de a pregăti elevii pentru examenele de intrare în învățământul superior – ar trebui incluse în nivelul ISCED 3.

191. Programele de nivel ISCED 4 servesc deseori la extinderea – mai degrabă decât la aprofundarea – cunoștințelor, aptitudinilor și competențelor participanților care au finalizat un program de nivel ISCED 3. Aceste programe de multe ori nu sunt mult mai avansate decât cele de nivel ISCED 3, dar conținutul este mai specializat și mai detaliat decât la nivelul învățământului liceal. Programele sunt mai puțin avansate decât cele din învățământul superior și pot fi furnizate într-o varietate de instituții, nu numai în cele considerate ca fiind postliceale.

C. Programe ce cuprind nivelurile ISCED

192. Nu este cazul.

D. Dimensiuni complementare

193. Două dimensiuni diferențiază programele educaționale de nivel ISCED 4:

- Orientarea programului (*a se vedea paragraful 194*); și
- Finalizarea nivelului și accesul la niveluri ISCED superioare (*a se vedea paragraful 195*).

Orientarea programului

194. Următoarele două categorii de orientare sunt definite în paragrafele 55 și 54:

- Generală; și
- Profesională.

Finalizarea nivelului și accesul la niveluri ISCED superioare

195. Următoarele trei sub-categorii de finalizare a nivelului și de acces sunt definite pentru nivelul ISCED 4:

- *Nefinalizarea nivelului ISCED 4*: module sau etape ale programelor care sunt prea scurte pentru finalizarea nivelului. Acestea nu permit accesul la primele programe educaționale superioare de nivel ISCED 5, 6 sau 7. Finalizarea cu succes a unor astfel de module sau etape nu echivalează cu finalizarea nivelului ISCED 4.
- *Finalizarea nivelului ISCED 4 fără acces direct la primele programe superioare de nivel ISCED 5, 6 sau 7*: programe concepute în primul rând pentru intrarea pe piața muncii.
- *Finalizarea nivelului ISCED 4 cu acces direct la primele programe superioare de nivel ISCED 5, 6 sau 7*: programe concepute în primul rând pentru a extinde accesul la învățământul superior.

E. Alte programe incluse în nivelul ISCED 4

196. Acest nivel include programe educaționale pentru adulți, similare în complexitatea conținutului cu educația oferită prin programe deja clasificate în acest nivel.

F. Clasificarea programelor educaționale la nivel ISCED 4

197. Utilizarea a două dimensiuni complementare permite raportarea folosind categorii pentru orientare și sub-categorii pentru finalizare și acces. Nu toate combinațiile de categorii și sub-categorii există sau sunt răspândite în sistemele educaționale. Clasificarea pentru învățământul postliceal este dată în **Tabelul 9**.

Tabelul 9. Codurile de clasificare pentru programele educaționale de nivel ISCED 4 (ISCED-P)

Categoría (orientarea)		Sub-categoría (completarea nivelului și accesul la nivelurile superioare ISCED)	
44	Învățământul postliceal general	441	Insuficient pentru finalizarea nivelului, fără acces direct la învățământul superior
		443	Suficient pentru finalizarea nivelului, fără acces direct la învățământul superior
		444	Suficient pentru finalizarea nivelului, cu acces direct la învățământul superior
45	Învățământul postliceal profesional	451	Insuficient pentru finalizarea nivelului, fără acces direct la învățământul superior
		453	Suficient pentru finalizarea nivelului, fără acces direct la învățământul superior
		454	Suficient pentru finalizarea nivelului, cu acces direct la învățământul superior

G. Clasificarea studiilor promovate la nivel ISCED 4

198. În ceea ce privește nivelul de studii absolvit, calificările intermediare recunoscute obținute prin finalizarea unei etape dintr-un program de nivel ISCED 5 care nu sunt considerate suficiente pentru finalizarea nivelului ISCED 5 sunt clasificate în nivelul ISCED 4.

199. Codurile de clasificare pentru studiile promovate prin calificări educaționale postliceale sunt date în **Tabelul 10**.

Tabelul 10. Codurile de clasificare pentru studiile promovate la nivel ISCED 4 (ISCED-A)

Categoría (orientarea)		Sub-categoría (completarea nivelului și accesul la nivelurile ISCED superioare)	
34	Învățământ liceal general	344	Finalizarea recunoscută a unei etape dintr-un program postliceal general, insuficientă pentru finalizarea nivelului.
35	Învățământ liceal profesional	354	Finalizarea recunoscută a unei etape dintr-un program postliceal profesional, insuficientă pentru finalizarea nivelului.
44	Învățământ postliceal general	443	Finalizarea nivelului, fără acces direct la învățământul superior.
		444	Finalizarea nivelului, cu acces direct la învățământul superior. ¹
45	Învățământ postliceal profesional	453	Finalizarea nivelului, fără acces direct la învățământul superior.
		454	Finalizarea nivelului, cu acces direct la învățământul superior. ¹

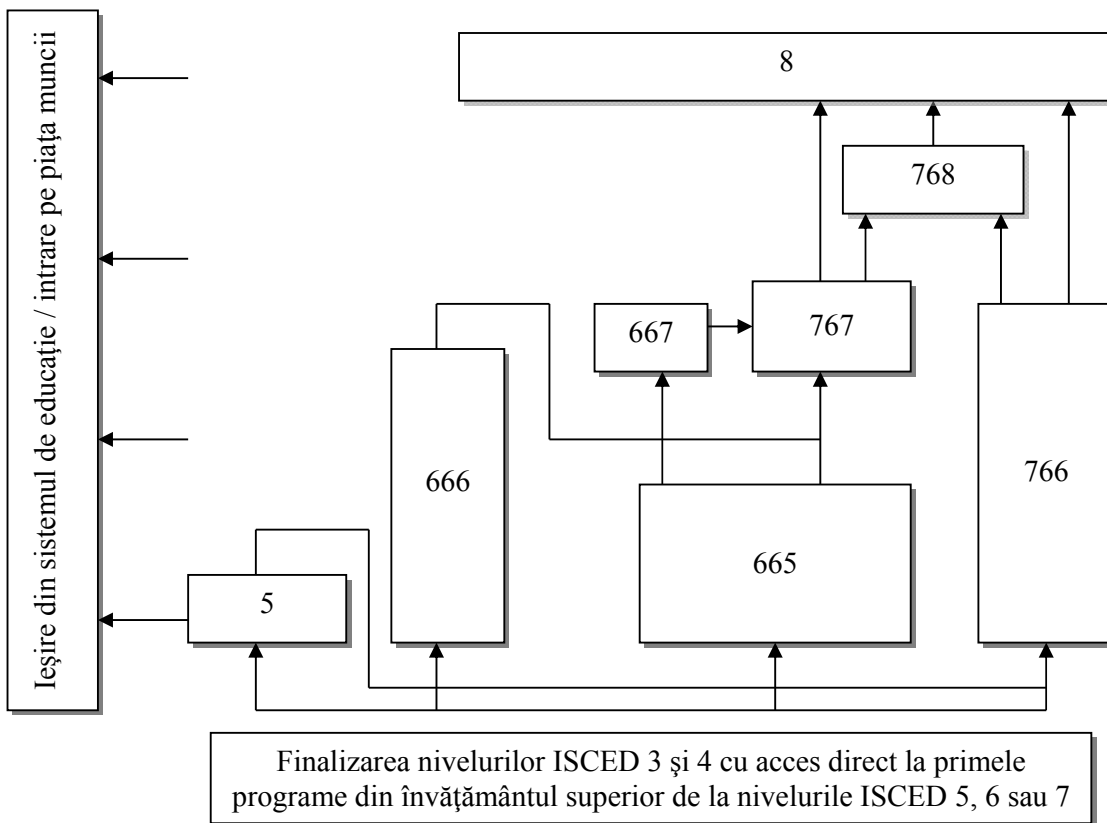
¹ Inclusiv finalizarea recunoscută a unui program sau a unei etape dintr-un program din învățământul superior de scurtă durată, insuficient pentru finalizarea nivelului.

ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR

200. Învățământul superior se bazează pe învățământul secundar, caracteristice fiind activitățile de învățare în domenii specializate de educație. Are ca scop învățarea la un nivel înalt de complexitate și specializare. Învățământul superior include ceea ce este înțeles ca învățământ academic dar și un învățământ profesional avansat. Cuprinde nivelurile ISCED 5, 6, 7 și 8, care sunt etichetate drept învățământ superior de scurtă durată, studii de licență, masterat sau, respectiv, doctorat. Conținutul programelor de nivel superior este mai complex și mai avansat decât în nivelurile ISCED inferioare.
201. Primele programe de nivel ISCED 5, 6 sau 7 necesită finalizarea programelor de nivel ISCED 3, care permit accesul direct la primele programe educaționale de învățământ superior. De asemenea, accesul poate fi posibil de la nivelul ISCED 4. În plus față de cerințele de calificare, intrarea în programele educaționale din aceste niveluri poate depinde de alegerea domeniului și de notele obținute la nivelurile ISCED 3 sau 4. Mai mult, poate fi necesar să se dea examene ce trebuie trecute.
202. În învățământul superior, un program educațional este întotdeauna clasificat la același nivel la care este clasificată și calificarea obținută la finalizarea sa (dacă programul nu este parțial clasificat la nivel ISCED 3, a se vedea paragraful 173). De aceea, în contrast cu nivelurile ISCED 0, 1, 2 și 3, conceptul de programe ce cuprind nivelurile ISCED nu se aplică la nivelurile învățământului superior.
203. Există de obicei o ierarhie clară a calificărilor oferite de programele învățământului superior. Totuși, spre deosebire de programele nivelurilor ISCED 1, 2, 3 și 4, programele naționale de la nivelurile ISCED 5, 6 și 7 pot exista mai degrabă în paralel, decât ca un singur nivel ISCED construit secvențial pe un altul. Finalizarea unui program ISCED de nivel 3 sau 4 poate oferi accesul la o gamă de prime programe educaționale de învățământ superior de nivel ISCED 5, 6 sau 7, în funcție de disponibilitatea dintr-un anumit sistem educațional și/sau de cerințele suplimentare de intrare. Acestea includ:
- programe ale învățământului superior de scurtă durată la nivel ISCED 5 (cel puțin doi ani);
 - programe pentru studiile universitare de licență la nivel ISCED 6 (de la trei la patru ani);
 - programe pentru licență sau studii de lungă durată la nivel ISCED 6 (mai mult de patru ani); sau
 - programe pentru master sau studii de lungă durată echivalente la nivel ISCED 7 (cel puțin cinci ani).
204. Tranziția dintre programele de nivel superior nu se observă întotdeauna clar, iar programele se pot combina și se pot transfera credite de la un program la altul. În anumite cazuri, creditele primite în urma finalizării programelor educaționale anterioare pot fi luate în considerare în vederea finalizării unui program de la un nivel ISCED superior. De exemplu, obținerea de credite printr-un program de nivel ISCED 5 poate reduce numărul de credite, sau durata de studiu, necesare pentru a finaliza un program de nivel 6. În unele sisteme, se poate face transferul la un program educațional de nivel ISCED 6 după finalizarea unui program de nivel ISCED 5, ceea ce poate reduce timpul necesar pentru ca o persoană să termine un program de nivel ISCED 6. Alții pot intra direct în nivelul ISCED 6 sau 7, din ISCED 3. În multe sisteme educaționale, majoritatea studenților trebuie mai întâi să termine nivelul ISCED 6 înainte să aibă dreptul de a intra în ISCED 7.
205. Finalizarea nivelului ISCED 7 este, de obicei, necesară pentru intrarea în nivelul ISCED 8.

206. **Figura 1** ilustrează categoriile de programe educaționale ale învățământului superior și legăturile dintre acestea.

Figura 1. Legăturile din învățământul superior

Nivelul ISCED 5 - Învățământul superior de scurtă durată

A. Caracteristici principale

207. Programele de nivel ISCED 5, sau învățământul superior de scurtă durată, sunt adesea concepute pentru a le oferi participanților cunoștințe, aptitudini și competențe profesionale; se bazează pe practică, sunt specifice anumitor domenii de muncă și pregătesc studenții pentru intrarea pe piața de muncă. Totuși, aceste programe pot deschide drumuri către alte programe din învățământul superior. Programele academice de învățământ superior de sub nivelul programelor de licență sau echivalente sunt și ele clasificate în nivelul ISCED 5.
208. Intrarea în programele de nivel ISCED 5 necesită finalizarea nivelurilor ISCED 3 și 4 cu acces la învățământul superior. Aceste programe au un conținut mai complex decât programele de nivel ISCED 3 și 4, dar sunt mai scurte și de obicei mai puțin orientate spre teorie decât programele de nivel ISCED 6.
209. Deși programele de nivel ISCED 5 sunt de obicei concepute pentru a pregăti pentru angajare, ele pot oferi transferul către programele de nivel ISCED 6 sau 7. După terminarea acestor programe de nivel ISCED 5, studenții pot, în unele sisteme educaționale, să-și continue educația la nivel ISCED 6 (studii de licență sau echivalente) sau în programe de nivel ISCED 7 de prim grad și de lungă durată (studii de master sau echivalente).
210. La programele clasificate la nivel ISCED 5 se poate face referire în mai multe moduri, de exemplu: învățământ tehnic (la nivel mai înalt), învățământ colegial comunitar, pregătire profesională tehnică sau avansată/de nivel mai înalt, grad de asociat sau *bac+2*. Pentru comparabilitate internațională, termenul de 'învățământ superior de scurtă durată' este utilizat pentru a denumi nivelul ISCED 5.

B. Criterii de clasificare

211. Pentru definirea învățământului superior de scurtă durată sunt relevante următoarele criterii:

Criterii principale

- a) Conținutul programelor din învățământul superior de scurtă durată (*a se vedea paragraful 212*);
- b) Cerințe de intrare (*a se vedea paragraful 208*); și
- c) Durata minimă a nivelului (*a se vedea paragraful 213*).

Criterii secundare

- a) Punctul de tranziție instituțional (*a se vedea paragraful 214*); și
 - b) Durata obișnuită a nivelului (*a se vedea paragraful 213*).
212. ISCED 5 cuprinde cel mai scăzut nivel de învățământ superior. Conținutul programelor de la acest nivel este mai complex decât în învățământul secundar (ISCED 3) sau postliceal (ISCED 4), dar mai puțin complex decât cel al programelor de nivel ISCED 6 (studii de licență sau echivalente).

213. Nivelul ISCED 5 are o durată minimă de doi ani și de obicei, dar nu întotdeauna, este mai scurt de trei ani. Pentru sistemele educaționale cu programe modulare în care calificările se acordă pe baza creditelor acumulate, se cere un anumit timp și o intensitate comparabilă.
214. Punctul de tranziție dintre instituțiile de învățământ non-superioare și cele superioare poate ajuta la identificarea graniței dintre învățământul liceal (ISCED 3), învățământul postliceal (ISCED 4) și cel superior. Programele de nivel ISCED 5 sunt deseori oferite de instituții educaționale diferite de cele din nivelurile ISCED 6, 7 și 8.

C. Programe ce cuprind nivelurile ISCED

215. Programele educaționale ce cuprind nivelurile ISCED 3 și 5 au nevoie de o atenție specială la clasificare. Numai acele clase, etape sau cicluri care corespund criteriilor date în paragraful 211 ar trebui clasificate în ISCED 5. Clasele, etapele sau ciclurile care corespund criteriilor prezentate în paragraful 166 ar trebui clasificate în nivelul ISCED 3. Dacă utilizarea criteriilor de clasificare nu are ca rezultat o graniță clară între nivelurile ISCED 3 și 5, atunci criteriile de determinare ale sfârșitului nivelului ISCED 3 și începutului nivelului ISCED 5 sunt prezentate la paragraful 173.

D. Dimensiuni complementare

216. Există două dimensiuni care diferențiază programele educaționale la nivel ISCED 5:

- Orientarea programului (*a se vedea paragraful 217*); și
- Finalizarea nivelului (*a se vedea paragraful 218*).

Orientarea programului

217. Următoarele două categorii de orientare sunt definite în paragrafele 55 și 54:

- General; și
- Profesional.

Atunci când vor fi elaborate definițiile pentru programele academice și profesionale, vor fi utilizate pentru categoriile de orientare de la nivelul ISCED 5, nu pentru cele generale și profesionale.

Finalizarea nivelului

218. Două categorii de finalizare a nivelului sunt definite pentru ISCED 5:

- *Nefinalizarea nivelului ISCED 5*: etapă (sau program) la nivel ISCED 5 cu o durată mai scurtă de doi ani, deci insuficientă pentru finalizarea nivelului ISCED 5.
- *Finalizarea nivelului ISCED 5*: programe de nivel ISCED 5 cu durata de doi sau mai mulți ani, deci suficientă pentru finalizarea nivelului ISCED 5.

E. Alte programe incluse în nivelul ISCED 5

219. Acest nivel include programe de educație continuă sau pentru adulți, echivalente în complexitatea conținutului cu educația oferită prin programele deja clasificate în acest nivel.

F. Clasificarea programelor educaționale de nivel ISCED 5

220. Utilizarea a două dimensiuni complementare permite raportarea utilizând categorii pentru orientare și sub-categorii pentru finalizarea nivelului. Codurile care trebuie utilizate pentru nivelul ISCED 5 sunt prezentate în **Tabelul 11**.

Tabelul 11. Codurile de clasificare pentru programele educaționale de nivel ISCED 5 (ISCED-P)

Categorია (orientarea)		Sub-categoria (completarea nivelului)	
54	Învățământ superior general de scurtă durată ¹	541	Insuficient pentru finalizarea nivelului
		544	Suficient pentru finalizarea nivelului
55	Învățământ superior profesional de scurtă durată ¹	551	Insuficient pentru finalizarea nivelului
		554	Suficient pentru finalizarea nivelului

¹ De utilizat la nivelul ISCED 5, în absența definițiilor convenite la nivel internațional pentru orientările academice și profesionale la nivel superior.

G. Clasificarea nivelului de studii absolvit la nivel ISCED 5

221. În ceea ce privește nivelul de studii absolvit, calificările intermediare recunoscute și obținute în urma terminării cu succes a unei etape (program) de nivel ISCED 5 și care nu sunt suficiente pentru finalizarea nivelului ISCED 5 sunt clasificate în nivelul ISCED 4. Participarea fără finalizarea recunoscută și cu succes la un program de nivel ISCED 5 nu se ia în considerare la determinarea nivelului de studii absolvit.

222. Calificările intermediare recunoscute, obținute în urma finalizării unei etape a unui program (anterior primului grad) nu sunt considerate ca fiind suficiente pentru finalizarea nivelului ISCED 6 și sunt clasificate la nivel ISCED 5 pentru nivelul de studii absolvit.

223. Codurile de clasificare pentru nivelul de studii absolvit la nivel ISCED 5 sunt prezentate în **Tabelul 12**.

Tabelul 12. Codurile de clasificare pentru studiile promovate la nivel ISCED 5 (ISCED-A)

Categoria (orientarea)		Sub-categoria (completarea nivelului și accesul la niveluri ISCED superioare)	
44	Învățământ postliceal general	444	Finalizarea recunoscută a unui program de învățământ superior general ¹ de scurtă durată (sau etapă), insuficient pentru finalizarea nivelului
45	Învățământ postliceal profesional	454	Finalizarea recunoscută a unui program de învățământ superior profesional ¹ de scurtă durată (sau etapă), insuficient pentru finalizarea nivelului
54	Învățământ superior general de scurtă durată	540	Nu este definit ²
55	Învățământ superior profesional de scurtă durată	550	Nu este definit ²
56	Învățământ superior de scurtă durată cu orientare nespecificată ³	560	Nu este definit ²

¹. De utilizat la nivelul ISCED 5, în absența definițiilor convenite la nivel internațional pentru orientările academice și profesionale la nivel superior.

². Inclusiv finalizarea recunoscută a unui program din învățământul superior de scurtă durată, suficient pentru finalizarea nivelului ISCED 5 sau finalizarea unui program sau a unei etape dintr-un program de nivelul studiilor de licență sau echivalente care este insuficient pentru finalizarea nivelului ISCED 6.

³. De utilizat la nivelul ISCED 6, în absența definițiilor convenite la nivel internațional pentru orientările academice și profesionale la nivel superior.

Nivelul ISCED 6 - Studii de licență sau echivalente

A. Caracteristici principale

224. Programele de nivel ISCED 6, sau studiile de licență sau echivalente, sunt deseori concepute astfel încât să ofere participanților cunoștințe, aptitudini și competențe academice și/sau profesionale, conducând la obținerea unei calificări de grad întâi sau echivalente. Programele de acest nivel sunt bazate pe teorie, dar pot include componente practice și informații obținute de pe urma celor mai bune cercetări și practici profesionale. Aceste programe sunt oferite de universități și de instituții de învățământ superior echivalente.
225. Instruirea de la acest nivel este sub formă de seminarii ținute de personalul care trebuie să fi absolvit nivelul ISCED 7 sau 8 sau să fi obținut experiență ca senior în câmpul muncii. Programele de la acest nivel nu implică neapărat realizarea unui proiect de cercetare sau teză dar, dacă este necesar, nu va fi la un nivel atât de avansat, ci mai puțin independent decât la nivelurile ISCED 7 sau 8.
226. Intrarea în aceste programe necesită în mod normal finalizarea unui program de nivel ISCED 3 sau 4 cu acces la învățământul superior. Intrarea poate depinde de alegerea subiectului și/sau de notele obținute la nivelul ISCED 3 și/sau 4. În plus, ar putea fi necesară susținerea unor examene. Intrarea sau transferul la nivelul ISCED 6 este posibilă uneori după finalizarea nivelului ISCED 5. După finalizarea programelor de nivel ISCED 6, studenții își pot continua educația la nivel ISCED 7 (studii de master sau echivalente), deși nu toate programele de nivel ISCED 6 oferă acces la ISCED 7. Programele de nivel ISCED 6 nu oferă de obicei acces direct la programele de nivel ISCED 8 (doctorat).
227. La programele de nivel ISCED 6 se poate face referire în mai multe moduri, de exemplu: program de licență, *licence* sau primul ciclu universitar. Totuși, este important de știut că programele cu un nume similar cu cel de ‚licență’ sunt incluse în nivelul ISCED 6 doar dacă îndeplinesc criteriile descrise la paragraful 228. În scopuri de comparabilitate internațională, termenul de ‚studii de licență sau echivalente’ este utilizat pentru a denumi nivelul ISCED 6.

B. Criterii de clasificare

228. Pentru definirea studiilor de licență sau echivalente, următoarele criterii sunt relevante:

Criterii principale

- a) Conținut teoretic și/sau profesional (*a se vedea paragraful 224*);
- b) Cerințe de intrare (*a se vedea paragraful 226*);
- c) Durata cumulată minimă a programului (gradul întâi) (*a se vedea paragraful 229*); și
- d) Poziția în gradul național și structura clasificării (*a se vedea paragraful 230*).

Criterii secundare

- a) Calificările personalului (*a se vedea paragraful 231*); și
- b) Fără acces direct la programele de nivel ISCED 8 (*a se vedea paragraful 226*).

229. Programele de grad întâi de la acest nivel au, de obicei, o durată de trei până la patru ani de cursuri de zi la nivel superior. Pentru nivelurile în care diplomele se acordă după acumularea de credite, sunt necesare o durată și intensitate comparabile.
230. Programele de la acest nivel duc la obținerea diplomelor și calificărilor echivalente în învățământul superior (cu toate că studenții ar fi putut obține o calificare de nivel ICSED 5 înainte de a se înscrie într-un program de nivel ISCED 6). Pot include componente practice și/sau să presupună perioade de experiență de muncă, precum și studii teoretice. Programele mai lungi de patru ani sunt incluse în acest nivel dacă sunt echivalente cu programul de licență în termeni de complexitate a conținutului. În plus, programele de pe urma cărora se obțin diplome de grad doi sau mai avansat pot fi incluse în nivelul ISCED 6 dacă sunt echivalente în complexitatea conținutului cu programele deja clasificate la acest nivel în același sistem educațional și dacă îndeplinesc celelalte criterii principale. Programele pentru diplomele de grad doi sau mai avansat de la acest nivel au de obicei o durată de un an sau doi, deseori orientate către profesie, oferind o specializare mai mare decât la gradul întâi, dar neincluzând un conținut mult mai complex. Programele de nivel ISCED 6 nu necesită neapărat pregătirea unei teze sau dizertații.
231. Dacă este cazul, cerințele privind calificările de nivel ISCED 8 pentru o parte din profesori pot reprezenta un bun criteriu de îmbunătățire a programelor educaționale de la acest nivel, în sistemele educaționale în care există o astfel de cerință. Acest aspect servește la deosebirea programelor de nivel ISCED 5 de programele de nivel ISCED 6.

C. Programe ce cuprind nivelurile ISCED

232. Nu este cazul.

D. Dimensiuni complementare

233. Pot fi folosite două dimensiuni pentru a se diferenția programele educaționale de la acest nivel:

- Orientarea programului (*a se vedea paragraful 234*); și
- Durata și poziția națională a programului și structura calificării (*a se vedea paragraful 235*).

Orientarea programului

234. Sunt disponibile următoarele două categorii de orientare:

- Academică; și
- Profesională.

Durata programului și poziția în cadrul structurii naționale de calificări

235. Următoarele patru sub-categorii pentru durata programului și poziția în structura națională de calificare sunt definite pentru nivelul ISCED 6:

- *Etapă (sau program) în cadrul primului grad la nivelul studiilor de licență sau echivalente cu o durată teoretică cumulată (la nivelul învățământului superior) de mai puțin de trei ani, deci insuficientă pentru finalizarea nivelului ISCED 6;*
- *Program de gradul întâi la nivelul studiilor de licență sau echivalente cu o durată teoretică cumulată (la nivelul învățământului superior) de trei până la patru ani;*

- Program de gradul întâi de lungă durată pentru diplomă la nivelul studiilor de licență sau echivalente, cu o durată cumulată teoretică (la nivelul învățământului superior) de mai mult de patru ani; și
- Program de gradul al doilea și mai mult la nivelul studiilor de licență sau echivalente (după absolvirea unui program de licență sau echivalent).

E. Alte programe incluse în nivelul ISCED 6

236. Acest nivel include programe de educație continuă sau pentru adulți, echivalente în complexitatea conținutului cu educația oferită prin programele deja clasificate la acest nivel.

F. Clasificarea programelor educaționale la nivelul ISCED 6

237. Utilizarea a două dimensiuni complementare permite raportarea utilizând categorii pentru orientare și sub-categorii pentru durata/ poziția programului în cadrul gradului național și structurii calificărilor, combinate. Codurile care trebuie utilizate la nivelul ISCED 6 sunt prezentate în **Tabelul 13**.

Tabelul 13. Codurile de clasificare pentru programele educaționale de nivel ISCED 6 (ISCED-P)

Categoria (orientarea)	Sub-categoria (durata/ poziția)	Descriere
64 Studii de licență sau echivalente, nivel academic	641	Insuficient pentru finalizarea nivelului
	645	Prima diplomă (3-4 ani)
	646	Prima diplomă după mai mult timp (peste 4 ani)
	647	Diploma a doua sau mai avansată, după finalizarea unui program de licență sau echivalent
65 Studii de licență sau echivalente, nivel profesional	651	Insuficient pentru finalizarea nivelului
	655	Prima diplomă (3-4 ani)
	656	Prima diplomă după mai mult timp (peste 4 ani)
	657	Diploma a doua sau mai avansată, după finalizarea unui program de licență sau echivalent
66 Studii de licență sau echivalente, orientare nespecificată ¹	661	Insuficient pentru finalizarea nivelului
	665	Prima diplomă (3-4 ani)
	666	Prima diplomă după mai mult timp (peste 4 ani)
	667	Diploma a doua sau mai avansată, după finalizarea unui program de licență sau echivalent

¹ De utilizat la nivelul ISCED 6, în absența definițiilor convenite la nivel internațional pentru orientările academice și profesionale la nivelul învățământului superior.

G. Clasificarea nivelului de studii absolvit la nivelul ISCED 6

238. În ceea ce privește nivelul de studii absolvit, calificările intermediare recunoscute obținute în urma finalizării etapelor sau programelor (anterioare primei diplome) insuficiente pentru finalizarea ISCED 6 sunt clasificate în nivelul ISCED 5. Participarea fără finalizarea recunoscută la un prim program de nivel ISCED 6 nu se va lua în considerare la determinarea nivelului de studii absolvit.

239. Calificările intermediare recunoscute, obținute în urma finalizării etapelor dintr-un prim program de nivel ISCED 7 (studii de master sau echivalente – fie de lungă durată pentru prima diplomă, fie a doua diplomă ca urmare a unui program de licență) insuficiente pentru finalizarea nivelului ISCED 7 sunt clasificate la nivelul de studii absolvit de nivel ISCED 6.

240. Codurile de clasificare pentru studiile promovate de nivel ISCED 6 sunt date în **Tabelul 14**.

Tabelul 14. Codurile de clasificare pentru studiile promovate la nivel ISCED 6 (ISCED-A)

Categorია (orientarea)		Sub-categoria	Descriere
54	Învățământ superior general de scurtă durată	540	Nu este definit
55	Învățământ superior profesional de scurtă durată	550	Nu este definit
56	Învățământ superior de scurtă durată cu orientare nespecificată ²	560	Nu este definit ¹
64	Studii de licență, nivel academic	640	Nu este definit ³
65	Studii de licență, nivel profesional	650	Nu este definit ³
66	Studii de licență, orientare nespecificată ²	660	Nu este definit ³

¹ Finalizarea recunoscută a unui program sau a unei etape dintr-un program la nivelul studiilor de licență sau echivalente, insuficient pentru finalizarea nivelului ISCED 6.

² De utilizat la nivelurile ISCED 6 și 7, în absența definițiilor convenite la nivel internațional pentru orientările academice și profesionale la nivelul învățământului superior.

³ Inclusiv finalizarea recunoscută a unui program la nivelul studiilor de licență sau echivalente, suficient pentru finalizarea nivelului ISCED 6 sau a unui program sau unei etape dintr-un program la nivelul studiilor de master sau echivalente, insuficiente pentru finalizarea nivelului ISCED 7.

ISCED nivel 7 - Master sau nivel echivalent

A. Principalele caracteristici

241. Programele ISCED nivel 7 sau Master sau nivel echivalent sunt deseori proiectate pentru a oferi participanților cunoștințe profesionale și/sau academice avansate, abilități și competențe, care duc la o calificare echivalentă sau la un grad superior. Programele de la acest nivel pot avea o componentă importantă de cercetare dar nu conduc încă la obținerea unei calificări la doctorat. În mod normal, programele de la acest nivel sunt bazate pe teorie dar pot include componente practice și sunt inspirate de starea cercetării artistice și/sau de cele mai bune practici profesionale. Sunt oferite în mod tradițional de universități și de alte instituții de învățământ superior.
242. Instruirea la acest nivel ia deseori forma prelegerilor personalului căruia i se cere să atingă tipic ISCED nivelurile 7 și 8. Programele la acest nivel pot implica terminarea proiectului sau tezei de cercetare care este mai avansată decât cele așteptate la ISCED nivel 6 și mai puțin avansate decât cele așteptate la ISCED nivel 8.
243. Introducerea în programele ISCED nivel 7 care pregătesc un grad superior sau următor normal necesită absolvirea unui program ISCED nivel 6 sau 7. În cazul programelor lungi care pregătesc un prim grad echivalent unui grad de master, introducerea necesită terminarea cu succes a unui program ISCED nivel 3 sau 4 cu acces la învățământul superior. Introducerea în aceste programe poate depinde de alegerea subiectului și/sau gradelor realizate la ISCED nivelurile 3 și/sau 4. În plus, ar fi necesară susținerea examenelor de admitere. Programele ISCED nivel 7 au un conținut mai complex decât programele ISCED nivel 6 și de obicei sunt mai specializate. Pentru final, persoanele pot continua educația la ISCED nivel 8 (nivel educație doctorat) deși nu toate programele ISCED nivel 7 au acces direct la ISCED nivel 8.
244. Programele clasificate la ISCED nivel 7 pot fi denumite în multe feluri, de ex: programe master sau *magister*. Totuși, este important de observat că programele cu nume similar cu 'master' ar trebui incluse numai la ISCED nivel 7 dacă îndeplinesc criteriile descrise la paragraful 245. În scopul comparabilității internaționale termenul „Master sau nivel echivalent” este utilizat pentru a denumi nivelul ISCED 7.

B. Criterii de clasificare

245. Pentru definiția Master sau nivel echivalent sunt relevante următoarele criterii:

Principalele criterii

- Conținut teoretic și/sau profesional (vezi paragraful 241);
- Poziția în gradul național și structura de calificare (vezi paragrafele 246 și 247); și
- Cerințe de admitere (vezi paragraful 243).

Criterii auxiliare

- Durata minimă cumulativă a programului lung de prim grad (vezi paragraful 247)
- Acces direct la programele ISCED nivelul 8 (vezi paragraful 249).

246. Programele la acest nivel pregătesc pentru un grad superior sau următor, urmând unui prim grad din programele ISCED nivel 6 sau 7. Calificările echivalente, cum ar fi calificările profesionale post absolvire sunt, de asemenea, clasificate la ISCED nivel 7 dacă nu sunt deja clasificate la ISCED nivel 6 (vezi paragraful 230).

247. Programele cu durata de cel puțin cinci ani care pregătesc un prim grad lung/calificare sunt incluse la acest nivel dacă sunt echivalente programelor de nivel master în funcție de complexitatea conținutului lor. Aceste programe de obicei implică pregătirea unei teze sau dizertații individuale. În acest caz, gradul/calificarea obținute oferă acces direct la ISCED nivel 8 sau programul este echivalent unui program superior sau următor deja clasificat la ISCED nivel 7. Studiile profesionale de specializare superioară cu durată similară sau cumulată mai mare în învățământul superior (ex. medicină, stomatologie, veterinară și în unele cazuri drept sau inginerie) care cuprind – atât ca lărgime cât și ca adâncime – o cantitate echivalentă de conținut, deși fără pregătirea unei teze sau dizertații sunt, de asemenea, incluse la acest nivel.
248. Programele de grade superioare sau următoare la acest nivel au durata de unu la patru ani de studiu complet. Pentru sistemele de educație în care gradele sunt conferite prin acumulare de credit, ar fi necesară o cantitate comparabilă de timp și intensitate. Durata cumulativă a studiilor universitare durează astfel de obicei cinci până la opt ani sau chiar mai mult.
249. Programele de învățământ superior care oferă acces direct la ISCED nivel 8 sunt clasificate în mod normal la ISCED nivel 7. Totuși, nu toate programele ISCED nivel 7 oferă acces la ISCED nivel 8.

C. Programele care cuprind nivelurile ISCED

250. Nu este cazul

D. Dimensiuni complementare

251. Două dimensiuni diferențiază programele de educație la ISCED nivel 7:
- orientarea programului (vezi paragraful 252); și
 - poziția din gradul național și structura de calificare (vezi paragraful 253).

Orientarea programului

252. Sunt valabile următoarele două categorii de orientare:
- academic;
 - profesional.

Poziția în gradul național și structura de calificare

253. Pentru ISCED nivel 7 sunt definite următoarele patru categorii pentru o poziție a programului în gradul național și structura de calificare (la nivel superior):
- *Etapa (sau programul) în cadrul primului grad la master sau nivelul echivalent cu o durată teoretică cumulată (la nivel superior) de mai puțin de cinci ani, deci insuficient pentru absolvirea ISCED nivel 7;*
 - *Programul lung de prim grad la master sau nivel echivalent cu o durată teoretică cumulată (la nivel superior) de cel puțin cinci ani (care nu necesită învățământ superior anterior);*
 - *Programul de grad secund sau următor la master sau nivel echivalent (ca urmare a absolvirii programului de licență sau echivalent);*
 - *Programul de grad secund sau următor la master sau nivel echivalent (ca urmare a absolvirii altui master sau program echivalent).*

E. Alte programe incluse în ISCED nivel 7

254. ISCED nivel 7 include programe care conduc la obținerea de calificări în cercetare care sunt proiectate explicit pentru a instrui participanții în desfășurarea de cercetări originale dar care sunt sub nivelul gradului de doctorat. Aceste programe vor îndeplini deseori multe criterii ale unui program ISCED nivel 8, deși tind să fie de scurtă durată (durată cumulată de cinci-șase ani de la începutul învățământului superior), de obicei lipsa nivelului de independență solicitat studenților care se pregătesc pentru o calificare avansată în cercetare și se pregătesc pentru admiterea în programele ISCED nivel 8. În cadrul nivelului, acestea sunt clasificate în funcție de poziția în gradul național și structura de calificare.

F. Clasificarea programelor de educație la ISCED nivel 7

255. Folosirea celor două dimensiuni complementare permite raportarea categoriilor utilizate pentru orientare și a subcategoriilor pentru poziția din gradul național și structura de calificare. Codurile folosite pentru ISCED nivel 7 se află în **Tabelul 15**.

G. Clasificarea nivelului de educație la ISCED nivel 7

256. Pentru nivelul de educație absolvit calificările intermediare recunoscute din absolvirea etapelor (sau programelor) din primul grad de master sau nivel echivalent dar insuficient pentru terminarea ISCED nivel 7 sunt clasificate la ISCED nivel 6. Participarea fără recunoașterea absolvirii a oricărui prim grad din ISCED nivel 7 sau a unui grad secund sau următor la ISCED nivel 7, ca urmare a absolvirii programului de licență sau echivalent nu este luată în considerare la determinarea nivelurilor de educație absolvite.

257. Calificările intermediare recunoscute din absolvirea etapelor (sau programelor) de doctorat sau nivel echivalent dar insuficient pentru terminarea ISCED nivel 8 sunt clasificate la ISCED nivel 7 pentru educația absolvită .

258. Codurile de clasificare pentru educația absolvită legate de ISCED nivel 7 sunt prezentate în **Tabelul 16**.

Tabel 15. Codurile de clasificare pentru programele educaționale la ISCED nivel 7 (ISCED-P)

Categorie (orientare)		Subcategorie (poziție)	Descriere
74	Master sau nivel echivalent, academic	741	Insuficient pentru completarea nivelului
		746	Prim grad lung (cel puțin 5 ani)
		747	Grad secund sau următor (ca urmare a absolvirii programului de licență sau echivalent)
		748	Grad secund sau următor (ca urmare a absolvirii programului de master sau echivalent)
75	Master sau nivel echivalent, profesional	751	Insuficient pentru completarea nivelului
		756	Prim grad lung (cel puțin 5 ani)
		757	Grad secund sau următor (ca urmare a absolvirii programului de licență sau echivalent)
		758	Grad secund sau următor (ca urmare a absolvirii programului de master sau echivalent)
76	Master sau nivel echivalent, orientare nespecificată ¹	761	Insuficient pentru completarea nivelului
		766	Prim grad lung (cel puțin 5 ani)
		767	Grad secund sau următor (ca urmare a absolvirii programului de licență sau echivalent)
		768	Grad secund sau următor (ca urmare a absolvirii programului de master sau echivalent)

¹. Se va folosi la ISCED nivel 7 în absența definițiilor convenite pe plan internațional pentru orientările academice și profesionale la nivel universitar.

Tabel 16. Coduri de clasificare pentru educația absolvită la ISCED nivel 7 (ISCED-A)

Categorie (orientare)		Subcategorie	Descriere
64	Licență sau nivel echivalent, academic	640	Nedefinit ¹
65	Licență sau nivel echivalent, profesional	650	Nedefinit ¹
66	Licență sau nivel echivalent, orientare nespecificată ²	660	Nedefinit ¹
74	Master sau nivel echivalent, academic	740	Nedefinit ³
75	Master sau nivel echivalent, profesional	750	Nedefinit ³
76	Master sau nivel echivalent, orientare nespecificată ²	760	Nedefinit ³

¹. Absolvire recunoscută a programului sau etapei unui program de master sau nivel echivalent insuficient pentru ISCED nivel 7

². Se va folosi la nivelurile ISCED 6-8 în absența definițiilor convenite pe plan internațional pentru orientări academice și profesionale la nivel superior (universitar).

³. Inclusiv absolvirea recunoscută a unui program de master sau nivel echivalent suficient pentru terminarea ISCED nivel 7 sau a unui program sau etapă de program de doctorat sau nivel echivalent, insuficient pentru terminarea ISCED nivel 8.

ISCED nivel 8 - Doctorat sau nivel echivalent

A. Caracteristici principale

259. Programele din ISCED nivel 8, sau doctorat sau nivel echivalent, sunt proiectate în principal pentru a conduce spre o calificare avansată în cercetare. Programele la acest nivel ISCED sunt pentru studiu avansat și cercetare originală și sunt oferite numai de institute de învățământ superior orientate spre cercetare, cum ar fi universitățile. Programele de doctorat există atât în domeniul academic, cât și în cel profesional.
260. Nivelul ISCED 8 se încheie de obicei cu prezentarea unei teze, dizertații sau a unei lucrări scrise de calitate echivalentă, publicabilă, reprezentând o contribuție importantă la cunoștințele din domeniul respectiv. Prin urmare, aceste programe sunt bazate pe cercetare și nu numai pe activitatea de la cursuri. În unele sisteme de educație, programele ISCED nivel 8 activitatea de la cursuri este foarte limitată sau nu există, iar persoanele care lucrează la un grad de doctorat se angajează în cercetare independent sau în grupuri mici, cu grade diferite de control. În unele sisteme de educație, cercetarea pentru doctorat este întreprinsă de persoane angajate de universitate ca cercetători începători sau asistenți, pe lângă faptul că sunt studenți doctoranzi
261. Admiterea în programele ISCED nivel 8 sau pe pozițiile de începători în cercetare necesită absolvirea programelor specifice ISCED nivel 7. Calificările de la ISCED nivel 8 oferă acces spre profesii cu cerințe academice de competențe și posturi de cercetare în guvern și industrie, dar și poziții de cercetare și didactice în institute educaționale care oferă educație la nivelurile ISCED 6, 7 și 8.
262. Programele clasificate la ISCED nivel 8 sunt denumite în mai multe feluri, și anume: PhD, DPhil, D.Lit, D.Sc.LL.D, doctorat sau termeni similari. Totuși, este important ca programele cu nume similar de „doctor” ar trebui incluse numai în ISCED nivel 8 dacă îndeplinesc criteriile descrise la paragraful 263. Pentru comparabilitate internațională, termenul „doctorat sau nivel echivalent” este utilizat la ISCED nivel 8.

B. Criterii de clasificare

263. Pentru definirea doctoratului sau nivel echivalent sunt relevante următoarele criterii:

Criterii principale

- a) cerințe de lucrare scrisă (vezi paragraful 264);
- b) cerințe de admitere (vezi paragraful 261);
- c) durata minimă de nivel (vezi paragraful 265).

Criterii auxiliare

- a) grad /calificare de doctorat solicitat(ă) pentru ocupații specifice (vezi paragraful 266).

264. Absolvirea unui program ISCED nivel 8 necesită prezentarea unei teze, dizertații sau lucrări scrise echivalente, publicabilă, care este produsul cercetării originale și reprezintă o contribuție importantă la cunoștințele din domeniul respectiv.
265. ISCED nivel 8 necesită cel puțin trei ani de studiu echivalent complet, rezultând o durată totală cumulată de cel puțin șapte ani de învățământ complet la nivel superior.

266. Dobândirea calificării ISCED nivel 8 este deseori o condiție la admiterea pentru posturi din facultate în institute educaționale care oferă programe ISCED nivelurile 6,7 și 8, dar și posturi de cercetare în guvern și industrie.

C. Programe care cuprind niveluri ISCED

267. Nu este cazul

D. Dimensiuni complementare

268. O dimensiune poate fi utilizată pentru a diferenția programe educaționale la nivel ISCED 8:

- Orientarea programului (vezi paragraful 270).

Orientarea programului

269. Sunt disponibile următoarele două categorii de orientări:

- Academic;
- Profesional.

E. Alte programe incluse în ISCED nivel 8

270. Calificările secundare de cercetare avansată sau doctoratele la nivel înalt pot fi clasificate la nivelul ISCED 8. Aceste calificări necesită prezentarea unei a doua cercetări importante (după prima teză de doctorat) de obicei la o etapă ulterioară la distanță considerabilă unei cariere academice și deseori fără un control formal. Exemple sunt calificările *habilitation* sau *doktor nauk*, deși majoritatea sistemelor de educație au numai o calificare de cercetare avansată care conferă grade de doctor sau calificări echivalente. Ele nu sunt de obicei legate de programe de educație (de ex. candidații nu sunt de obicei înscriși în programe care oferă aceste calificări). Calificările secundare de cercetare nu sunt codificate separat în cadrul ISCED. Doctoratele onorifice date de universități pe baza altor considerații și nu pe lucrarea de cercetare nu sunt cuprinse în cadrul ISCED 8.

F. Clasificarea programelor educaționale la nivelul ISCED 8

271. Programele educaționale la nivelul ISCED 8 sunt fie programe complete de doctorat, fie etape (sau programe) la nivel de doctorat, insuficient pentru terminarea nivelului ISCED 8. Utilizarea unei dimensiuni complementare permite raportarea categoriilor pentru orientare. Codurile folosite pentru nivelul ISCED 8 sunt prezentate în **Tabelul 17**.

Tabel 17. Coduri de clasificare pentru programe educaționale la ISCED nivel 8 (ISCED – P)

Categorია (orientarea)		Subcategoria (completare nivel)	Descriere
84	Doctorat sau nivel echivalent, academic	841	Insuficient pentru terminare nivel
		844	Suficient pentru terminare nivel
85	Doctorat sau nivel echivalent, profesional	851	Insuficient pentru terminare nivel
		854	Suficient pentru terminare nivel
86	Doctorat sau nivel echivalent, orientare nespecificată ¹	861	Insuficient pentru terminare nivel
		864	Suficient pentru terminare nivel

¹ Se va utiliza la ISCED nivel 8 în absența definițiilor convenite la nivel internațional pentru orientări academice și profesionale la nivel superior

G. Clasificarea educației absolvite la nivelul ISCED 8

272. Pentru educația absolvită calificările intermediare recunoscute din absolvirea etapelor (sau programelor) din gradul unu la nivel de doctorat sau echivalent dar insuficient pentru terminarea ISCED nivel 8 sunt clasificate la ISCED nivel 7. Participarea fără absolvirea recunoscută în orice prim program la ISCED nivel 8 nu este luată în considerare pentru determinarea nivelului nivelurilor de educație absolvite.

273. Codurile de clasificare pentru educația absolvită în legătură cu ISCED nivel 8 sunt prezentate în **Tabelul 18**.

Tabel 18. Coduri de clasificare pentru educația absolvită la ISCED nivel 8 (ISCED - A)

Categorie (orientare)		Subcategorie	Descriere
74	Master sau nivel echivalent, academic	740	Nedefinit ¹
75	Master sau nivel echivalent, profesional	750	Nedefinit ¹
76	Master sau nivel echivalent, orientare nespecificată ²	760	Nedefinit
84	Doctorat sau nivel echivalent, academic	840	Nedefinit
85	Doctorat sau nivel echivalent, profesional	850	Nedefinit
86	Doctorat sau nivel echivalent, orientare nespecificată ²	860	Nedefinit

¹ Absolvirea recunoscută a unui program sau etape de program la doctorat sau nivel echivalent, insuficient pentru terminare ISCED nivel 8.

² Se va folosi la ISCED nivel 7 și 8 în absența definițiilor convenite la nivel internațional pentru orientări academice și profesionale la nivel superior.

SECȚIUNEA 10 CORESPONDENȚA DINTRE NIVELURILE ISCED 2011 ȘI ISCED 1997

274. Această secțiune descrie corespondența (sau concordanța) dintre nivelurile de clasificare ISCED 2011 și cadrul anterior, ISCED 1997.
275. În ISCED 2011, nivelul 0 cuprinde educația timpurie pentru toate vârstele, inclusiv pentru copiii foarte mici. Programele sunt subclasificate în două categorii, în funcție de nivelul de complexitate al conținutului educațional: dezvoltarea educațională timpurie (cod 010) și învățământul preșcolar (cod 020). Programele de dezvoltare educațională timpurie (cod 010) sunt, în general, proiectate pentru copiii sub 3 ani. Este introdusă ca o categorie nouă în ISCED 2011 și nu este cuprinsă în ISCED 1997. Învățământul preșcolar (cod 020) corespunde exact nivelului 0 din ISCED 1997.
276. Nivelul 1, educația primară în ISCED 2011 corespunde nivelului 1 din ISCED 1997.
277. ISCED 2011 nivelurile 2 și 3, învățământul primal și gimnazial, corespunde mai ales nivelurilor 2 și 3 din ISCED 1997. Totuși, datorită clarificării criteriilor și criteriilor auxiliare, ISCED 2011 poate fi implementat diferit față de ISCED 1997 (de ex. cu unele programe clasificate la niveluri diferite decât înainte). Aceste diferențe pot afecta seriile de timp pentru unele țări.
278. ISCED 2011 simplifică dimensiunile complementare pentru nivelurile ISCED 2 și 3 în comparație cu 1997:
- orientarea programului din ISCED 2011 diferențiază numai programele profesionale și cele generale. ISCED 1997 clasifică educația pre-profesională separat. Aceste programe nu oferă calificări pentru piața muncii și sunt clasificate mai ales ca educație generală;
 - ISCED 2011 identifică numai un grup de programe care oferă acces la niveluri superioare ale ISCED. Prin comparație, ISCED 2011 identifică numai un grup de programe care oferă acces la niveluri superioare ISCED. Prin comparație, ISCED 1997 a diferențiat accesul la educație la niveluri superioare ale ISCED din categoria A și B, în funcție de tipul de educație ulterioară. Subcategoria ISCED 2011 „terminarea nivelului cu acces la nivelurile superioare ale ISCED” corespunde categoriilor combinate A și B din ISCED 1997;
 - ISCED 2011 subclasifică programele care nu oferă acces la nivelurile superioare ale ISCED în subcategoriile „nici un nivel terminat”, „terminare parțială a nivelului” și „terminare nivel”. Aceste trei categorii din ISCED 2011 corespund categoriei C și categoriilor nivel 3 ale ISCED „C scurt” și „C lung” din ISCED 1997.
279. ISCED 2011 nivel 4, educația post secundară non-superioară, corespunde ISCED 1997 nivel 4. Totuși, programele care duc la o calificare echivalentă cu educația generală secundară superioară sunt clasificate drept nivel 3 din ISCED 2011, în timp ce au fost deseori clasificate drept nivel 4 la ISCED 1997. În plus, datorită clarificării criteriilor și criteriilor auxiliare, ISCED 2011 poate fi implementat diferit față de ISCED 1997. Aceste diferențe pot afecta seria datelor de timp pentru unele state.
280. ISCED 2011 simplifică dimensiunile de orientare la ISCED nivel 4 ca pentru nivelurile 2 și 3 (vezi paragrafele 194, 153, 175). Subcategoriile ISCED 2011 „acces la nivelurile superioare ale ISCED” și „fără acces la nivelurile superioare ale ISCED” corespund destinațiilor A și B, respectiv din ISCED 1997.

281. ISCED 2011 are patru niveluri ale învățământului superior față de două niveluri în ISCED 1997. Nivelurile 5,6 și 7 din ISCED 2011 corespund împreună nivelului 5 din ISCED 1997. Nivelul 8 din ISCED 2011 corespunde nivelului 6 din ISCED 1997.

282. ISCED 2011 simplifică dimensiunile complementare la nivelurile superioare ale ISCED față de 1997:

- la nivelul 5 în ISCED 2011, programele profesionale sunt diferențiate de programele generale la a doua cifră. În ISCED 1997 această diferențiere nu există. Va fi posibilă diferența dintre orientarea academică și profesională din ISCED 2011 nivelurile 6 – 8 când vor fi elaborate definițiile convenite pe plan internațional.
- La nivelurile 6 și 7 din ISCED 2011, cifra a treia a clasificării diferențiază programe conform duratei și poziției din gradul național și structura calificării pentru calcularea datelor statistice, cum ar fi ratele de admitere și absolvire. În ISCED 1997, orientarea programului sau „tipul de program” a fost folosită la subclasificarea ISCED 5A în programe de prim grad și programe de grad secund și următoare (acum corespunde nivelurilor ISCED 2011 6 și 7, combinate). Cifra a treia a clasificării programelor diferențiază gradul întâi și gradele doi și următoare la ambele niveluri.

283. **Tabelul 19** arată corespondența (sau concordanță) dintre niveluri ISCED versiunile 2011 și 1997.

Tabelul 19. Corespondența dintre nivelurile ISCED 2011 și ISCED 1997

ISCED 2011	ISCED 1997
ISCED 01	-
ISCED 02	ISCED 0
ISCED nivel 1	ISCED nivel 1
ISCED nivel 2	ISCED nivel 2
ISCED nivel 3*	ISCED nivel 3
ISCED nivel 4*	ISCED nivel 4
ISCED nivel 5	ISCED nivel 5
ISCED nivel 6	
ISCED nivel 7	
ISCED nivel 8	ISCED nivel 6

* Conținutul categoriei a fost ușor modificat.

284. **Tabelele 20 și 21** arată corespondența detaliată (sau concordanța) dintre ISCED 2011 și ISCED 1997, inclusiv dimensiunile complementare, categoriile și subcategoriile.

Tabelul 20. Corespondența detaliată dintre ISCED 2011 și ISCED 1997, nivelurile de la 0 la 4

ISCED 2011				
Caracterizare nivel	Nivel	Categorie	Subcategorie	Note privind subcategoriile
Dezvoltare educațională timpurie	0	01	010	Programe educaționale pentru copiii sub 3 ani
Învățământ preșcolar		02	020	
Învățământ primar	1	10	100	
Învățământ gimnazial	2	24 General	241	Insuficient pentru terminare nivel sau terminare nivel parțial fără acces direct la învățământul liceal
			242	Terminare nivel parțial, fără acces direct la învățământul liceal
			243	Terminare nivel fără acces direct la învățământul liceal
			244	Terminare nivel cu acces direct la învățământul liceal
	25 Profesional	251	Insuficient pentru terminare nivel sau terminare nivel parțial, fără acces direct la învățământul liceal	
		252	Terminare nivel parțial, fără acces direct la învățământul liceal	
		253	Terminare nivel fără acces direct la învățământul liceal	
		254	Terminare nivel cu acces direct la învățământul liceal	
Învățământ liceal	3	34 General	341	Insuficient pentru terminare nivel sau terminare nivel parțial, fără acces direct la învățământul superior
			342	Terminare nivel parțial, fără acces direct la învățământul superior
			343	Terminare nivel, fără acces direct la primele programe superioare (pot oferi acces direct la învățământul postliceal ¹)
			344	Terminare nivel, cu acces direct la prime programe superioare (pot oferi acces direct la învățământul postliceal ¹)
	35 Profesional	351	Insuficient pentru terminare nivel sau terminare nivel parțial, fără acces direct la învățământul superior	
		352	Terminare nivel parțial, fără acces direct la învățământul superior	
		353	Terminare nivel, fără acces direct la prime programe superioare (pot oferi acces direct la învățământul postliceal ¹)	
		354	Terminare nivel, cu acces direct la prime programe superioare (pot oferi acces direct la învățământul postliceal ¹)	
Învățământ postliceal	4	44 general	441	Insuficient pentru terminare nivel, fără acces direct la învățământul superior ²
			443	Terminare nivel fără acces direct la prime programe superioare ²
			444	Terminare nivel cu acces direct la prime programe superioare ²
	45 profesional	451	Insuficient pentru terminare nivel, fără acces direct la învățământul superior ²	
		453	Terminare nivel fără acces direct la prime programe superioare ²	
		454	Terminare nivel cu acces direct la prime programe superioare ²	

¹ Poate include programe clasificate anterior la ISCED nivel 4 dacă sunt echivalente cu programele ISCED nivel 3.

² Cu excepția programelor clasificate anterior la ISCED nivel 4 dacă sunt echivalente cu programele ISCED nivel 3.

ISCED 1997			
Caracterizare nivel	Nivel	Destinație	Orientare
<i>Necuprins în ISCED 1997</i>			
Învățământ preșcolar	0	n.a.	n.a.
Învățământ primar sau prima etapă a învățământului de bază	1	n.a.	n.a.
Învățământ gimnazial sau etapa a doua a educației de bază	2	C	General/ pre-profesional
		C	
		C	
		A/B	
		C	Profesional
		C	
		C	
		A/B	
Învățământ liceal	3	C	General/ pre-profesional
		C	
		C	
		A/B	
		C	Profesional
		C	
		C	
		A/B	
Învățământ postliceal	4	B	General/ pre-profesional
		B	
		A	
		B	Profesional
		B	
		A	

Tabel 21. Corespondența detaliată dintre ISCED 2011 și ISCED 1997, niveluri superioare

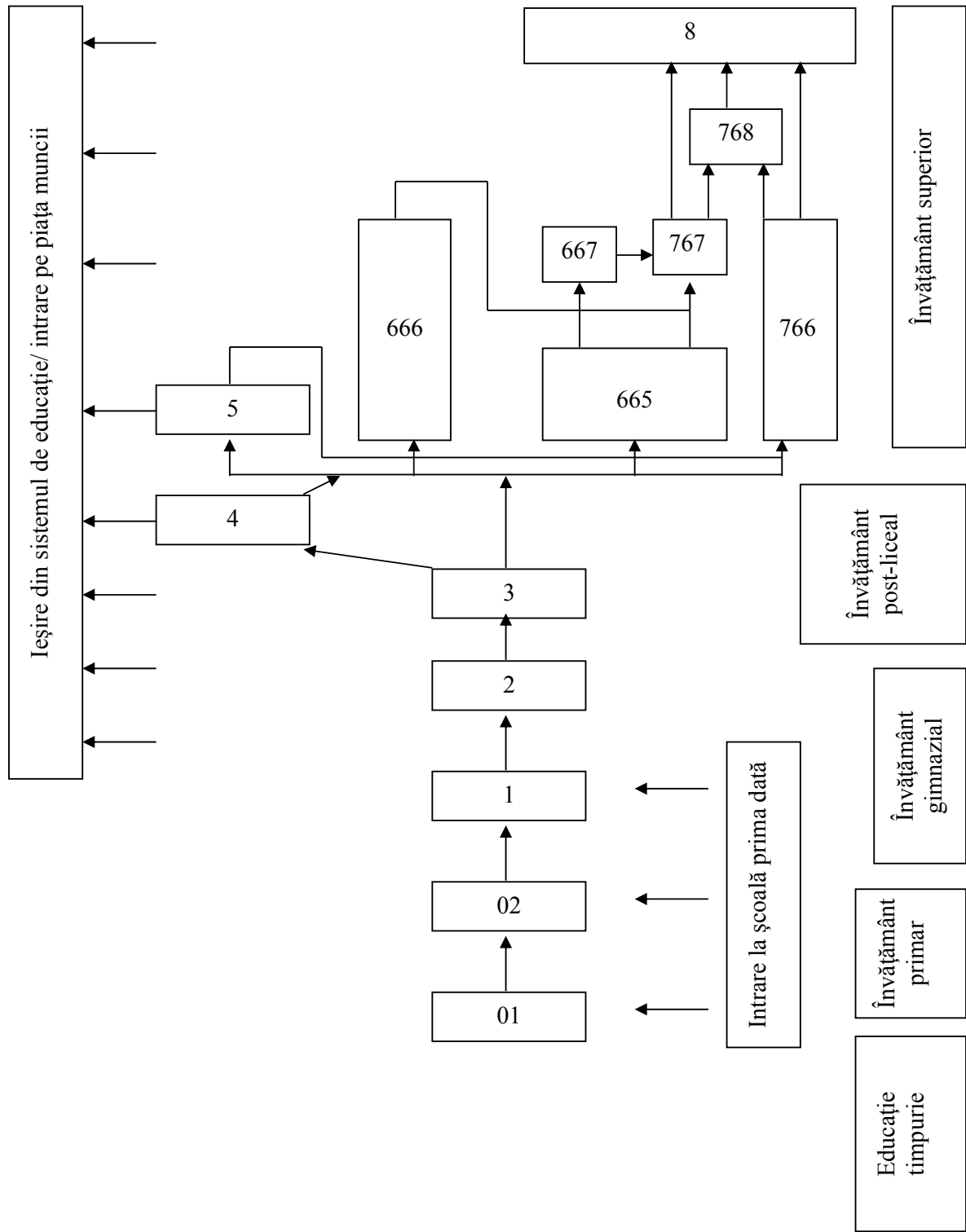
ISCED 2011					
Caracterizare nivel	Nivel	Categorie	Subcategorie	Note privind (sub)categoriile	Note
Învățământ superior de scurtă durată	5	54 General	541	Insuficient pentru terminare nivel	
			544	Suficient pentru terminare nivel	
		55 Profesional	551	Insuficient pentru terminare nivel	
			554	Suficient pentru terminare nivel	
Licență sau nivel echivalent	6	66 ¹ Orientare nespecificată	661	Insuficient pentru terminare nivel	
			665	Primul grad (3-4 ani)	
			666	Primul grad de lungă durată (peste 4 ani) licență sau program echivalent	
			667	Grad secund sau următor (după licență sau un program echivalent)	Dacă e echivalent programelor deja clasificate la nivelul 6
Master sau nivel echivalent	7	76 ¹ Orientare nespecificată	761	Insuficient pentru terminare nivel	
			766	Primul grad de lungă durată (cel puțin 5 ani) master sau program echivalent	Dacă nu e echivalent programelor deja clasificate la nivel 6, atunci 666
			767	Grad secund sau următor (după licență sau un program echivalent)	
			768	Grad secund sau următor (după master sau program echivalent)	
Doctorat sau nivel echivalent	8	86 ¹ Orientare nespecificată	861	Insuficient pentru terminare nivel	
			864	Suficient pentru terminarea nivel	Programe care conduc direct numai la titlul de doctor

¹ Corespondențele (sau concordanțele) pentru programe academice și profesionale la nivelurile ISCED 6, 7 și 8 sunt identice celor pentru programele pentru care orientarea nu este specificată.

ISCED 1997				
Caracterizare nivel	Nivel	Tip	Poziție	Durata cumulată din învățământul superior
Prima etapă din învățământul superior	5	B	n.a.	< 2 ani
	5	B	n.a.	≥ 2 ani
	5	B	n.a.	< 2 ani
	5	B	n.a.	≥ 2 ani
	5	A	intermediară	< 3 ani
	5	A	prima	3-4 ani
	5	A	prima	> 4 ani
	5	A	a doua/ următoarea	≥ 4 ani
	5	A	intermediară	< 4 ani
	5	A	prima	≥ 5 ani
	5	A	a doua/următoarea	≥ 4-5 ani
	5	A	a doua/ următoarea	≥ 6 ani
Etapa a doua din învățământul superior	6	n.a.	n.a.	n.a.
	6	n.a.	n.a.	n.a.

ANEXA 1 ISCED 2011 POSIBILE CĂI EDUCAȚIONALE

Figura 2. ISCED 2011 Posibile căi educaționale

ANEXA II CODIFICAREA PROGRAMELOR EDUCAȚIONALE

0 Educație timpurie

- 01 Dezvoltarea educațională timpurie
 - 010 Dezvoltarea educațională timpurie
- 02 Învățământ preșcolar
 - 020 Învățământ preșcolar

1 Învățământ primar

- 10 Învățământ primar
 - 100 Învățământ primar

2 Învățământ gimnazial

- 24 General
 - 241 Insuficient pentru terminare nivel sau terminare nivel parțial, fără acces la învățământ liceal
 - 242 Suficient pentru terminare nivel parțial, fără acces la învățământ liceal
 - 243 Suficient pentru terminare nivel, fără acces direct la învățământ liceal
 - 244 Suficient pentru terminare nivel, cu acces direct la învățământ liceal
- 25 Profesional
 - 251 Insuficient pentru terminare nivel sau terminare nivel parțial, fără acces direct la învățământ liceal
 - 252 Suficient pentru terminare nivel parțial, fără acces direct la învățământ liceal
 - 253 Suficient pentru terminare nivel, fără acces direct la învățământ liceal
 - 254 Suficient pentru terminare nivel, cu acces direct la învățământ liceal

3 Învățământ liceal

- 34 General
 - 341 Insuficient pentru terminare nivel sau terminare nivel parțial, fără acces direct la învățământ superior
 - 342 Suficient pentru terminare nivel parțial, fără acces direct la învățământ superior
 - 343 Suficient pentru terminare nivel, fără acces direct la învățământ superior
 - 344 Suficient pentru terminare nivel, cu acces direct la învățământ superior
- 35 Profesional
 - 351 Insuficient pentru terminare nivel sau terminare nivel parțial, fără acces direct la învățământ superior
 - 352 Suficient pentru terminare nivel parțial, fără acces direct la învățământ superior
 - 353 Suficient pentru terminare nivel, fără acces direct la învățământ superior
 - 354 Suficient pentru terminare nivel, cu acces direct la învățământ superior

4 Învățământ postliceal

- 44 General
 - 441 Insuficient pentru terminare nivel, fără acces direct la învățământ superior
 - 443 Suficient pentru terminare nivel, fără acces direct la învățământ superior
 - 444 Suficient pentru terminare nivel, cu acces direct la învățământ superior
- 45 Profesional
 - 451 Insuficient pentru terminare nivel, fără acces direct la învățământ superior
 - 453 Suficient pentru terminare nivel, fără acces direct la învățământ superior
 - 454 Suficient pentru terminare nivel, cu acces direct la învățământ superior

5 Învățământ superior de scurtă durată

- 54 General ¹
 - 541 Insuficient pentru terminare nivel
 - 544 Suficient pentru terminare nivel
- 55 Profesional ¹
 - 551 Insuficient pentru terminare nivel
 - 544 Suficient pentru terminare nivel

6 Licență sau nivel echivalent

64 Academic

641 Insuficient pentru terminare nivel

645 Primul grad (3-4 ani)

646 Prim grad de lungă durată (peste 4 ani)

647 Grad doi sau următor (după licență sau program echivalent)

65 Profesional

651 Insuficient pentru terminare nivel

655 Primul grad (3-4 ani)

656 Primul grad de lungă durată (peste 4 ani)

657 Gradul doi sau următor (după licență sau program echivalent)

66 Orientare nespecificată ¹

661 Insuficient pentru terminare nivel

665 Primul grad (3-4 ani)

666 Primul grad de lungă durată (peste 4 ani)

667 Gradul doi sau următor (după licență sau program echivalent)

7 Master sau nivel echivalent

74 Academic

741 Insuficient pentru terminare nivel

746 Primul grad de lungă durată (cel puțin 5 ani)

747 Gradul doi sau următor (după licență sau program echivalent)

748 Gradul doi sau următor (după master sau program echivalent)

75 Profesional

751 Insuficient pentru terminare nivel

756 Primul grad de lungă durată (cel puțin 5 ani)

757 Gradul doi sau următor (după licență sau program echivalent)

758 Gradul doi sau următor (după master sau program echivalent)

76 Orientare nespecificată ¹

761 Insuficient pentru terminare nivel

766 Primul grad de lungă durată (cel puțin 5 ani)

767 Gradul doi sau următor (după licență sau program echivalent)

768 Gradul doi sau următor (după master sau program echivalent)

8 Doctorat sau nivel echivalent

84 Academic

841 Insuficient pentru terminare nivel

844 Suficient pentru terminare nivel

85 Profesional

851 Insuficient pentru terminare nivel

854 Suficient pentru terminare nivel

86 Orientare nespecificată ¹

861 Insuficient pentru terminare nivel

864 Suficient pentru terminare nivel

9 Neclasificat în altă parte

99 Neclasificat

999 Neclasificat

¹ Se va folosi în absența definițiilor convenite la nivel internațional pentru orientări academice și profesionale la nivel superior.

ANEXA III CODIFICAREA NIVELULUI DE EDUCAȚIE ABSOLVIT

0 Mai puțin decât învățământul primar

- 01 Nu a participat niciodată la un program educațional
- 010 Nu a participat niciodată la un program educațional
- 02 O formă de educație timpurie în copilărie
- 020 O formă de educație timpurie în copilărie
- 03 O formă de învățământ primar (fără terminare nivel)
- 030 O formă de învățământ primar (fără terminare nivel)

1 Învățământ primar

- 10 Primar
- 100 Inclusiv terminare recunoscută a unui program secundar inferior insuficient pentru terminare nivel sau terminare nivel parțial)

2 Învățământ gimnazial ¹

- 24 General ¹
- 242 Terminare nivel parțial și fără acces direct la învățământ liceal
- 243 terminare nivel, fără acces direct la învățământ liceal
- 244 terminare nivel, cu acces direct la învățământ liceal ¹
- 25 Profesional ¹
- 252 terminare nivel parțial și fără acces direct la la învățământ liceal
- 253 terminare nivel, fără acces direct la învățământ liceal
- 254 terminare nivel, cu acces direct la învățământ liceal ¹

3 Învățământ liceal ¹

- 34 General ¹
- 342 terminare nivel parțial și fără acces direct la învățământ superior
- 343 terminare nivel, fără acces direct la învățământ superior
- 344 terminare nivel, cu acces direct la învățământ superior ¹
- 35 Profesional ¹
- 352 terminare nivel parțial și fără acces la învățământ superior
- 353 terminare nivel, fără acces direct la învățământ superior
- 354 terminare nivel, cu acces direct la învățământ superior

4 Învățământ postliceal ¹

- 44 General ¹
- 443 terminare nivel, fără acces direct la învățământ superior
- 444 terminare nivel, cu acces direct la învățământ superior
- 45 Profesional ¹
- 454 terminare nivel, fără acces direct la învățământ superior
- 454 terminare nivel, cu acces direct la învățământ superior ¹

5 Învățământ superior de scurtă durată ¹

- 54 General ^{1,2}
- 540 Nedefinit ¹
- 55 Profesional ^{1,2}
- 550 Nedefinit ¹
- 56 Orientare nespecificată ^{1,2}
- 560 Nedefinit ¹

6 Licență sau nivel echivalent ¹

- 64 Academic ¹
- 640 Nedefinit ¹
- 65 Profesional ¹
- 650 Nedefinit ¹
- 66 Orientare nespecificată ^{1,2}
- 660 Nedefinit ¹

7 Master sau nivel echivalent ¹

74 Academic¹

740 Nedefinit ¹

75 Profesional ¹

750 Nedefinit ¹

76 Orientare nespecificată ^{1,2}

760 Nedefinit ¹

8 Doctorat sau nivel echivalent ¹

84 Academic ¹

840 Nedefinit

85 Profesional ¹

850 Nedefinit

86 Orientare nespecificată ^{1,2}

860 Nedefinit

9 Neclasificat

99 Neclasificat

999 Neclasificat

¹ Inclusiv absolvirea unui program la nivelul dat, suficient pentru terminare nivel sau absolvire a unui program sau etapă de program la nivel superior ISCED insuficient pentru completare nivel superior sau completare parțială a nivelului superior.

² Se va folosi în absența definițiilor convenite la nivel internațional pentru orientări academice și profesionale la nivel superior.

ANEXA IV GRUPURI ȘI DOMENII LARGI ALE EDUCAȚIEI

285. Domeniile actuale de educație rămân neschimbate față de cadrul ISCED 1997. UIS intenționează să elaboreze o clasificare ierarhică cu trei niveluri pentru domeniile educației și formării profesionale, crearea unui proiect de codificare elaborat de UNESCO în 1999. Această codificare a fost utilizată de Eurostat și OECD timp de peste un deceniu, dar necesită o actualizare. O dată ce noua clasificare a domeniilor educației și formării profesionale va fi adoptată oficial de Conferința Generală a UNESCO, se va stabili ca o clasificare separată și independentă de nivelurile ISCED iar această parte din actualul ISCED va fi eliminată.
286. Există 25 domenii ale educației organizate în 9 grupe mari. Se recomandă ca programele inter sau multi-disciplinare să fie clasificate conform unei reguli majoritare de ex. în domeniul de educație în care studenții petrec cel mai mult timp.

Domeniile ISCED de educație:

0 Programe generale

01 Programe de bază

Programe generale de bază preșcolare, elementare, primare, secundare etc.

08 Cultură generală și numere

Alfabetizare și aritmetică simplă și funcțională.

09 Dezvoltare personală

Îmbunătățirea abilităților personale, de ex. capacități de comportament, abilități intelectuale, capacități organizatorice personale, programe de orientare în viață.

1 Educație

14 Formarea cadrelor didactice și științele educației

Pregătirea didactică pentru pre-școală, grădiniță, școala elementară, profesională, practică, non-profesională, educația adulților, formatori de cadre didactice și pentru copii cu handicap. Programe de formare a profesorilor generale și specializate.

Știința educației: dezvoltarea educației în subiecți non-profesionali și profesionali. Cunoștințe educaționale, testare și măsurare, cercetare educațională, alte științe ale educației.

2 Științe umaniste și arte

21 Arte

Arte frumoase: desen, pictură, sculptură

Arte performante; muzică, dramă, dans, circ

Arte grafice și audio-vizuale; fotografia, cinematografia, producția muzicală, radio și televiziune, tipografie și publicații

Decorațiuni; meșteșuguri

22 Arte umaniste

Religie și teologie

Limbi străine și culturi; limbi vii sau ,moarte' și literatura lor, studii

Limbi native: curent sau materne și literatura lor

Alte științe umaniste: traducere și interpretariat, lingvistica, literatura comparată, istorie, arheologie, filozofie, etică

3 Științe sociale, afaceri și drept

31 Științe sociale și de comportament

Economie, istorie economică, științe politice, sociologie, demografie, antropologie (excepție antropologie fizică), etnologie, futurologie, psihologie, geografie (excepție geografie fizică), studii de pace și conflicte, drepturi umane

32 Jurnalism și informații

Jurnalism, tehnician de bibliotecă și știință, tehnicieni în muzee și similare

Tehnici de documentare

Științe de arhivare

34 Afaceri și administrație

Comerț cu amănuntul, marketing, vânzări, relații cu publicul, tranzacții imobiliare

Finanțe, bancare, asigurări, analiza investițiilor

Contabilitate, audit, conturi

Management, administrație publică, administrație instituțională, administrație de personal

Munca de secretariat și de birou

38 Drept

Magistrați locali, ,notari’, drept (general, internațional, muncă, maritim etc.), jurisprudență, istoria dreptului

4 Știință

42 Științele vieții

Biologie, botanică, bacteriologie, toxicologie, microbiologie, zoologie, entomologie, ornitologie, genetică, biochimie, biofizică, alte științe similare, exclusiv științe clinice și veterinare

44 Științe fizice

Astronomie și științele spațiului, fizica, alte subiecte similare, chimie, alte subiecte similare, geologie, geofizică, mineralogie, antropologie fizică, geografie fizică și și alte geștiințe, meteorologie și alte științe atmosferice inclusiv cercetarea climatică, științe marine, vulcanologie, paleoecologie

46 Matematică și statistică

Matematică, cercetarea operațiilor, analiza numerică, știința actuarialelor, statistica și alte domenii similare.

48 Calculatoare

Științe de calculator, proiectarea sistemului, programarea calculatorului, procesarea datelor, rețele, sisteme de operare – numai elaborarea softului (elaborarea hardului trebuie clasificată la domenii ingineresti).

5 Construcții de mașini, manufacturare și construcții

52 Construcții de mașini și meserii ingineresti

Proiecte ingineresti, mecanică, lucru cu metale, electricitate, electronică, telecomunicații, energie și inginerie chimică, întreținerea vehiculelor, topografie

54 Manufacturare și procesare

Procesare alimente și băuturi, textile, îmbrăcăminte, încălțăminte, pielărie, materiale (lemn hârtie, plastic, sticlă) minerit și extracție

58 Arhitectură și construcții

Arhitectura și urbanism, arhitectura structurală, arhitectura peisagistică, planificarea comunitară, cartografie

Clădiri, construcții

Construcții civile

6 Agricultură

62 Agricultură, industria forestieră și pescuit

Agricultură, producția vegetală și animală, agronomie, creșterea animalelor, horticultura și grădinărit, industria forestieră și tehnici de produse forestire, parcuri naturale, viața în sălbăticie, pescuit, știința pescuitului și tehnologie

64 Veterinar

Medicina veterinară, asistența veterinară

7 Sănătate și bunăstare

72 Sănătate

Medicină: anatomie, epidemiologie, citologie, fiziologie, imunologie și imunoematologie, patologie, anesteziologie, pediatrie, obstetrică și ginecologie, medicină internă, chirurgie, neurologie, psihiatrie, radiologie, oftalmologie.

Servicii medicale: servicii publice de sănătate, igienă, farmacie, farmacologie, terapeutică, reabilitare, prostetică, optometrie, nutriție.

Îngrijire: îngrijire de bază, moșit.

Servicii dentare: asistență dentară, igienă dentară, tehnician dentar de laborator, odontologie.

76 Servicii sociale

Îngrijire socială: îngrijire persoane cu dizabilități, îngrijire copii, servicii pentru tineret, servicii gerontologice

Munca socială: consiliere, bunăstare neclasificate în altă parte.

8 Servicii

81 Servicii personale

Hoteluri și alimentație publică, călătorii și turism, sporturi și odihnă, coafor, tratamente pentru frumusețe, alte servicii personale: curățătorie, spălătorie, uscătorie, servicii cosmetice, științe naționale.

84 Servicii de transport

Marinărie, ofițer de vapor, știința nautică, echipaj aerian, control de trafic aerian, operațiuni pe cale ferată, operațiuni de autovehicule rutiere, servicii poștale.

85 Protecția mediului

Conservare, control și protecția mediului, control poluare apă și mediu, protecția muncii.

86 Servicii de securitate

Protecția proprietății și persoanelor: activitatea poliției și încălcarea legii, criminologie, protecția contra focului și lupta cu focul, securitatea civilă. Militari.

Necunoscute sau nespecificate

(Această categorie nu face parte din clasificare dar la colectarea datelor ,99' este necesar pentru 'domenii de educație necunoscute sau nespecificate').

ANEXA V EDUCAȚIA NON-FORMALĂ ÎN ISCED: ALTE PROBLEME

287. ISCED 2011 definește educația non-formală (paragraful 38) și oferă tipuri de educație non-formală (paragraful 40). Subliniază faptul că educația non-formală nu oferă acces la un nivel de educație superior dacă nu este validată corespunzător în sistemul formal de educație (paragraful 41) și recomandă folosirea criteriilor de echivalență de conținut și/sau calificările rezultate pentru clasificarea programelor non-formale de educație (paragraful 42).
288. Această anexă prezintă unele caracteristici suplimentare ale programelor non-formale de educație. Conceptul de programe non-formale de educație ar trebui dezvoltat în continuare pentru a fi corect măsurat pentru scopuri internaționale. Există puține exemple de experiențe internaționale de colectare a datelor și pot fi consultate pentru a oferi sfaturi specifice.
289. ISCED 2011, paragraful 40 stipulează că, în funcție de contextul național, educația și formarea profesională non-formale pot cuprinde programe:
- i) care contribuie la alfabetizarea adulților și tinerilor și educația pentru copiii din afara școlilor (programe alternative la educația inițială)
 - ii) orientate pe aptitudini de viață și de muncă și pe dezvoltarea socială sau culturală

Ultima dintre acestea poate include:

- formarea la locul de muncă pentru a îmbunătăți sau adapta calificările și aptitudinile existente, iar formarea pentru șomeri sau persoane inactivate economic;
 - activități de învățare frecventate pentru auto-dezvoltare (în timpul liber al persoanei).
290. Eterogenitatea programelor de educație non-formală arată că este dificil să oferi directive generale pentru aplicarea lor cu instrumentele statistice, datorită scopului comparabilității internaționale. ISCED 2011 recomandă folosirea criteriilor de echivalență a conținutului pentru clasificarea programelor de educație non-formale. Echivalența conținutului leagă programele non-formale de cele formale cu conținut similar din cadrul ISCED. În principiu, aceasta ar permite o clasificare a programelor non-formale pe niveluri. De exemplu, dacă un program de educație pentru adulți îndeplinește criteriile bazate pe conținut din ISCED nivel 1, ar putea fi clasificat la ISCED nivel 1.
291. Calificarea acordată după absolvirea unui program neoficial de educație poate, deseori, sprijini clasificarea programelor de educație. Exemplu, formarea profesională non-formală ar putea fi clasificată pe baza echivalenței nivelului și tipului de calificare (dacă există) care este acordată după absolvire în comparație cu un program de educație formală. Pentru a stabili echivalențele de conținut dintre programe și calificări din același sistem de educație, cadrele de calificare regională și națională – dacă există – pot oferi îndrumare. ISCED 2011 recomandă o identificare transparentă a programelor formale și non-formale.
292. Educația non-formală se poate furniza prin intermediul unei game largi de organisme, inclusiv instituții educaționale, întreprinderi private, organizații neguvernamentale și instituții publice. În unele cazuri, aceste institutii similare care oferă educație oficială poate oferi și educație și instruire non-formală. Totuși, ca și cu programele oficiale de educație, tipul de furnizor nu ar trebui utilizat drept criteriu principal pentru diferențierea educației și formării non-formale, și nici utilizat drept criteriu principal pentru a face diferența între educația formală și non-formală.

293. Durata unui program non-formal poate fi foarte scurtă. Activitățile din timpul liber sau din timpul programului pot oferi scopuri practice legate de locul de muncă specific sau de contextul vieții private. Un program non-formal poate fi, deseori, descris drept un curs (de instruire).
294. Programele non-formale sunt deseori orientate spre dobândirea cunoștințelor practice sau competențelor într-un context concret și sunt concentrate deseori mai puțin pe învățarea teoretică. De exemplu, un program formal ar putea conține cursuri de știința calculatorului (de ex. pentru dobândirea unei calificări recunoscute, cum ar fi inginer IT), iar un program non-formal ar putea conține cursuri de programe specifice IT pentru folosirea practică a calculatorului în contextul locului de muncă.
295. Programe alternative există mai ales în țările unde sistemul oficial de educație este mai puțin dezvoltat sau restricționat. Aceste programe nu sunt recunoscute drept formale de autoritățile din domeniul educației. Ele cuprind niveluri ISCED 0-3 și pot fi oferite de organizații private, inclusiv organizații neguvernamentale (ONG-uri).
296. În timp ce educația non-formală este o parte recunoscută a ISCED, este posibil ca exercițiile de colectare a datelor internaționale (corelare, anchete, recensăminte etc.) să restricționeze sfera de cuprindere la programe oficiale pentru comparabilitate internațională și fezabilitate. Granița dintre programele formale și non-formale este importantă și ar trebui avută în vedere. Totuși, la acest nivel, ISCED 2011 nu oferă îndrumări specifice privind dezvoltarea corelării pentru programe non-formale sau orice alte calificări educaționale non-formale.

ANEXA VI GLOSAR

An academic. Perioada de examinare sau predare anuală în timpul căreia studenții participă la cursuri sau iau examenele finale, neluând în seamă pauze minore. Poate fi mai mică de 12 luni dar nu mai mică de 9 luni. Poate varia pentru diferite niveluri de educație sau tipuri de institute de educație din țară. Se referă și la ‘an școlar’, mai ales pentru nivel pre-superior.

Educația adulților. Educație specifică orientată spre persoane care sunt privite drept adulți de societate pentru a îmbunătăți calificările lor tehnice sau profesionale, pentru dezvoltarea abilităților, a îmbogăți cunoștințele cu scopul de completa nivelul de educație formală, sau a dobândi, împrăști sau actualiza cunoștințele, abilitățile și competențele într-un domeniu particular. Include și ceea ce se referă la ‘educație continuă’, ‘educație repetată’ sau ‘educație a doua șansă’.

Evaluarea rezultatelor învățării. Evaluarea realizărilor unui individ privind obiectivele învățării, folosind o varietate de metode de evaluare (teste/ examinări scrise, orale și practice, proiecte și portofolii) în timpul sau la sfârșitul unui program de educație.

Finalizarea unui program de educație. Participarea la toate componentele unui program de educație (inclusiv examinări finale dacă sunt), indiferent de rezultatul unei posibile evaluări a realizărilor obiectivelor de învățare.

Finalizarea unui nivel ISCED. Finalizarea unui program de educație este suficientă pentru completarea nivelului. La nivelurile 1 și 4-8 ISCED, finalizarea unui program cu îndeplinirea criteriilor de conținut și durată minimă pentru nivelul dat este considerată drept completare de nivel. La nivelurile 2 și 3 ISCED completarea cu succes a oricărui program care oferă acces la programe la niveluri superioare ISCED (ex. ISCED nivel 3 în cazul programelor nivel 2 ISCED și nivelurile 5, 6 sau 7 ISCED în cazul programelor la nivel 3 ISCED) este considerată drept completare de nivel, deoarece este completarea oricărui program terminal care îndeplinește criteriile de conținut, durată minimă (2 ani) și durată cumulată pentru nivelul respectiv ISCED (ex. 8 ani de la începerea nivelului 1 ISCED în cazul programelor nivel 2 ISCED și 11 ani în cazul programelor nivel 3 ISCED).

Curs. O unitate de instruire care cuprinde o secvență de activități educaționale într-un domeniu particular al domeniilor legate de educație. Se poate referi și la ‘modul’, ‘unitate’ sau ‘subiect’.

Credit. Unitatea în care absolvirea cursurilor sau modulelor se câștigă și se documentează în timpul și la sfârșitul unui program de educație. Creditele exprimă volumul de învățare bazat pe volumul de muncă tipic necesar la realizarea obiectivelor de învățare respective.

Durată cumulată. Durata teoretică totală a unei secvențe a programelor de educație. În ISCED, durata cumulată de la începutul nivelului 1 sau 3 ISCED sau de la începutul învățământului superior este deseori necesară pentru clasificarea unui program de educație.

Grad. Calificarea educațională dobândită în urma completării cu succes a programelor de educație specifică din învățământul superior (in mod tradițional pe universități sau instituții echivalente).

Programe de educație sistem dual. Programe care combină educația bazată pe muncă, școală sau colegiu. Ambele componente sunt importante (de ex. depășesc stagiatura sau curs periodic), deși partea bazată pe muncă de obicei ocupă 50% din timpul de program sau mai mult.

Educația timpurie (ISCED-P nivel 0). Oferă activități de învățare și educaționale cu abordare holistică pentru a sprijini dezvoltarea timpurie cognitivă, fizică, socială și emoțională a copiilor și pentru a introduce tinerii în instruirea organizată din afara contextului familiei pentru a-și dezvolta

unele aptitudini necesare disponibilității academice și a se pregăti pentru intrarea în învățământul primar.

Educație. Procesele prin care societatea transmite deliberat informații acumulate, cunoștințe, înțelegere, atitudini, valori, deprinderi, competențe și comportamente între generații. Presupune comunicarea concepută pentru învățare.

Programul de educație. Un set coerent sau o secvență de activități educaționale destinate și organizate pentru realizarea obiectivelor de învățare predeterminată sau un set specific de sarcini educaționale într-o perioadă continuă. În cadrul unui program educațional, activitățile educaționale pot fi grupate în subcomponente descrise variat în contextul național drept ‘cursuri’, ‘module’, unități’ sau ‘subiecte’. Un program poate avea componente importante necaracterizate normal drept cursuri, unități sau module – ex. activități bazate pe jocuri, perioade de experiența muncii, proiecte de cercetare și pregătirea dizertațiilor.

Furnizor de educație. O organizație care oferă educație, fie ca obiectiv principal fie auxiliar. Acesta poate fi institut public de educație, dar și întreprindere privată, organizație neguvernamentală sau organism public non-educațional.

Activitate educațională. Activitate deliberată care implică unele forme de comunicare care pun în evidență învățarea.

Realizare educațională. Cel mai înalt nivel de educație ISCED pe care l-a terminat cu succes un individ. Se măsoară de obicei referitor la cel mai înalt program educațional terminat cu succes care este certificat de o calificare recunoscută. Calificările intermediare recunoscute sunt clasificate la un nivel inferior față de programul însuși.

Instituție educațională. Instituția care are ca scop principal educația, cum ar fi școală, colegiu, universitate sau centru de pregătire. Aceste instituții sunt acreditate sau autorizate de autoritățile relevante de educație națională sau cele echivalente. Instituțiile educaționale pot funcționa și ca organizații private, cum ar fi organisme religioase, grupuri speciale de interes sau întreprinderi private educaționale sau de pregătire, atât pentru profit și non-profit.

Înscriere. Persoanele se înscriu oficial la un program de educație dat, sau stagiul sau modul, indiferent de vârstă.

Admiși. Persoanele care se înscriu la nivelul de educație, seturi de niveluri, program, stagiul sau modul, indiferent de vârstă.

Admitere. Actul inițial de participare la un nivel de educație, set de niveluri, program, stagiul sau modul.

Domeniu de educație. Domeniu vast, ramură sau zonă de conținut acoperită de un program de educație, curs sau modul. Deseori se referă la ‘subiect’ sau ‘disciplină’. Se mai poate referi la ‘domeniu de studiu’.

Primul grad. Un grad acordat la absolvirea unui program de educație la ISCED nivel 6 sau 7 care nu necesită finalizarea anterioară a altui grad din ISCED nivel 6 pentru admitere în programul de educație respectiv.

Educație formală. Educația instituționalizată, intenționată și planificată prin intermediul organizațiilor publice și organismelor private recunoscute și – în totalitatea lor – constituie sistemul de educație formală al unei țări. Programele de educație formală sunt astfel recunoscute ca atare de

autoritățile naționale de educație sau echivalente, de ex. oricare altă instituție în cooperare cu autoritățile naționale sau subnaționale de educație. Educația formală constă mai ales din educație inițială. Educația profesională, educația pentru nevoi speciale și unele părți din educația pentru adulți sunt deseori recunoscute drept parte din sistemul formal de educație.

Alte grade. Vezi gradul doi sau alte grade.

Educație generală. Programele de educație destinate dezvoltării cunoștințelor generale, aptitudinilor și competențelor elevilor, dar și aptitudinilor la citire și aritmetică, deseori pregătesc studenți pentru programe de educație mai avansate la niveluri ISCED similare sau superioare și pun bazele învățării continue. Programele de educație permanente sunt bazate pe școală sau colegiu. Educația generală include programe de educație care sunt destinate pregătirii studenților pentru admitere în educația profesională dar nu pregătesc pentru forța de muncă ocupată în ocupații particulare, meserii, sau clase de ocupații sau meserii, nu conduc direct la o calificare relevantă pe piața muncii.

Clasa. Un stagiul specific al instruirii din educația inițială cuprins de obicei într-un an academic. Studenții din aceeași clasă au de obicei aceeași vârstă. Se referă și la ‘clasă’, ‘grup educațional’ sau ‘an’.

Absolvent al unui program educațional. O persoană care a finalizat un program de educație.

Absolvire. Finalizarea unui program de educație. Este posibil ca un absolvent să aibă una sau mai multe absolviri (chiar în cadrul aceluiași an academic) dacă studentul a fost înscris simultan în două sau mai multe programe și le-a absolvit.

Învățare ocazională sau întâmplătoare. Diverse forme de învățare care nu sunt organizate sau care implică comunicare și nu sunt destinate pentru învățare. Se pot realiza ca activități zilnice pe produse, evenimente sau comunicare care nu sunt destinate activităților de învățare sau educație deliberate. Exemplele pot include învățarea care are loc în cursul unei întâlniri, în timpul ascultării unui program de radio, sau urmărirea unei emisiuni TV care nu sunt destinate unui program de educație.

Învățare informală. Forme de învățare intenționată sau deliberată dar neinstituționalizate. Prin urmare, sunt mai puțin organizate și structurate decât educația formală sau non-formală. Învățarea informală poate include activități de învățare care au loc în familie, la locul de muncă, comunitatea locală și în viața de zi cu zi, pe bază directă socială sau de familie sau proprie.

Educație inițială. Educația formală a persoanelor înainte de a intra pe piața muncii, de ex. când vor fi în învățământul cu program complet. Prin urmare se referă la persoane care sunt privite de către societate drept copii, tineri și adulți tineri. Are loc în instituții educaționale dintr-un sistem destinat educației continue.

Calificare intermediară. Confirmarea oficială, de obicei sub forma unui document care certifică absolvirea unei etape dintr-un program de educație.

Învățare. Dobândirea individuală sau modificarea de informații, cunoștințe, înțelegere, atitudini, valori, deprinderi, competențe sau comportamente prin experiență, practică, studiu sau instruire.

Activitate de învățare. Activitate deliberată în care o persoană participă cu intenția de a învăța.

Obiective ale învățării. Specificarea rezultatelor învățării de realizat la absolvirea unei activități educaționale sau de învățare. Acestea au ca scop îmbunătățirea cunoștințelor, aptitudinilor și

competențelor în contextul social, civic, personal legat de forța de muncă ocupată. Obiectivele învățării sunt legate de scopul pregătirii studiilor mai avansate și/sau ocupație, meserie sau clasă de ocupații sau meserii.

Rezultatele învățării. Totalitatea informațiilor, cunoștințelor, înțelegerii, atitudinilor, valorilor, aptitudinilor, competențelor sau comportamentelor stăpânite după finalizarea unui program de educație.

Mai puțin decât învățământul preșcolar (ISCED-A nivel 0). Un nivel larg de cunoștințe educaționale care nu include participarea la educație, unele participări la educația timpurie și/sau unele participări la educația primară.

Niveluri de educație. Un set ordonat care grupează programe de educație legate de gradele experiențelor de învățare, dar și cunoștințe, aptitudini și competențe dobândite la fiecare program. Nivelul ISCED reflectă gradul de complexitate și specializare din conținutul programului de educație, de la fundamental la complex.

Educație secundară inferioară (ISCED nivel 2). Programele la ISCED nivel 2 sau educația secundară inferioară sunt menite tipic pentru construirea rezultatelor de învățare din ISCED nivel 1. De obicei, scopul educațional este de a pune bazele învățării continue și dezvoltării umane pe baza cărora sistemele de educație pot extinde alte ocazii de educație. Programele la acest nivel sunt de obicei organizate în jurul unui curriculum orientat pe subiect, care introduce concepte teoretice cu o listă vastă de teme.

Durata minimă. Durata teoretică minimă a unui program de educație pentru a clasifica un program la nivelul dat ISCED sau pentru a determina terminarea sau terminarea parțială a unui nivel dat ISCED.

Programe modulare. Programele de educație în care studenții pot alcătui conținutul educației lor în mod flexibil prin combinarea diverselor cursuri sau module. Astfel deseori, ele nu au continuitate clară.

Modul. Un curs sau o parte a unui curs în contextul unui program modular. Un modul poate fi urmat singur sau combinat cu alte module oferite.

Educație non-formală. Educația instituționalizată, intenționată și planificată de un furnizor de educație. Caracteristica definitorie a educației non-formale este că ar fi un supliment, alternativă și/sau completare la educația formală din procesul continuu de învățare a persoanelor. Deseori se acordă pentru a garanta dreptul de acces la educație pentru toți. Se acordă tuturor persoanelor de toate vârstele, dar nu se aplică neapărat unei structuri-cale continuă; poate avea durată scurtă și/sau de mică intensitate și se oferă sub formă unor cursuri de scurtă durată sau seminarii. Deseori conduce la calificări care nu sunt recunoscute ca fiind echivalente cu cele formale de către autoritățile naționale sau subnaționale din educație sau nu sunt recunoscute deloc. Educația non-formală poate cuprinde programe care contribuie la alfabetizarea adulților și tinerilor și la educația pentru copiii neșcolarizați, dar și programe privind aptitudinile, deprinderile de muncă, dezvoltarea socială sau culturală.

Calificare non-formală (educațională). Calificarea dobândită după realizarea obiectivelor de învățare ale unui program de educație în educația non-formală care nu este recunoscută de către autoritățile naționale de educație ca fiind echivalentă unei calificări oficiale.

Terminare parțială a ISCED nivel 2. Finalizarea unui program care reprezintă cel puțin doi ani la nivel 2 ISCED și o durată cumulată de cel puțin opt ani de la începerea nivelului 1 ISCED, și care

face parte din programele ISCED nivel 2 dar nu ultimul program din acest nivel. Aceste programe nu oferă acces direct la ISCED nivel 3.

Terminare parțială a ISCED nivel 3. Finalizarea unui program care reprezintă cel puțin doi ani la nivel 3 ISCED și o durată cumulată de cel puțin 11 ani de la începerea ISCED nivel 1, și care face parte din programele ISCED nivel 3 dar nu este ultimul program la acest nivel. Aceste programe nu oferă acces direct la oricare nivel superior din ISCED.

Participant. Persoanele care iau parte la un program de educație, stagiul sau modul.

Participare. Frecventarea unui program de educație, stagiul sau modul.

Învățământ postliceal (ISCED nivel 4). Învățământul postliceal oferă activități de învățare construite pe învățământul liceal, pregătește intrarea pe piața muncii ca și învățământul superior. Se ocupă de elevii care au terminat învățământul liceal (ISCED nivel 3), dar care doresc fie să intre pe piața muncii, fie să intre în învățământul superior. Deseori programele nu sunt mai avansate decât cele din învățământul liceal, deoarece servesc mai degrabă la lărgirea decât la adâncirea cunoștințelor, aptitudinilor și competențelor. Prin urmare, au ca scop învățarea sub nivelul cel mai înalt de complexitate caracteristic învățământului superior.

Învățământ primar (ISCED nivel 1). Oferă activități de învățare și educaționale pentru elevii cu aptitudini fundamentale în citire, scriere, matematică (de ex. alfabetizare și aritmetică) și stabilirea unei baze solide pentru învățare și înțelegerea de bază a zonelor de cunoaștere și dezvoltare personală, pregătirea pentru învățământul primar. Se axează pe învățarea la nivel de bază al complexității cu puțină specializare sau deloc.

Calificare. Confirmarea oficială, de obicei sub forma unui document, care certifică finalizarea unui program de educație sau a unui stagiul de program. Calificările pot fi obținute prin: i) finalizarea unui program complet de educație; ii) finalizarea unui stagiul de program de educație (calificări intermediare); iii) validarea sau dobândirea unor cunoștințe, aptitudini sau competențe, independent de participarea la programul de educație. Se mai pot considera ‘acreditări’.

Învățare incidentală. Vezi învățare incidentală sau la întâmplare.

Calificare recunoscută. Confirmarea oficială de către autoritățile educației naționale a unei calificări acordate după realizarea obiectivelor învățării unui program de educație.

Educația reglementată. Educația inițială pentru persoanele cu nevoi educaționale speciale.

Educație bazată pe școală sau colegiu. Activitățile educaționale care au loc în instituții pentru educația copiilor și tinerilor în cursul programelor inițiale de educație care au ca scop obiective specifice de învățare prin instruire în clase, inclusiv cursuri în medii de învățare specializate (ex. laborator, clasă de muzică sau sală de gimnastică) și activitate în grup sub îndrumarea unui profesor sau a unor profesori. Studenții sunt deseori grupați în funcție de clasă, vârstă sau nivel de abilități.

Educație a doua șansă. Educația specifică pentru persoane care, din mai multe motive, nu au fost la școală sau au părăsit școala fie înainte de terminarea unui nivel de educație în care au fost înscriși, fie au terminat nivelul dar doresc să intre într-un program de educație sau de formare pentru care nu sunt calificați încă. Participanții sunt deseori mai în vârstă decât grupul de vârstă normal pentru programul dat din nivelul ISCED (dar nu neapărat adulți). Uneori sunt considerate ‘programe de trecere’ sau ‘programe de reintegrare’.

Gradul secund sau următorul. Un grad acordat la finalizarea unui program de educație ISCED nivel 6 sau 7 care necesită finalizarea anterioară a unui program ISCED nivel 6 sau 7 pentru a intra în respectivul program de educație.

Educație secundară (ISCED nivelurile 2 și 3). Oferă învățare și activități educaționale construite pe educația primară și pregătirea pentru intrarea pe piața muncii, educație post-secundară non-superioară și educație superioară. Mai larg, educația secundară are ca scop învățarea la un nivel intermediary al complexității. ISCED distinge între educația inferioară și superioară.

Învățământul pentru nevoi speciale. Învățământul destinat facilitării învățării persoanelor care, din mai multe motive, solicită sprijin suplimentar și metode pedagogice de adaptare pentru a participa și a îndeplini obiectivele învățării într-un program de educație. Motivele pot include (dar nu se limitează) dezavantaje la capacitățile fizice, de comportament, intelectuale, emoționale și sociale. Programele de educație pot urma un curriculum similar oferit în paralel de sistemul de educație reglementat, dar țin cont de nevoile individuale oferind resurse specifice (ex. personal instruit special, echipamente și spații speciale) și dacă e cazul conținut educațional modificat sau obiective de învățare modificate. Aceste programe pot fi oferite studenților din cadrul programelor deja existente sau claselor separate din aceleași instituții educaționale sau celor separate.

Stagiu. Un subnivel dintr-un program de educație, definit după durata determinată sau un set specific de module de îndeplinit. Un stagiu specific are caracteristici distincte de alte stagii ale aceluiași program de educație și poate fi certificat individual de o calificare intermediară.

Finalizarea unui program educațional. Realizarea obiectivelor de învățare ale unui program educațional validat prin evaluarea cunoștințelor dobândite, aptitudinilor și competențelor. De obicei, este acordată printr-o calificare educațională.

Învățământ superior (ISCED nivelurile 5-8). Se bazează pe învățământul liceal, oferind activități de învățare în domenii specializate de educație. Are ca scop învățarea la nivel înalt de complexitate și specializare. Include ceea ce se înțelege a fi educație academică dar și educație avansată profesional.

Durata teoretică. Timpul, exprimat în ani academici, necesar unui program de educație, presupunând o participare regulată pe baza unui program complet.

Instruirea. Educația destinată realizării obiectivelor de învățare particulare, mai ales în educația profesională. Definiția educației din ISCED include instruirea.

Durata tipică. Timpul, exprimat în ani universitari, necesar studenților pentru absolvirea programului de educație, presupunând o participarea regulată pe baza unui program complet.

Terminarea nereușită a unui program de educație. Eșecul în realizarea obiectivelor de învățare ale unui program de educație în pofida participării la câteva sau la toate componentele programului de educație (inclusiv examenele finale, dacă sunt). Terminarea nereușită presupune faptul că unele evaluări la realizarea obiectivelor de învățare au fost întreprinse dar cunoștințele dobândite, aptitudinile sau competentele au fost considerate insuficiente.

Învățământul liceal (ISCED nivel 3). Programele la nivel 3 ISCED sau învățământul liceal sunt destinate în mod normal pentru finalizarea învățământului liceal pentru pregătirea învățământului superior sau oferirea de calificări relevante pentru angajare ca forță de muncă ocupată sau ambele. Programele de la acest nivel oferă studenților instruire mai variată, specializată și profundă față de programele din învățământul gimnazial (ISCED nivel 2). Sunt mai diferențiate, cu un rang mai mare de opțiuni și surse disponibile.

Validarea rezultatelor învățării. Evaluarea unei realizări individuale a obiectivelor de învățare folosind o varietate de metode de evaluare (teste/examene scrise, orale sau practice, proiecte și portofolii) nu presupune participarea la un program de educație.

Învățământul profesional. Programe de educație care sunt destinate pentru cei care învață pentru a dobândi cunoștințe, aptitudini și competențe specifice unei ocupații, meserii sau clase de ocupații sau meserii. Poate avea componente bazate pe muncă (ex. ucenicie, programe de educație sistem dublu). Finalizarea cu succes a acestor programe conduce spre calificări profesionale relevante pe piața muncii, recunoscute ca orientate ocupațional de către autoritățile naționale și/sau de piața muncii.

Educația la locul de muncă. Activitățile educaționale care se desfășoară la locul de muncă, de obicei în contextul programelor educaționale profesionale. Scopul este realizarea obiectivelor de învățare specifice prin instruire practică și participare la activitățile de muncă sub îndrumarea muncitorilor experimentați sau a instructorilor.``

Deoarece sistemele de educație variază ca structură și conținut de la țară la țară, Clasificarea Internațională Standard a Educației (ISCED) oferă cadrul pentru prezentarea datelor în mod comparabil și uniform. Facilitează transformarea datelor naționale de educație în categorii convenite la nivel internațional, care fac posibile comparațiile între țări.

ISCED este o clasificare de referință în cadrul Clasificărilor Sociale și Economice a Familiei Internaționale ONU. Elaborată prima dată de UNESCO în anii '70, a fost actualizată periodic pentru a reflecta evoluția continuă a sistemelor de educație în lume. Noua clasificare ISCED 2011 (care înlocuiește ISCED 1997) oferă definiții îmbunătățite și o sferă de cuprindere mai largă pentru o monitorizare mai bună a tiparelor globale din domeniul educației. Astfel, secțiunile privind învățământul superioră și educația timpurie au fost substanțial revizuite. ISCED 2011 prezintă noi sisteme de codificare pentru programele de educație și educația absolvită..

Institutul de Statistică UNESCO (UIS) este custodele ISCED, responsabil cu dezvoltarea, întreținerea, actualizarea și revizuirea sa. Institutul oferă îndrumare privind folosirea eficientă și consecventă a ISCED la colectarea și analiza datelor internaționale.

Institutul de Statistică al UNESCO este oficiul statistic al Organizației Culturale, Științifice, Educaționale a ONU și este depozitarul ONU pentru statistici comparabile la nivel internațional în domeniile educației, științei și tehnologiei, culturii și comunicării.